D. PAVLI EPISTOLA AD EPHESIOS,

SYRIACE, ITALICE.
EBRAICE, HISPANICE.
GRÆCE, GALLICE.
LATINE, ANGLICE.
GERMANICE, DANICE.
BOHEMICE, POLONICE.

Ex

Dispositione & Adornatione

ELIAE HVTTERI
GERMANI.

הַקָּדוֹשׁ אֶל־אֶפְסוֹם ׃

א

פ פּוֹלוֹס שְׁלִיחַ יֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ בִּרְצוֹן אֱלֹהִים לַקְּדוֹשִׁים אֲשֶׁר הֵם בְּאֶפְסוֹס וְלַמַּאֲמִינִים בְּיֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ ׃

PAVLO Apoſtol de Ieſus el Chriſto por la voluntad de Dios, à (todos) los Sanctos que eſtan en Epheſo, y fieles en el Chriſto Ieſus:

2 חִנָּה לָכֶם וְשָׁלוֹם מֵאֱלֹהִים אָבִינוּ וּמֵאֲדֹנֵינוּ יֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ ׃

Gracia y paz ayays de Dios Padre nueſtro, y del Sennor Ieſus el Chriſto.

3 בָּרוּךְ אֱלֹהִים וַאֲבִי אֲדֹנֵינוּ יֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ אֲשֶׁר בָּרַךְ אוֹתָנוּ בְּכָל־בִּרְכַת הָרוּחַ מִשָּׁמַיִם בְּלַמַּעְלָה בַּמָּשִׁיחַ ׃

Bendito el Dios y padre del Sennor nueſtro Ieſus el Chriſto, el qual nos ha bendicho en toda bendicion Eſpiritual en bienes celeſtiales en el Chriſto:

4 כַּאֲשֶׁר בָּחַר אוֹתָנוּ בּוֹ בְּטֶרֶם הָטְבַּע הָעוֹלָם לִהְיוֹתֵנוּ קְדוֹשִׁים וּתְמִימִים לְפָנָיו בְּאַהֲבָה ׃

Como nos eſcogió en el antes de la fundacion del mundo, paraque fueſſemos Sanctos y ſin mancha delante deol en charidad.

5 אֲשֶׁר מִקֶּדֶם רָשַׁם לָשִׂים אוֹתָנוּ בְּמָנוֹן בְּיֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ בְּנָפְשׁוֹ כִּרְצוֹן חֶפְצוֹ ׃

El qual nos ſennaló antes para ſer adoptados en hijos por Ieſus el Chriſto en ſi miſmo por el buen querer de ſu voluntad.

6 לְתִהֳלַּת כְּבוֹד חֶנְנָתוֹ אֲשֶׁר בָּהּ חָנַן אוֹתָנוּ בִּידִידוֹ ׃

Para alabança de la gloria de ſu gracia con la qual nos hizo gracioſos à ſi en el amado.

ΠΑΥΛΟΥ ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΚΕΦΑΛ. α'.

Παῦλος ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ θελήματος θεοῦ, τοῖς ἁγίοις τοῖς οὖσιν ἐν Ἐφέσῳ, καὶ πιστοῖς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

PAVL Apoſtre de Ieſus Chriſt, par la volomé de Dieu, aux ſaincts & fideles en Ieſus Chriſt, qui ſont en Epheſe.

2. Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Grace vous ſoit & paix de par Dieu noſtre Pere, & de par le Seigneur Ieſus Chriſt.

3. Εὐλογητὸς ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ εὐλογήσας ἡμᾶς ἐν πάσῃ εὐλογίᾳ πνευματικῇ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν Χριστῷ.

Benit ſoit Dieu, qui eſt le Pere de noſtre Seigneur Ieſus Chriſt, qui nous a benits en toute benediction ſpirituelle és lieux celeſtes en Chriſt:

4. Καθὼς ἐξελέξατο ἡμᾶς ἐν αὐτῷ πρὸ καταβολῆς κόσμου, εἶναι ἡμᾶς ἁγίους καὶ ἀμώμους κατενώπιον αὐτοῦ ἐν ἀγάπῃ.

Selon qu'il nous auoit eſleus en lui, deuant la fondation du monde, afin que nous fuſſions ſaincts & irreprehenſibles deuant lui en charité:

5. Προορίσας ἡμᾶς εἰς υἱοθεσίαν διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς αὐτόν, κατὰ τὴν εὐδοκίαν τοῦ θελήματος αὐτοῦ,

Nous ayant predeſtinés pour nous adopter à ſoi par Ieſus Chriſt, ſelon le bon plaiſir de ſa volonté:

6. Εἰς ἔπαινον δόξης τῆς χάριτος αὐτοῦ, ἐν ᾗ ἐχαρίτωσεν ἡμᾶς ἐν τῷ ἠγαπημένῳ.

A la louange de la gloire de ſa grace de laquelle il nous a rendus agreables en ſon bien-aimé:

דִּלְוֹת אֶפְסִיוֹס ז ׃

קַבָּלָאוֹן א

א פּוֹלוֹס שְׁלִיחַ יֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ ז

ב בְּדִיּוּשׁוּעַ מְשִׁיחַ ז

בְּבָבְנוּהּ דְּאַלָּהָא לַאֲיֻלִּין דְּאִיתֵיהוֹן בְּאֶפְסוֹס קַדִּישֵׁא וּמְהֵימְנָא בְּיֵשׁוּעַ מְשִׁיחַ ז ׃

Paulo Apoſtolo di IESV Chriſto per volonta di Dio, à i Santi è fedeli in Chriſto IESV, che ſono in Eſeſo.

2 שְׁלָמָא עִמְכוֹן וְטִיבוּתָא מִן אֱלָהָא אֲבוּן וּמִן מָרָן יֵשׁוּעַ מְשִׁיחָא ׃

Gratia è pace à Voi da Dio Padre noſtro, e dal Signor IESV Chriſto.

3 מְבָרַךְ הוּ אֱלָהָא אֲבוּהִי דְּמָרָן יֵשׁוּעַ מְשִׁיחָא ז דְּהוּ דְּבָרְכָן בְּכָל בּוּרְכָן דְּרוּחַ בִּשְׁמַיָּא בְּמְשִׁיחָא ׃

Benedetto ſia Iddio è Padre del noſtro Signor IESV Chriſto, il quale ha benedetti noi d'ogni benedittione ſpirituale, ne le coſe celeſti in Chriſto.

4 אֵיכְנָא דְּקַדֶּם זְבַן בֵּהּ מִן קַדָּם תַּרְמִיתֵהּ דְּעָלְמָא דְּנֶהְוֵא קַדִּישֵׁא וְדַלָּא מוּם קֳדָמְוֹהִי וּבְחוּבָא ׃

Si come ci ha eletti in eſſo innanzi à la fondation del mondo, acciochè noi fuſſimo ſanti è irreprehenſibili dinanzi à lui per charità.

5 קְדֶם דְּשַׁמְּנָן לֵהּ וְשַׁמְּנָן לַבְנָיָא דְּיֵשׁוּעַ מְשִׁיחָא אִיכְּ דְּשַׁבַּר לְצִנְבֵּהּ ׃

Hauendoci predeſtinati ad eſſerli figliuoli per IESV Chriſto, ſecondo il beneplacito de la ſua Volontà.

6 דְּיֶשְׁתַּבַּח שׁוּבְחָא דְּטִיבוּתֵהּ הָו דַּאְשְׁפַּע עָלַיִן בִּיד חַבִּיבֵהּ ׃

In laude de la gloria de la gratia ſua, con laquale ci ha fatti à ſe grati nel ſuo diletto.

EPIST. PAVLI — Epistel S. Pauli. — Episstola

AD EPHESIOS.

CAP. I.

PAVLVS Apostolus Iesu Christi per voluntatem Dei: omnibus sanctis qui sunt Ephesi, & fidelibus in Christo Iesu.

PAul an Apostle of Jesus Christ / by the will of God / to the Saintes which are at Ephesus / and to the faithfull in Christ Jesus.

2. Gratia vobis, & pax à Deo Patre nostro, & Domino Iesu Christo.

Grace be with you / and peace from God our Father / and from the Lorde Jesus Christ.

3. Benedictus Deus & Pater Domini nostri Iesu Christi, qui benedixit nos in omni benedictione spirituali, in cælestibus, in Christo.

Blessed be God euen the Father of our Lorde Jesus Christ / which hath blessed vs with all spirituall blessing in heauenlye thinges in Christ.

4. Sicut elegit nos in ipso ante mundi cōstitutionem, ut essemus sancti & immaculati in conspectu eius in charitate.

As hee hath chosen vs in him / before the foundation of the worlde / that wee shoulde be holy / & without blame before him in loue.

5. Qui prædestinavit nos in adoptionem filiorum, per Iesum Christum, in ipsum: secundùm propositum voluntatis suæ.

Who hath predestinate vs / to be adopted through Jesus Christ vnto him selfe / according to the good pleasure of his will.

6. In laudem gloriæ gratiæ suæ, in qua gratificavit nos in dilecto filio suo.

To the praise of the glory of his grace / wherewith hee hath made vs accepted in his beloued.

An die Epheser.

Das I. Capitel.

PAulus ein Apostel / Jesu Christi / durch den willen Gottes. Den Heiligen zu Epheso / vnd Glaubigen an Christo Jesu.

PAulus Jhesu Christi Apostel / Formedelst Guds vilie. De Hellige i Epheso / oc dem som tro paa Christum Jhesum.

2. Gnade sey mit euch / vnnd friede von Gott vnserm Vatter / vnnd dem HERREN Jesu Christo.

Naade vere met eder oc Fred / aff Gud vor Fader / oc den HERRE Jhesu Christo.

3. Gelobet sey Gott vnd der Vatter vnsers HERREN Jesu Christi / der vns gesegnet hat mit allerley geistlichem Segen / in himlischen Gütern / durch Christum.

Loffuit vere Gud oc vor HERRIS Jhesu Christi Fader / som velsignede oss met allehonde aandelig Velsignelse / i det Himmelske Gode / formedelst Christum.

4. Wie er vnns denn erwehlet hat durch denselbigen / ehe der Welt grund gelegt war / daß wir solten sein heilig vnd vnsträfflich für jhm in der Liebe.

Lige som hand oc vdualde oss formedelst hannem før end Verdens Grunduol bleff lagd / at wi skulde vere hellige oc wstraffelige faar hannem i kærlighed.

5. Vnd hat vns verordnet zur Kindschafft gegen jhm selbs / durch Jesum Christ / nach dem wolgefallen seines willens.

Oc hand beskickede oss til Børns vdkaarelse faar Sig selff / formedelst Jhesum Christum / effter sin vilies vel behagelighed.

6. Zu Lob seiner herrlichen gnade / durch welche er vns hat angenem gemacht in dem Geliebten.

Sin herlige Naade til loff / formedelst huilcken hand giorde oss behagelige / i sin Elskelige.

K Ephezskym.

Kapitola I.

PAwel Aposstol Gezu Krysta / skrze wuoli Božij: Swatým wssem kteřijž gsů w Effezu / a wěrným w Krystu Gežijssy:

PAwel Apostol Jezusá Krystusá / przez wola Boża / świetym ktorzy sa w Efezie / y wiernym w Krystusie Jezusie.

2. Milost wám a pokog od Boha Otce nasseho a Pána Gežijsse Krysta.

Láská y pokoy niech wám bedžie od Bogá Oycá nászego / y od Páná Jezu Krystá.

3. Požehnaný Bůh a Otec Pána nasseho Gežijsse Krysta / kterýž požehnahl nás wsselikým požehnánjm duchownjm w Nebesých / w Krystu:

Niech bedžie pochwalon Bog y Oćiec Pána nászego Jezu Krystá / ktory nas błogosłáwił wszelákim błogosłáwienstwem duchownym w niebie / przez Krystusá.

4. Jakož gest wywolil nás w něm / před vstanowenijm Swěta / abychom byli Swatij a ne posskwrněnij před obličegem geho w Lásce.

Jáko nas wybrał w nim przed tym niž był záłožon świáth / ábysmy byli świethymi y ńienágánionymi przed nim / przez miłość.

5. Kterýžto předzwěděl nás za zalijbeně Syny skrze Gežijsse Krysta w něho / wedlě vloženij / dobrě wuole swě.

Kthory przeznáczył nas / áby nas sposobił zá syny przez Jezusá Krystusá w sobie / wedle dobrowolnego vpodobánia woley swoiey.

6. K chwále sláwy milosti swě / gijžto wzáctně nás včinil sobě w milém Synu swém.

Ku cžći chwalebney łáski swoiey / ktora nas wdžiecznymi vczynił w onym namiłszym.

א | א | α'.

7 דְּבֵהּ אִית לַן פּוּרְקָנָא
וּבְרֻמֵהּ שׁוּבְקָנָא דַּחֲטָהֵא
אֵיךְ עוּתְרָא דְּטַיְבוּתֵהּ׃

Per il sangue del quale noi habbiamo la redentione, cioè, la rimession de peccati, secondo la ricchezze de la sua gratia.

7 אֲשֶׁר בּוֹ לָקַחְנוּ פְדוּת בְּדָמוֹ
אֶת־כִּפּוּר עֲוֹנוֹת כַּתְּחֻנָּתוֹ׃

En el qual tenemos redemcion por su sangre, remisſion de peccados por las riquezas de su gracia.

7. Ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν διὰ τοῦ αἵματος αὐτοῦ, τὴν ἄφεσιν τῶν παραπτωμάτων, κατὰ τὸ πλοῦτος τῆς χάριτος αὐτοῦ.

En qui nous auons redemption par ſon ſang, aſſauoir remiſſion des offenſes, ſelon les richeſſes de ſa grace:

8 דִּי דְאִתְיַתַּר בַּן בְּכָל
חָכְמְתָא וְסוּכָל סוּכָל
דְּרוּחַ׃

Laquale ha ſparſa abbondantemente ſopra nos in ogni ſapientia è intelligentia.

8 אֲשֶׁר הוֹתִירָה בָנוּ בְּכָל־
חָכְמָה וּבִינָה׃

Que ſobre abundó en noſotros en toda ſabiduria y intelligencia.

8. Ἧς ἐπερίσσευσεν εἰς ἡμᾶς ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ φρονήσει.

Laquelle il a fait largement abonder ſur nous en toute ſapience & intelligence:

9 וְאוֹדְעָנָא אַרְזָא דְּצַבְיָנֵהּ
הוּ דְּקַדֵּם הֲוָא בְּסֵם דְּיִסְעוֹר
בֵּהּ׃

Facendoci noto il miſterio de la ſua volontà ſua, ſecondo il ſuo beneplacito, che egli haueua propoſto in ſe ſteſſo.

9 לְהוֹדִיעֵנוּ אֶת־מִסְתַּר עֶצָתוֹ
כִּרְצוֹנוֹ חֶפְצוֹ אֲשֶׁר מִקֶּדֶם שָׂם
בְּנַפְשׁוֹ׃

Deſcubriendonos el miſterio de ſu voluntad por el buen querer de ſu voluntad ſegun que lo auia propueſto en ſi miſmo:

9. Γνωρίσας ἡμῖν τὸ μυστήριον τοῦ θελήματος αὐτοῦ, κατὰ τὴν εὐδοκίαν αὐτοῦ, ἣν προέθετο ἐν αὐτῷ.

Nous ayant donné à cognoiſtre le ſecret de ſa volonté, ſelon ſon bon plaiſir, lequel il auoit premierement arreſté en ſoi.

10 לְמַדְבְּרֵנוּתָא דְּמוּלֵיהוֹן
דְּזִבְנָא דְּכָל מְדֻם מִן
דְּרֵישׁ יָתְחַת בְּמִשְׁיחָא
דְּבִשְׁמַיָּא וּבְאַרְעָא׃

A fine che ne la diſpenſatione del compimento de i tempi ei raccoglieſſe inſieme tutte le coſe in Chriſto, coſi quelle che ſono in cielo, come quelle che ſono in terra in eſſo medeſimo.

10 לְמֶשֶׁק בַּיִת בְּמִלֹּא הָעִתּוֹת
לְכַלּוֹת אֶת־כָּל־דְּבָרִים אֲשֶׁר
בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ בַּמָּשִׁיחַ׃

De reſtaurar todas las coſas por el Chriſto en la diſpenſacion del cumplimiento de los tiempos, anſi las que eſtan en los cielos, como las que eſtan en la tierra.

10. Εἰς οἰκονομίαν τοῦ πληρώματος τῶν καιρῶν, ἀνακεφαλαιώσασθαι τὰ πάντα ἐν τῷ Χριστῷ, τὰ ἐπὶ τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, ἐν αὐτῷ.

Afin qu'en la diſpenſation de l'accompliſſement des temps il recueilliſt enſemble le tout en Chriſt, tant ce qui eſt ès cieux, que ce qui eſt en la terre, en icelui meſme.

11 וּבֵהּ חֲנַן אֶתְגְּבִין אֵיךְ
דְּקַדֵּם רְשִׁמְנָן נַצְבָא הוּ
דְּכָל סָעַר אֵיךְ תַּרְעִיתָא
דִּצְבְיָנֵהּ׃

Nelquale ancor ſiamo aſſortiti, predeſtinati ſecondo'l propoſito di colui, che fa tutte le coſe ſecondo il conſiglio de la ſua volontà.

11 אֲשֶׁר בּוֹ גַּם נִבְחַרְנוּ לָעֲמֹד
לְגוֹרָלֵנוּ רְשׁוּמִים מִקֶּדֶם בַּעֲרֶךְ
הַפּוֹעֵל אֶת־כֹּל בַּעֲצַת רְצוֹנוֹ׃

En el digo, en el qual tuuimos ſuerte, ſennalados antes conforme àl propoſito del que haze todas las coſas por el arbitrio de ſu voluntad.

11. Ἐν ᾧ καὶ ἐκληρώθημεν, προορισθέντες κατὰ πρόθεσιν τοῦ τὰ πάντα ἐνεργοῦντος κατὰ τὴν βουλὴν τοῦ θελήματος αὐτοῦ.

Et qui auſſi nous ſommes faits ſon heritage, ayans eſté predeſtinés, ſuiuant le propos arreſté de celui qui accomplit en efficace toutes choſes ſelon le cõſeil de ſa volonté:

12 דְּנֶהְוֵי חֲנַן אִילֵין
דְּקַדְמַיִן סַבְּרִן בְּמִשְׁיחָא
לְהַדָּא דְּתֶשְׁבּוּחְתֵּהּ׃

Accioche noi ſiamo in laude de la ſua gloria, noi che habbiamo prima ſperato in Chriſto.

12 לְהִוָּתֵנוּ לִתְהִלַּת כְּבוֹדוֹ
אֲשֶׁר מְלֻפָנִים שִׂבַּרְנוּ אֶל־
הַמָּשִׁיחַ׃

Paraque ſeamos para alabança de ſu gloria noſotros, que antes eſperamos en el Chriſto:

12. Εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς εἰς ἔπαινον τῆς δόξης αὐτοῦ, τοὺς προηλπικότας ἐν τῷ Χριστῷ.

Afin que nous ſoyons à la louange de ſa gloire, nous qui auons les premiers eſperé en Chriſt.

CAP. I.

7. In quo habemus redemptionem per sanguinem eius (remissionem peccatorum) secundum divitias gratiæ eius.

By whome we haue redemption through his blood/ euen the forgiuenes of sinnes/ according to his rich grace.

8. Quæ superabundavit in nobis in omni sapientia & prudentia.

Whereby he hath bene abundant towarde vs in all wisedome and vnderstanding.

9 Vt notum faceret nobis sacramentũ voluntatis suæ, secundùm beneplacitum eius, quod proposuit in eo.

And hath opened vnto vs the mysterie of his will according to his good pleasure/ which he had purposed in him.

10. In dispensatione plenitudinis temporum, instaurare omnia in Christo, quæ in cælis, & quæ in terra sunt, in ipso.

That in the dispensation of the fulnesse of the tymes he might gather together in one all thinges/ both which are in heauen/ and which are in earth/ euen in Christ.

11. In quo etiam nos sorte vocati sumus: prædestinati secundùm propositum eius qui operatur omnia, secundùm consilium voluntatis suæ.

In whome also we are chosen when wee were predestinate according to the purpose of him/ which worketh all thinges after the counsell of his owne will.

12. Vt simus in laudem gloriæ eius nos, qui antè speravimus in Christo.

That we/ which first trusted in Christ/ should be vnto the praise of his glory.

Das I. Capitel.

7. An welchem wir haben die Erlösung/ durch sein Blut/ Nemlich/ die vergebung der sünde/ nach dem Reichthumb seiner Gnade.

I huilcken wi haffue Forløsning/ formedelst hans Blod/ som er Synderuis Forladelse/ Effter hans Naadis Rigdom.

8. Welche vns reichlich widerfahren ist/ durch allerley weißheit vnd klugheit.

Huilcken oss er rigelige vederfaren/ formedelst allehonde Visdom oc Klogskaff.

9. Vnnd hat vnns wissen lassen das Geheimniß seines willens/ nach seinem wolgefallen/ vnd hat dasselbige herfür gebracht durch jn.

Oc hand loed oss vide sin vilies Hemmelighed/ effter sin velbehagelighed/ oc hand førde den samme frem formedelst hannem.

10. Daß es geprediget würde/ da die zeit erfüllet war/ auff daß alle ding zusammen verfasset würde/ inn Christo/ beyde das im Himmel vnnd auch auff Erden ist/ durch jn selbs.

At det skulde predickis/ der tiden vaar fuldkommen/ Paa det at alle ting skulde befattis tilsammen i Christo/ baade det som er i Himmelen oc paa Jorden/ formedelst hannem selff.

11. Durch welchen wir auch zum Erbtheil kommen sind/ die wir zuvor verordnet sind/ nach dem fürsatz deß/ der alle ding wircket/ nach dem rath seines willens.

Ved huilcken wi ere oc komne til Arffuedeel/ wi som tilforn vaare beskickede/ effter hans Forsyn/ som gør alle ting/ effter sin vilies Raad.

12. Auff daß wir etwas seyen zu lob seiner herrligkeit/ die wir zuvor auff Christo hoffen.

Paa det at wi kunde noget vere hans Herlighed til loff/ wi som tilforn haabedis til Christum.

Kapitola I.

7. W němžto máme wykaupenij/ skrze Krew geho/ odpusstěnij hřijchuow wedlě bohatstwij milosti geho.

W ktorym mamy odkupienie przez krew iego/ y odpuszczenie grzechow/ z obfitey łáski iego.

8. Kteráž se rozhognila při nás/ we wssý maudrosti a opatrnosti.

Ktora obfitował w nas wszeláka mądrością/ y rostropnością.

9. Aby nám známě včinil tagemstwij wuole swě/ wedlě dobrě lijbosti swě/ kterauž vložil w něm.

Obiáwiwszy nam táiemnice woley swoiey/ według dobrowolney życzliwości swoiey/ ktora był postanowił w sobie.

10. Wzkijzenij plnosti časuow/ aby naprawil wssecky wěcy skrze Krysta/ kterě gsau na Nebi y kterě gsau na Zemi w něm.

Aby w wypełnieniu czásu zupełnego/ zebrał w iedno wszytki rzeczy w Krystusie/ ták ty ktore są w niebie/ iáko y ty ktore ná ziemi/ w tym że.

11. W kterěmž také y my k Losu powoláni smě/ předzwěděni gsauce wedlě vloženij geho/ kterýž wsseckny wěcy činij wedlě rady wuole swě:

W ktorym też dostáliśmy dźiału/ będąc przeznáczeni wedle postánowienia iego/ kthory wszytki rzeczy spráwuie wedle rády woley swoiey.

12. Abychom byli k chwále sláwy geho/ my kteřij gsme prwě naděgi měli w Krystu:

Abyśmy byli ku czći chwały iego/ ktorzyśmy pirwszy nádźieie mieli w Krystusie.

ב | א | α'.

13 דְּאַף אַנְתּוּן בְּהּ שְׁמַעְתּוּן מִלְּתָא דִּקְוּשְׁטָא דְּאִיתַיְהָ סְבָרְתָא דְּחַיֵּיכוּן וּבְהּ הֵימְנְתּוּן וְאִתְחַתַּמְתּוּן בְּרוּחָא דְּקוּדְשָׁא דְּמְלִיכָא הָנָרְ׃

In cui siete ancor voi, hauendo vdita la parola de la Verità, che è l'Euangelio de la vostra salute: nelquale ancor hauendo creduto, sete stati sigillati con lo Spirito santo de la promessa.

13 אַף אַתֶּם גַּם אַתֶּם בְּשָׁמְעֲכֶם אֶת־דְּבַר אֱמֶת אֶת־בְּשׂוֹרַת יִשְׁעֲכֶם אֲשֶׁר בָּהּ כִּי׳ הֶאֱמַנְתֶּם נֶחְתַּמְתֶּם בְּרוּחַ קֹדֶשׁ אִמְרָתוֹ׃

En el qual esperastes tambien vosotros en oyendo la palabra de verdad, el Enangelio de vuestra salud: en el qual tambien desque creystes, fuestes sellados con el Espíritu Sancto de la promessa.

13. Ἐν ᾧ καὶ ὑμεῖς ἀκούσαντες τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, τὸ εὐαγγέλιον τῆς σωτηρίας ὑμῶν, ἐν ᾧ καὶ πιστεύσαντες ἐσφραγίσθητε τῷ πνεύματι τῆς ἐπαγγελίας τῷ ἁγίῳ.

En qui vous estes aussi ayans ouï la parole de verité, assauoir l'Euangile de vostre salut: auquel aussi ayans creu, vous auez estés seellés du sainct Esprit de la promesse:

14 דְּהִי דְּאִיתַיְהָ רַהֲבוּנָא דְּיָרְתוּתַן לְפוּרְקָנָא דְּאִילֵּין דְּמְתָאִין וְלִשׁוּבְחָא דְּאִיקָרֵהּ׃

Ilqquale è l'arra de la nostra heredità, fino à la redentione de l'acquistata possessione, à laude de la gloria sua.

14 אֲשֶׁר הִיא עֲרָבוֹן נַחֲלָתֵנוּ לִפְדוּת הַסְּגֻלָּה לִתְהִלַּת כְּבוֹדוֹ׃

Que es el arra de nuestra herencia, ganados por redemcion para alabança de su gloria.

14. Ὅς ἐστιν ἀρραβὼν τῆς κληρονομίας ἡμῶν, εἰς ἀπολύτρωσιν τῆς περιποιήσεως, εἰς ἔπαινον τῆς δόξης αὐτοῦ.

Lequel est arre de nostre heritage iusqu'à la redemption de sa possession acquise, à la louange de sa gloire.

15 מְטוּל הָנָא אַף אֲנָא דִּשְׁמַעְתִּי מִן דְּשָׁמְעַתּוּן הֵימְנוּתְכוֹן דַּבָּמָרָן יְשׁוּעַ מְשִׁיחָא וְחוּבְכוֹן דִּלְהוֹן קַדִּישָׁא׃

Per la qual cosa io ancora, hauendo vdita la vostra fede nel Signor IESV, è la charità verso tutti i Santi.

15 עַל־כֵּן גַּם אֲנִי בְּשָׁמְעִי אֶת־אֱמוּנַתְכֶם אֲשֶׁר הִיא בַּאדֹנֵינוּ יֵשׁוּעַ וְאֶת־אַהֲבָתְכֶם אֲשֶׁר הִיא אֶל־כָּל־הַקְּדוֹשִׁים׃

Por loqual tambien yo oyendo vuestra fe que es en el Sennor Iesus, y la charidad para con todos los Sanctos.

15. Διὰ τοῦτο κἀγὼ ἀκούσας τὴν καθ' ὑμᾶς πίστιν ἐν τῷ κυρίῳ ἰησοῦ, καὶ τὴν ἀγάπην τὴν εἰς πάντας τοὺς ἁγίους.

Pour ceste cause moi aussi ayant entendu la foy que vous auez au Seigneur Iesus, & la charité que vous auez enuers tous les saincts.

16 לָא מְשַׁתְּלָא אֲנָא לְמֵיהַדִּי עַל אַפֵּיכוֹן וְלַמְעַהֲדָכוֹן בְּצְלוֹתַי׃

Non cesso di render gratie per voi, facendo mention di voi ne le mie orationi.

16 לֹא נָחְתִּי לְהוֹדוֹת עֲלֵיכֶם וְלַהֲזְכִיר שִׁמְכֶם בְּכָל־תְּפִלּוֹתָי׃

No cesso ne hazer gracias por vosotros, haziendo memoria de vosotros en mis oraciones.

16. Οὐ παύομαι εὐχαριστῶν ὑπὲρ ὑμῶν μνείαν ὑμῶν ποιούμενος ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου.

Ie ne cesse de rendre graces pour vous, faisant memoire de vous en mes oraisons:

17 דַּאלָהֵהּ דְּמָרָן יְשׁוּעַ מְשִׁיחָא אֲבָא דְּתֻשְׁבּוּחְתָא יְהַב לְכוֹן רוּחָא דְּחָכְמְתָא וְדְגָלְנָא בִּידַעְתֵּהּ׃

Acciochè l'Iddio del nostro Signore IESV Christo, il Padre dico de la gloria, vi dia lo Spirito de la sapientia è reuelatione, per hauere la cognition di lui.

17 אֲשֶׁר אֱלֹהֵי אֲדֹנֵינוּ יֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ אֲבִי הַכָּבוֹד יִתֵּן לָכֶם אֶת־רוּחַ חָכְמָה וּבִינָה בְּדַעְתּוֹ׃

Que el Dios del Sennor nuestro Iesus el Christo, Padre de gloria, hos de Espiritu de sabiduria y de reuelacion por su conocimientos:

17. Ἵνα ὁ θεὸς τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ, ὁ πατὴρ τῆς δόξης, δώῃ ὑμῖν πνεῦμα σοφίας καὶ ἀποκαλύψεως, ἐν ἐπιγνώσει αὐτοῦ.

Afin que le Dieu de nostre Seigneur Iesus Christ, le Pere de gloire, vous doint l'Esprit de sapience & de reuelation, par la recognoissance d'icelui:

18 וְיַנְהֲרוּן עֵינֵי דְּלִבְּתְכוֹן דְּתִדְּעוּן מָנוּ סַבְרָא דְּהִקְרֵינְהּ וּמָנוּ עוּתְרָא דְּשׁוּבְחֵהּ דְּיָרְתוּתְהּ בְּקַדִּישֵׁא׃

Cioè gli occhij del vostro intelletto illuminati: à fin che voi sappiate qual sia la speranza de la sua vocatione, e quali siano le ricchezze de la gloria de la sua heredità ne i Santi.

18 לְאוֹר אֶת־עֵינֵי לְבַבְכֶם לָדַעַת מַה־הִיא שִׂבְרַת קְרִיאָתוֹ וּמַה הוּא עֹשֶׁר כְּבוֹד נַחֲלָתוֹ בַּקְּדוֹשִׁים׃

Alumbrando los ojos de vuestro entendimiento, para que sepays qual sea la esperança de su vocacion, y quales sean las riquezas de la gloria de su herencia en los Sanctos.

18. Πεφωτισμένους τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς (καρδίας) ὑμῶν, εἰς τὸ εἰδέναι ὑμᾶς τίς ἐστιν ἡ ἐλπὶς τῆς κλήσεως αὐτοῦ, καὶ τίς ὁ πλοῦτος τῆς δόξης τῆς κληρονομίας αὐτοῦ ἐν τοῖς ἁγίοις.

Affauoir les yeux de vostre entendement illuminés: afin que vous sachiez quelle est l'esperance de sa vocation, & quelles sont les richesses de la gloire de son heritage és saincts:

CAP. I.

13. In quo & vos, cùm audiſſetis verbum veritatis, (Evangelium ſalutis veſtræ,) in quo & credentes ſignati eſtis Spiritu promiſſionis ſancto.

In whom alſo ye haue truſted after that ye heard the word of trueth/ euẽ the Goſpell of your ſaluation / wherein alſo after that ye beleeued/ yee were ſealed with the holy Spirit of promiſe.

14. Qui eſt pignus hęreditatis noſtræ, in redemptionem acquiſitionis, in laudem gloriæ ipſius.

Which is the earneſt of our inheritance/ vntill the redemption of the poſſeſſion purchaſed vnto the praiſe of his glory.

15. Propterea & ego audiens fidem veſtram quæ eſt in (*Chriſto*) Domino Ieſu, & dilectionem in omnes ſanctos.

Therefore alſo / after that I heard of the faith / wherewith ye haue in the Lord Jeſus / and loue toward all the Saints.

16. Non ceſſo gratias agens pro vobis, memoriam veſtri faciens in orationibus meis.

I ceaſe not to giue thankes for you/ making mention of you in my prayers.

17. Vt Deus, Domini noſtri Ieſu Chriſti pater gloriæ, det vobis ſpiritum ſapientiæ & revelationis, in agnitione eius.

That the God of our Lord Jeſus Chriſt / the Father of glory / might giue vnto you the Spirit of wiſedome / and reuelation through the knowledge of him.

18. Illuminatos oculos cordis veſtri, ut ſciatis quæ ſit ſpes vocationis eius, & quæ divitiæ gloriæ hæreditatis eius in ſanctis.

That the eyes of your vnderſtanding may be lightened / that ye may know what the hope is of his calling / and what the riches of his glorious inheritance is in the Saintes.

An die Epheſer.

Das I. Capitel.

13. Durch welchen auch jr gehöret habt das wort der warheit / nemlich/ das Evangelium von ewer ſeligkeit/ Durch welchen jhr auch/ da jhr glaubetet / verſiegelt worden ſeyt mit dem heiligen Geiſt der verheiſſung.

Formedelſt huilcken i haffue oc hørt Sandheds Ord/ſom er/ Euangelium om eders Salighed/formedelſt huilcken i oc ere bleffne de i trode/ beſeglede met Foriettelſens hellige Aand.

14. Welcher iſt das pfand vnſers Erbes/ zu vnſer Erlöſung / daß wir ſein eigenthumb würden / zu lob ſeiner Herꝛligkeit.

Som er vor Arffuis pant/til vor Forløſning/at wi ſkulde bliffue hans Eyedom/hans Herlighed til loff.

15. Darumb auch ich / nach dem ich gehöret habe vonn dem Glauben bey euch/ an den HERRN Jeſum/ vnd von ewer lieb zu allen Heiligen.

Der faare oc ſaa ieg / efter at ieg hørde om den Tro hoſſ eder/ til vor HERRE Jheſum / oc om eders kærlighed til alle Helligen.

16. Höre ich nicht auff zu dancken für euch / vnnd gedencke ewer in meinem Gebet.

Da lader ieg icke aff at tacke faar eder/ oc ihukomme eder i mine bøner.

17. Daß der Gott vnſers HERREN Jeſu Chriſti / der Vatter der herꝛligkeit / gebe euch den Geiſt der weißheit vnd der offenbarung/ zu ſeines ſelbs erkentniß.

At vor HERRIS Jheſu Chriſti Gud / herlighedens Fader/ ſkal giffue eder viſhedens oc obenbarelſens Aand/ til ſin egen bekendelſe.

18. Vnd erleuchte die Augen ewers verſtendniß/ daß jhr erkennen möget/ welche da ſey die hoffnung ewers beruffs/ vnd welcher ſey der reichthumb ſeines herꝛlichen erbes / an ſeinen heiligen.

Oc opliuſe eders forſtandz øyen/At i kunde kende/ huilcket det Haab er ſom i ere kallede til/oc huilcken hans herlige Arffuis Rigdom er / til hans Helligen.

K Ephezſkym.

Kapitola I.

13. Wkterémżto y wy nadżgi máte/ kdyż gſte vpoſlechli ſlowa prawdy (Ewangelium ſpaſenij waſſeho) vwěkiwſſe wněho znamenáni gſte Duchem Swatým zaſlíſbenij.

W ktorym vſáliſcie y wy/vſłyſzawſzy ſłowo prawdy / to eſt / Ewánielia zbáwienia wáſzego/ w ktora też vwierzywſzy/ ieſteſcie zápieczętowáni Duchem onym ſwiętym obietnice.

14. Kteryż geſt záwdawek dědictwij naſſeho/ k nabytij wykaupenij pro chwálu ſláwi geho.

Ktory eſt zadátkiem dźiedźictwá naſzego/ aż ku wolności będźiem przywiedźieni ku czći chwały iego.

15. Protoż y yá ſłyſſe o Wijre waſſý/ kteráż geſt w Kryſtu Geżiſſy / a milowánij ke wſſem ſwatým.

Dla tego y ia vſłyſzawſzy one wiáre ktora w was eſt w Pánie Jezuſie/ y miłość ku wſzytkim ſwiętym.

16. Nepreſtáwám dękowati za wás/ připomijnage wás na Modlitbách mých

Nie przeſtáwam dźiękowáć zá was/ przypominaiąc was w modlitwach moich.

17. Aby Bůh Páná naſſeho Geżiſſe Kryſta / Otec ſláwy / dal wám Ducha mudroſti a zgewenij k poznánij geho.

Aby Bog Páná náſzego Jezu Kryſtá/ Oiciec on chwálebny / dał wám Duchá mądrości y obiáwienia/ przez poznánie iego.

18. Też oſwijcené Oči ſrdce waſſeho / abyſte widżeli která geſt nadége připowoláni geho / a která bohatſtwij ſláwy dědictwij geho w Swatých.

Oświeciwſzy oczy vmyſłu wáſzego/ ábyście wiedźieli kthoraby była nádźieia oná wezwánia iego/ y krore bogáctwá chwały dźiedźictwá iego w świętych.

א

19 וּמַה הִיא יִתְרַת גְּדֻלַּת כֹּחוֹ
אֵלֵינוּ אֲשֶׁר מַאֲמִינִים אֲנַחְנוּ
כְּפִעַל־אֱיָלוּתוֹ וּגְבֻרָתוֹ׃

Y qual ſea aquella grandeza ſobre excellente de ſu potencia en noſotros los que creemos por la operacion de la potencia de ſu fortaleza.

20 אֲשֶׁר פָּעַל בַּמָּשִׁיחַ בַּהֲקִימְנוּ
מִן־מֵתִים וְיָשַׁב לִימִינוֹ עַל־שָׁמַיִם
שָׁמָיִם׃

La qual obró en el Chriſto leuantandolo de los muertos, y colocandolo à ſu dieſtra en los cielos.

21 עַל־כָּל־מִשְׂרָה וְשִׁלְטוֹן
וְחַיִל וַאֲדוֹנִים וְעַל־כָּל שֵׁם
הַנִּקְרָא לֹא לָבַדּוֹ בָּעוֹלָם הַזֶּה
כִּי אִם גַּם בָּעוֹלָם הַבָּא׃

Sobre todo principado y poteſtad, y potencia, y ſennorio, y todo nombre que ſe nombra no ſolo en eſte ſiglo, mas aun enel venidero:

22 וְכָבוֹד וְהָדָר עִטְּרָהוּ הַמְשִׁילֵהוּ
בְּמַעֲשֵׂה יָדָיו כָּל־שֶׁת תַּחַת
רַגְלָיו וּנְתָנוֹ לְרֹאשׁ עַל־כֹּל
לַעֲדָה׃

Y ſujetandole todas las coſas debaxo de ſus pies, y poniendolo por cabeça ſobre todas las coſas à la Igleſia.

23 שֶׁהִיא גוּפָתוֹ וּמְלוֹאוֹ אֲשֶׁר
אֶת־כֹּל בַּכֹּל מְמַלֵּא הוּא׃

La qual es ſu cuerpo, y el es la plenitud della: el qual hinche todas las coſas en todos.

ב

1 וְאַתֶּם בִּהְיוֹתְכֶם מֵתִים
לַעֲוֹנוֹת וְלַחַטֹּאת׃

Y voſotros, eſtando muertos en vueſtros delictos y peccados:

א

19 וּמַה הִיא יִתְרַת גְּדֻלַּת כֹּחוֹ
אֵלֵינוּ אֲשֶׁר מַאֲמִינִים אֲנַחְנוּ
כְּפִעַל־אֱיָלוּתוֹ וּגְבֻרָתוֹ׃

E qual ſia l'eccellente grandezza de la potentia ſua verſo noi che crediamo ſecondo l'efficacia de la ſua potente virtù.

20 דַּעֲבַד בְּמְשִׁיחָא וְ
אַקְימֵהּ מִן בֵּית מַיְתָא
וְאוֹתְבֵהּ מִן יְמִינֵהּ
בִּשְׁמַיָּא׃

Laquale egli ha adoperata in Chriſto, riſuſcitandolo da morte, & hallo fatto ſedere à la ſua deſtra ne le parti celeſti.

21 לְעַל מִן כָּל־חֵילִין אַרְכּוֹס
וְשׁוּלְטָנָא וְחֵילָא וּמָרוּתָא
וְלְעֵל מִן כָּל שֵׁם דְּמִשְׁתַּמֵּהּ
לָא בְּהַדֵּין בְּעָלְמָא הָנֵן
אֶלָּא אַף בְּרַעֲתִיד׃

Sopra ogni principato, è poteſtà, è virtù e ſignoria, e ſopra ogni nome che ſi nomina non ſolamente in queſto ſecolo, ma etiandio nel futuro.

22 וְשַׁעֲבַד כָּל מִדֵּם תְּחִית
רַגְלַוֹהִי וְיָהֵהּ דְּאִיתַיְהִי לְעֵל
מִן כָּל יַהֲבֵהּ רֵישָׁא
לְעִדְתָא׃

Et ha ſottopoſte tutte le coſe à i piedi di eſſo, & hallo dato per capo ſopra tutte le coſe à la Chieſa.

23 דְּאִיתַיְהָ גוּשְׁמֵהּ
וְשׁוּמְלָיָא דְּהוּ דְּכָל בְּכָל
מְשַׁמְלֵא׃

Laquale è il corpo di lui, è il compimento di lui, che empie il tutto in tutte le coſe.

ב

1 אַף לְכוֹן דְּמֵיתִין
הֲוַיְתוּן בְּחַטָהַיְכוֹן
וּבְסַכְלָוָתְכוֹן׃

E voi, che eravate morti ne li voſtri delitti è peccati.

ά.

19. Καὶ τί τὸ ὑπερβάλλον μέγεθος τῆς δυνάμεως αὐτοῦ εἰς ἡμᾶς τοὺς πιστεύοντας, κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ κράτους τῆς ἰσχύος αὐτοῦ.

Et quelle eſt l'excellente grandeur de ſa puiſſance enuers nous qui croyons, ſelon l'efficace de la puiſſance de ſa force:

20. Ἣν ἐνήργησεν ἐν τῷ Χριστῷ, ἐγείρας αὐτὸν ἐκ τῶν νεκρῶν· καὶ ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ αὐτοῦ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις.

Laquelle il a deſployee auec efficace en Chriſt, quand il l'a reſſuſcité des morts, & l'a fait ſeoir à ſa dextre és lieux celeſtes:

21. Ὑπεράνω πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας καὶ δυνάμεως καὶ κυριότητος, καὶ παντὸς ὀνόματος ὀνομαζομένου οὐ μόνον ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι.

Par deſſus toute principauté, & puiſſance, & vertu, & Seigneurie, & par deſſus tout nom qui ſe nomme, non ſeulement en ce ſiecle, mais auſſi en celui qui eſt à venir.

22. Καὶ πάντα ὑπέταξεν ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ· καὶ αὐτὸν ἔδωκε κεφαλὴν ὑπὲρ πάντα τῇ ἐκκλησίᾳ.

Et a aſſuietti toutes choſes ſous les pieds d'icelui, & l'a donné ſur toutes choſes, pour eſtre chef à l'Egliſe:

23. Ἥτις ἐστὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ, τὸ πλήρωμα τοῦ πάντα ἐν πᾶσι πληρουμένου.

Laquelle eſt le corps d'icelui, & l'accompliſſement de celui qui accomplit tout en tous.

ΚΕΦΑΛ. ϛ.

Καὶ ὑμᾶς ὄντας νεκροὺς τοῖς παραπτώμασι καὶ ταῖς ἁμαρτίαις.

Et lors que vous eſtiez morts en vos fautes & pechés.

CAP. I.

19. Et quæ sit superemi nens magnitudo virtutis eius in nos, qui credimus secundùm operationem potentiæ virtutis eius.

And what is the exceeding greatnesse of his power toward vs / which beleeue / according to y working of his mighty power.

20. Quam operatus est in Christo, suscitans illum à mortuis, & constituens ad dexteram suam in cælestibus.

Which hee wrought in Christ / when hee raised him from the dead / and set him at his right hand in the heauenly places.

21. Supra omnem principatum, & potestatem, & virtutem, & dominationem, & omne nomen quod nominatur non solùm in hoc seculo, sed etiam in futuro.

Farre aboue all principalitie / and power / and might / and domination / and euery name y is named / not in this worlde onely / but also in that that is to come.

22. Et omnia subiecit sub pedibus eius: & ipsum dedit caput supra omnem ecclesiam.

And hath made all thinges subiect vnder his feete / and hath appointed him ouer all thinges to be the head to the Church.

23. Quæ est corpus ipsius, plenitudo eius, qui omnia in omnibus adimpletur.

Which is his body / euen the fulnesse of him that filleth all in all thinges.

Das I. Capitel.

19. Vnd welche da sey die überschwengliche grösse seiner Krafft an vns / die wir glauben nach der wirckung seiner mechtigen stärcke.

Oc huilcken der er hans Krafftis offueruettis storhed mod oss / wi som tro effter hans mectige styrckis gerning.

20. Welche er gewirckt hat in Christo / da er jn von den toden aufferweckt hat / vnd gesetzt zu seiner Rechten im Himmel.

Huilcken hand giorde i Christo / der hand opuecte hannem fra de Døde / oc sette hannem hoss sin høyre Haand i Himmelen.

21. Vber alle Fürstenthumb / Gewalt / Macht / Herrschafft / vnd alles was genant mag werden / nicht allein in diser Welt / sondern auch in der zukünfftigen.

Offuer alle Førstedøme / Vold / Mact / Herredøme / oc alt det som kand neffnis / icke aleniste i denne Verden / men ocsaa i den tilkommende.

22. Vnd hat alle ding vnter seine Füsse gethan / vnnd hat jhn gesetzt zum Haupt der Gemeine über alles.

Oc hand lagde alting vnder hans Føder / oc hand sette Hannem til Menighedens Hoffuit offuer alting.

23. Welche da ist sein Leib / nemlich die fülle / deß der alles in allen erfüllet.

Huilcken der er hans Legeme / som er hans opfyldelse / der opfylder alting i alle.

Kapitola I.

19. A kterak gest přewysoká welikost mocy geho k nám kteřijž wěřijme wedlě mocnosti sýly mocně geho.

Y ktora iest zacna oná wielkość mocy iego przeciwko nám / ktorzy wierzymy według skuteczney mocy y śiły iego.

20. Kteréž dokázal na Krystu / wzkřijsyw ho z mrtwých / a posadiw na Prawicy swě na Nebi.

Ktora okazał w Krystusie gdy go wzbudził zmartwych / y posadził go ná práwicy swoiey w niebie.

21. Nadewssecky Princypáty / a Potestáty / a Wirtuty / y Dominacyony / a nad každé gměno kteréž se gmenuge / ne toliko w tomto wěku / ale také w budaucým.

Daleko nád wszelákie páństwo / y zwierzchność / y moc / y pánowánie / y nád wszelkie imie / kthore miánowáne bywa / nie tylko ná tym świecie / ále też ná przyszłym.

22. A wsseckny wěcy poddal pod nohy geho / a gey samého dal aby byl hlawau nadewssý Cýrkwij.

Y wszythki rzeczy podał pod nogi iego / y postánowił go głowa nád wszytki rzeczy kościołowi.

23. Kteraž gest tělo geho / a plnost toho kterýž wssecko we wssem doplňuge.

Kthory iest ciálem iego / y wypełnieniem tego ktory wszytki rzeczy we wszytkich nápełnia.

CAP. II.

ET vos cùm essetis mortui delictis, & peccatis vestris.

And you hath he quickened / that were dead in trespasses and sinnes.

Das II. Capitel.

VNd auch euch / da jhr todt waret / durch Vbertrettung vnnd Sünde.

OC eder ocsaa / der i vaare døde / formedelst Offuertrædelse oc Synd.

Kapitola II.

Y Wy když gste byli mrtwij w nedostatcýcha w hřijssých swých.

A Was spolu ożywił / gdyżeście byli vmárli w vpadkach / y w grzechach.

ב

2 בַּהֵלֵּין דְּמֵן קַדִּים הַלֶּכְתּוּן
בְּהוֹיְתּוּן בְּהֵין אֵיךְ עָלְמֵי וּתָה
דְּעָלְמָא הָנָא וְאֵיךְ צָבְיָנֵהּ
דְּרִישׁ שׁוּלְטָנָא דְּאַעֵר
דְּרוּחָא הָדָא דְּמִתְחַבְּטָא
בִּבְנֵי דְּלָא
פּוּתְטָבְּיָשָׁבוּתָא׃

Ne i quali gia camminaste secondo il corso di queſto mondo, ſecondo il principe che ha la poteſta de l'aere, cioè de lo ſpirito che hora opera ne i figliuoli de ribellione.

3 בְּהֵנּוּן עָבְדָא דְּאַף חָנַן
אַתְּהַפֵּכְנָן בְּהוֹן בֵּמָן קַדִּים
בְּרִגְיָתָא דְּבִסְרָן וְעָבְדִין
הֵנִין צָבְיָנֵהּ דְּבִסְרָן וּד
וְהַתְרְעִיתָן וּבְנֵנֵהּ הֵנִין
דְּרוּגֵנֵהּ מִלְּיָאִיר אֵיךְ
שְׂרָכָא׃

Tra iquali ancor noi tutti gia conuerſammo, ne le concupiſcenze de la noſtra carne, facendo cio che à la carne e à le cogitationi piacena: & eramo per natura figliuoli d'ira, come gl'altri ancora.

4 וֵאלָהָא דְּזִן דְּעַתִּיר
בְּרַחֲמֵיהִי מְטוּל חוּבְהּ
סַגִּיאָא דְּאַחֲבָנָן׃

Ma Iddio che è ricco di miſericordia, per la ſua molta charita con laquale ci ha amati.

5 כַּד מִיתִין הֵנִין בְּחֲטָהִין
אַחֲיָנָן עִם מְשִׁיחָא
וּבְטִיבוּתֵהּ פְּרִקָנָן׃

Ancor quando eravamo morti ne i peccati, ci ha viuificati inſieme con Chriſto, per la gratia delquale ſete ſaluati.

6 וְאַקִימוּ עִמֵּהּ וְאוֹתְבָנָן
עִמֵּהּ בִּשְׁמַיָּא בִּישׁוּעַ מ
מְשִׁיחָא׃

Et inſieme con lui ci ha riſuſcitati, & hacci fatti inſieme ſeder ne le parti celeſti, in Chriſto IESV.

7 דְּיַחֲוֵא לְעָלְמָא דְּאָתֵין
רְבוּתָא דְּעוֹתָרָא דְּטִיבוּתֵהּ
וּבְסִימוּתֵהּ דְּהָוָה עֲלַיָּן
בִּישׁוּעַ מְשִׁיחָא׃

Per moſtrare ne ſecoli auuenire l'eſcellenti ricchezze de la ſua gratia per la benignita ſua verſo noi in IESV Chriſto.

ב

2 אֲשֶׁר בָּהֶן בָּעֵת הַהֲלַכְתֶּם
כְּחֵבֶל עוֹלָם הַזֶּה כְּשַׂר שִׁלְטוֹן
הָאֲוִיר הָרוּחַ אֲשֶׁר בָּעֵת הַזֶּה
פּוֹעֵל בִּבְנֵי סוּרִים׃

En que en otro tiempo anduuieſtes conforme à la condicion deeſte mundo, conforme à la voluntad del principe de la poteſtad de eſte áyre, el eſpiritu que aora obra en los incredulos:

3 אֲשֶׁר בָּם גַּם אֲנַחְנוּ כֻלָּנוּ
הִתְהַלַּכְנוּ בָעֵת בְּמַאֲוֵי בְשָׂרֵנוּ
לַעֲשׂוֹת אֶת תַּאֲוֹת בְּשָׂרֵנוּ וְנַפְשֹׁתֵינוּ
וְהָיִינוּ בְנֵי חֵרוֹן אַף יְהִי
כַּיְלָדוֹתֵנוּ כְּמוֹ גַּם הָאֲחֵרִים׃

Con los quales noſotros tambien conuerſamos otro tiempo en los deſſeos de nueſtra carne, haziendo el querer de la carne y de los penſamientos, y ſiendo nacidos hijos de yra, tambien como los de mas.

4 וְאֱלֹהִים הֶעָשִׁיר בְּחֶמְלָה וְרַב
חֶסֶד וְרַחֲמִים הוּא בְּרֹב אַהֲבָתוֹ
אֲשֶׁר אָהַב אוֹתָנוּ׃

Empero Dios, que es rico en miſericordia por ſu mucha charidad conque nos amò.

5 וּבִהְיוֹתֵנוּ מֵתִים בַּחֲטָאִים
חִיָּה אוֹתָנוּ עִם הַמָּשִׁיחַ (חִנָּם
נוֹשַׁעְתֶּם׃)

Aun eſtando noſotros muertos en peccados nos diò vida juntamente con el Chriſto, por cuya gracia ſoys ſaluos:

6 וַיָּקֶם אוֹתָנוּ וַיּוֹשֶׁב עִמּוֹ
עַל שָׁמַיִם בְּיֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ׃

Y juntamente nos reſuſcitó, y anſi miſmo nos hizo aſſentar en los cielos con el Chriſto Ieſus:

7 לְהַגִּיד וּלְהַרְאוֹת בָּעוֹלָמִים
הַבָּאִים אֶת יִתְרַת עֹשֶׁר חַסְדּוֹ
בְּטוּבָתוֹ אֲשֶׁר עָלֵינוּ בְּיֵשׁוּעַ
הַמָּשִׁיחַ׃

Para moſtrar en los ſiglos venideros las abundantes riquezas de ſu gracia en la bondad para con noſotros en el Chriſto Ieſus.

ϚΆ.

2. Ἐν αἷς ποτε περιεπατήσατε κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦ κόσμου τούτου, κατὰ τὸν ἄρχοντα τῆς ἐξουσίας τοῦ ἀέρος, τοῦ πνεύματος τοῦ νῦν ἐνεργοῦντος ἐν τοῖς υἱοῖς τῆς ἀπειθείας.

Eſquels autresfois vous auez cheminé ſuiuant le train de ce monde, ſelõ le prince de la puiſſance de l'air, qui eſt l'eſprit qui beſongne maintenant en efficace ès enfans de rebellion.

3. Ἐν οἷς καὶ ἡμεῖς πάντες ἀνεστράφημέν ποτε, ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῆς σαρκὸς ἡμῶν, ποιοῦντες τὰ θελήματα τῆς σαρκὸς καὶ τῶν διανοιῶν· καὶ ἡμεθα τέκνα φύσει ὀργῆς, ὡς καὶ οἱ λοιποί.

Entre leſquels auſſi nous tous auons conuerſé autresfois ès conuoitiſes de noſtre chair, accompliſſans les deſirs de la chair, & de nos penſees: & eſtions de nature enfans d'ire comme auſſi les autres.

4. Ὁ δὲ θεὸς πλούσιος ὢν ἐν ἐλέει, διὰ τὴν πολλὴν ἀγάπην αὐτοῦ ἣν ἠγάπησεν ἡμᾶς.

Mais Dieu, qui eſt riche en miſericorde par ſa grande charité, de laquelle il nous a aimés,

5. Καὶ ὄντας ἡμᾶς νεκροὺς τοῖς παραπτώμασι συνεζωοποίησε τῷ χριστῷ· χάριτί ἐστε σεσωσμένοι.

Du temps meſmes que nous eſtions morts en nos fautes, nous a viuifiés enſemble auec Chriſt, par la grace duquel vous eſtes ſauués.

6. Καὶ συνήγειρε, καὶ συνεκάθισεν ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν χριστῷ ἰησοῦ.

Et nous a reſſuſcités enſemble, & nous a fait ſeoir enſemble, ès lieux ceſtes en Ieſus Ghriſt:

7. Ἵνα ἐνδείξηται ἐν τοῖς αἰῶσι τοῖς ἐπερχομένοις τὸ ὑπερβάλλον πλοῦτος τῆς χάριτος αὐτοῦ ἐν χρηστότητι ἐφ' ἡμᾶς, ἐν χριστῷ ἰησοῦ.

Afin qu'il monſtraſt ès ſiecles à venir les abondamment excellentes richeſſes de ſa grace, par ſa benignité enuers nous en Ieſus Chriſt.

CAP. II.

2. In quibus aliquando ambulastis secundùm seculum mundi huius: secundùm principem potestatis aëris huius, spiritus qui nunc operatur in filios diffidentiæ.

Wherein/ in time past yee walked/ according to the course of this worlde/ and after the prince that ruleth in the aire/ euen the spirit/ that nowe worketh in the children of disobedience.

3. In quibus & nos omnes aliquando conversati sumus in desideriis carnis nostræ, facientes voluntatem carnis & cogitationum, & eramus naturâ filii iræ sicut & cæteri.

Among whome wee also had our conuersation in time past/ in the lustes of our flesh/ in fulfilling the will of the fleshe/ and of the minde/ and were by nature the children of wrath/ as well as others.

4. Deus autem (qui dives est in misericordia) propter nimiam charitatem suam qua dilexit nos.

But God which is rich in mercy/ through his great loue where with he loued vs.

5. Et cùm essemus mortui peccatis, convivificavit nos Christo, (cuius gratia estis salvati.)

Euen when we were dead by sinnes/ hath quickened vs together in Christ/ by whose grace ye are saued.

6. Et conresuscitavit, & consedere fecit in cælestibus in Christo Iesu.

And hath raised vs vp together/ & made vs sit together in the heauenly places in Christ Jesus.

7. Vt ostenderet in seculis supervenientibus abundantes divitias gratiæ suæ, in bonitate super nos in Christo Iesu.

That hee might shew in the ages to come the exceeding riches of his grace/ through his kindnes toward vs in Christ Jesus.

Das II. Capitel.

2. In welchen jhr weiland gewandelt habet/ nach dem lauff diser Welt/ vnd nach dem Fürsten/ der in der Lufft herrschet/ Nemlich/ nach dem Geist/ der zu dieser zeit sein werck hat in den Kindern deß vnglaubens.

I huilcke i vandrede nogen stund effter denne Verdens laab/ oc effter den Første/ som regnerer i lucten/ som er/ effter Aanden/ der i denne tid haffuer sin gerning vdi vantroens Børn.

3. Vnter welchem wir auch alle weiland vnsern wandel gehabt haben/ in den lüsten vnsers Fleisches/ vnd theten den willen deß Fleisches/ vnd der Vernunfft/ vnnd waren auch Kinder deß Zorns von natur/ gleich wie auch die andern.

Iblant huilcke wi oc alle nogen stund haffde vor omgengelse/ vdi vort Kødz lyst/ oc giorde Kødens oc fornufftens vilie/ oc wi vaare ocsaa vredens Børn aff Nature/ lige som ocsaa de andre.

4. Aber Gott/ der da reich ist vonn barmhertzigkeit/ durch seine grosse Liebe/ damit er vns geliebet hat.

Men Gud som er rig aff Barmhertighed/ formedelst sin store kærlighed/ met huilcken hand elskte oss.

5. Da wir tod waren in den sünden/ hat er vns sampt Christo lebendig gemacht (Denn auß gnade seyt jr selig worden.)

Der wi vaare døde i synden/ da giorde hand oss leffuendis i Christo (Thi at i ere bleffne salige aff naade.)

6. Vnd hat vns sampt jhm aufferweckt/ vnd sampt jm in das Himlische wesen gesetzt/ in Christo Jesu.

Oc hand opuecte oss met hannem/ oc sette oss met hannem i det Himmelske væsen/ vdi Christo Jhesu.

7. Auff daß er erzeigete in den zukünfftigen zeiten den überschwenglichen Reichthumb seiner gnade/ durch seine güte über vns/ in Christo Jesu.

Paa det hand vilde giffue til kende i den tilkommende tid hans Naadis offuerflødige Rigdom/ formedelst hans godhed offuer oss i Christo Jhesu.

Kapitola II.

2. W kterýchžto někdy gste chodili wedlě wěku Swěta tohoto/ á wedlě Knijžete mocného nad powětřijm/ ducha toho/ kterýž y nynij dijla swá dělá w Synech nedowěry:

W ktorychescie nie kiedy chodzili według biegu świátá thego/ według Ksiażecia ktory ma zwierzchność ná powietrzu/ y duchá ktory theraz moc swoie okazuie w ludziach nieposłußnych.

3. Mezy kterýmižto y my wssyckni někdy obcowali gsme w žádostech těla nasseho/ činijce wuoli Těla/ a myssleni: a byli gsme od přirozenij Synowě hněwu/ yakožto y ginij.

Miedzy ktorymi thež y my wßyscy obieralichmy sie niekiedy w pożadliwościach ciáłá náßego/ czyniąc thy rzeczy ktore sie podobáły ciału y myslam/ y bylichmy z przyrodzenia synowie gniewu iako y drudzy.

4. Ale Bůh kterýž gest bohatý w Milosrdenstwj/ pro nesmjrnau lásku swau/ kteraužto zamilowal nás.

Ale Bog ktory iest bogáty w miłosierdziu dla wielkiey miłości swoiey ktora nas vmiłował.

5. A když gsme byli mrtwij w hřijssých/ obžiwil nás/ skrze Krysta (gehožto milostij gste k spasenij přiwedeni.)

Tež gdychmy przez vpadki vmárłymi byli/ pospołu ożywił nas przez Krystusá/ kthorego łáska iesteście zbáwieni.

5. A spolu wzkřijsyl/ a včinil abychom spolu seděli w Nebesých skrze Krysta Gežijsse.

Y wzbudził pospołu/ y wespołek posádził w niebie w Krystusie Jezusie.

7. Aby okázal w budaucým wěku hogně zbožij milosti swé/ skrze dobrotu nad námi w Krystu Gežijssy.

Aby okazał w przyßłych czásiech wielkie bogáctwá łáski swoiey/ przez dobrotliwość przećiwko nam w Krystusie Jezusie.

ב

8 בְּטִיבוּתֵהּ הֲוֹו גֵּיר —— אֶתְפְּרִקְתּוֹן בְּהֵימָנוּתָא וְהָדָא לָא מִנָּת מִנְּכוֹן אֶלָּא מִן יְהָבְתָּא הִי דַּאלָהָא׃

Imperoche Voi per gratia sete saluati per la fede: è questo non gia da Voi, è dono di Dio.

9 לָא מִן עֲבֵדָא דְּלָא אֲנָשׁ יִשְׁתַּבָּהַר׃

Non per le opere: accioche niuno si glorij.

10 בְּרִיתָא חֲנַן גֵּיר דִּילֵהּ דְּאִתְבְּרִין בְּיֵשׁוּעַ מְשִׁיחָא לַעֲבָדָא טָבָא הֲנוֹן דְּמִן קֵדְמִין טָיֵב אֲלָהָא דִּבְהוֹן נְהַלֵּךְ׃

Perche noi siamo sua fattura, creati in Christo Iesv à buone opere, lequali Iddio ha preparate, à finche noi camminiamo in esse.

11 מְטוּל הָדָא הֲוִיתוּן עַהִדִין דְּאַנְתּוּן עַמְמָא בְּמִן קְדִים דִּבְסַר הֲנִיתוּן ומִ וּמִתְקְרִין הֲנִיתוּן עוּרְלוּתָא מִן הָי דְּמִתְקְרְיָא גְּוִרְתָּא וְאִיתַיְהָ עָבַד אֵידֵיהֶן ב בְּבִסְרָא׃

Per laqual cosa, ricordateui che Voi essendo gia Gentili in carne, erauate chiamati Prepatio da quella che si chiama Circoncisione manualmente fatta ne la carne.

12 וְאִיתַיכוֹן הֲנִיתוּן בְּהָדוֹ זַבְנָא דְּלָא מְשִׁיחָא וְנוּכְרָיוּן הֲנִיתוּן מִן דּוּכְרָא דְּיִסְרָאֵל וְאִכְסָנָא הֲנִיתוּן לִדְיַתְקָא דְּמוֹלְכָנָא וְדָלָא סְבַר הֲנִיתוּן דְּלָא אֲלָהָא בְּעָלְמָא׃

Che Voi erauate detto à quel tempo senza Christo, alienati da la Republica d'Israel, è stranieri da i testamenti de la promessa non hauendo alcuna speranza, & essendo senza Dio nel mondo.

13 וְהָשָׁא דֵּין בְּיֵשׁוּעַ מְשִׁיחָא אַנְתּוּן דְּמִן קֵדִים רַחִיקִין הֲנִיתוּן קְרִיבִין הֲנִיתוּן בְּדְמֵהּ דְּמְשִׁיחָא׃

Ma hora per Christo Iesv, Voi che gia erauate lontani, sete fatti vicini per il sangue di Christo.

14 הָוִיו גֵּיר שְׁלִינָו הוּ דַּעֲבַד פְּרַתַּיְהִין חַדָּא וְשִׁרָא סְיָגָא דְּקָאֵם הָוָא בֵּמְצָעָתָא׃

Perciochè egli è la pace nostra, che di due ha fatto vno, & ha disfatto con la sua carne il trameZo de la siepe.

ב

8 כִּי בְחִנָּה נוֹשַׁעְתֶּם בֶּאֱמוּנָה וְזֹאת אֵינֶנָּה מִמָּכֶם כִּי אִם מַתַּת אֱלֹהִים הִיא׃

Porque por gracia soys saluos por la fey esto no de vosotros, que don de Dios es:

9 אֵינֶנָּה מִמַּעֲשִׂים פֶּן תִּתְהַלֵּל אִישׁ׃

No por obras, para que nadie se gloria.

10 כִּי מַעֲשֵׂהוּ יָדָיו אֲנַחְנוּ נִבְרָאִים בְּיֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ אֶל מַעֲשִׂים טוֹבִים אֲשֶׁר מִקֶּדֶם הֵכִין אֱלֹהִים לְהִתְהַלֵּךְ בָּם׃

Porque hechura suya somos, criados en el Christo Iesus para buenas obras, las quales Dios preparó para que anduuiessemos en ellas.

11 עַל כֵּן זִכְרוּ כִּי אַתֶּם לַפָּנִים הַגּוֹיִם בַּבָּשָׂר וְנִקְרָאתֶם הָעָרְלָה בַּעֲבוּר מַעֲשֵׂה יָדַיִם הַנִּקְרָא הַמּוּלָה׃

Portanto tened memoria que vosotros, que en otro tiempo erades Gentes en carne, que erades llamados Capullo de la que se llama la Circuncision en carne la qual se haze con mano:

12 וְכִי הֱיִיתֶם בָּעֵת הַהִיא בִּלְי מָשִׁיחַ נִפְרָדִים מֵעֲדַת יִשְׂרָאֵל וְגֵרֵי הַבְּרִית וְלֹא הָיָתָה לָכֶם תִּקְוַת הַשִּׁבוּעָה וּבְלִי אֱלֹהִים בָּעוֹלָם׃

Que erades en aquel tiempo sin el Christo, alexados de la conuersacion de Israel, y estrangeros de los conciertos de la promessa, sin esperança y sin Dios en el mundo;

13 וְעַתָּה בְּיֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ אַתֶּם אֲשֶׁר מִלְּפָנִים הֱיִיתֶם רְחוֹקִים קְרוֹבִים נֶהֱיִיתֶם בְּדַם הַמָּשִׁיחַ׃

Mas aora, enel Christo Iesus, vosotros que en otro tiempo estauades lexos, aueys sido hechos cercanos por la sangre del Christo.

14 כִּי הוּא שָׁלוֹם מִשְׁרָתֵנוּ עַל שְׁכָמוֹ וּמוֹסַר שְׁלוֹמֵנוּ עָלָיו הֶעֱשָׂה אֶת שְׁתֵּיהֶן לָאֶחָת וְאֶת חוֹמַת הַבֵּינַיִם הָרָס׃

Porque el es nuestra paz-que de ambos hizo vno deshaziendo el apartamiento de la pared.

6'.

8. Τῇ γὰρ χάριτί ἐστε σεσωσμένοι διὰ τῆς πίστεως· καὶ τοῦτο οὐκ ἐξ ὑμῶν· θεοῦ τὸ δῶρον.

Car vous estes sauués par grace par la foy: & cela non point de vous: c'est le don de Dieu.

9. Οὐκ ἐξ ἔργων· ἵνα μή τις καυχήσηται.

Non point par œuures, afin que nul ne se glorifie.

10. Αὐτοῦ γάρ ἐσμεν ποίημα, κτισθέντες ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἐπὶ ἔργοις ἀγαθοῖς, οἷς προητοίμασεν ὁ θεός, ἵνα ἐν αὐτοῖς περιπατήσωμεν.

Car nous sommes l'ouurage d'icelui, estans creés en Iesus Christ à bonnes œuures que Dieu a preparees, afin que nous cheminions en icelles.

11. Διὸ μνημονεύετε ὅτι ὑμεῖς ποτὲ ἐθνη ἐν σαρκί, οἱ λεγόμενοι ἀκροβυστία ὑπὸ τῆς λεγομένης περιτομῆς ἐν σαρκὶ χειροποιήτου.

Pourtant ayez souuenance que vous qui estiez autresfois Gentils en chair, & estiez appelés Prepuce, par celle qui est appelee la Circoncision, faite de main en la chair.

12. Ὅτι ἦτε ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ χωρὶς Χριστοῦ, ἀπηλλοτριωμένοι τῆς πολιτείας τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ξένοι τῶν διαθηκῶν, τῆς ἐπαγγελίας ἐλπίδα μὴ ἔχοντες, καὶ ἄθεοι ἐν τῷ κόσμῳ.

Estiez en ce temps-la hors de Christ, n'ayans rien de commun auec la republique d'Israel, estans estrangers des alliances de la promesse, n'ayans point d'esperance, & estans sans Dieu au monde.

13. Νυνὶ δὲ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ὑμεῖς οἱ ποτὲ ὄντες μακρὰν, ἐγγὺς ἐγενήθητε ἐν τῷ αἵματι τοῦ Χριστοῦ.

Mais maintenant par Iesus Christ, vous qui estiez autresfois loin, estes approchés par le sang de Christ.

14. Αὐτὸς γάρ ἐστιν ἡ εἰρήνη ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὰ ἀμφότερα ἕν, καὶ τὸ μεσότοιχον τοῦ φραγμοῦ λύσας.

Car icelui est nostre paix, qui de tous les deux en a fait vn, ayant rompu la closture de la paroy entremoyene.

CAP. II.

8. Gratia enim eſtis ſalvati per fidem (& hoc non ex vobis, Dei enim donum eſt)

For by grace are ye ſaued through faith/ & that not of your ſelues: it is the gift of God.

9. Non ex operibus, ut ne quis glorietur.

Not of workes/ leſt any man ſhould boaſt him ſelfe.

10. Ipſius enim ſumus factura, creati in Chriſto Ieſu in operibus bonis, quæ præparavit Deus ut in illis ambulemus.

For we are his workmanſhippe created in Chriſt Jeſus vnto good workes/ which God hath ordeined / that we ſhoulde walke in them.

11. Propter quod memores eſtote, quòd aliquando vos eratis Gentes in carne, qui dicebamini præputium ab ea quæ dicitur circumciſio in carne, manu facta.

Wherefore remember that yee being in time paſt Gentiles in the fleſhe/ and called vncircumciſion of them/ which are called circumciſion in the fleſh/ made with hands.

12. Qui eratis illo in tempore ſine Chriſto, alienati à converſatione Iſraël, & hoſpites teſtamentorum, promiſſionis ſpem non habentes, & ſine Deo in hoc mundo.

That ye were/ I ſay/ at that time without Chriſt/ and were aliants from the common wealth of Iſrael/ and were ſtraungers from the couenants of promiſe / and had no hope / and were without God in the worlde.

13. Nunc autem in Chriſto Ieſu vos aliquando eratis longè, facti eſtis propè in ſanguine Chriſti.

But nowe in Chriſt Jeſus/ ye which once were farre of / are made neere by the blood of Chriſt.

14. Ipſe enim eſt pax noſtra, qui fecit utraq; unum, & medium parietem maceriæ ſolvens.

For he is our peace/ which hath made of both one/ and hath broken the ſtoppe of the partition wall.

Das II. Capitel.

8. Denn auß gnaden ſeydt jhr ſelig worden/ durch den Glauben/ vnd daſſelbige nicht auß euch/ Gottes gabe iſt es.

Thi at i ere bleſſne ſalige aff Naade/ formedelſt Troen/ Oc det icke aff eder ſelff / Det er Guds Gaffue.

9. Nicht auß den wercken/ auff daß ſich nicht jemand rühme.

Icke aff Gerninger/ Paa det nogen ſkal icke roſe ſig.

10. Denn wir ſind ſein werck / geſchaffen in Chriſto Jeſu/ zu guten wercken/ zu welchen Gott vns zuvor bereittet hat / daß wir darinnen wandeln ſollen.

Thi at wi ere hans Gerning/ ſkabte i Chriſto Jheſu/ til gode gerninger/ til huicke Gud tilforn beredde oſſ/ at wi ſkulle vandre der vdi.

11. Darumb gedencket dran/ daß jr/ die jr weiland nach dem Fleiſch Heyden geweſen ſeyt/ vnd die Vorhaut genennet wurdet/ von denen / die genennet ſind die Beſchneidung nach dem Fleiſch/ die mit der hand geſchicht.

Der faare tencker der paa/ at i ſom vaare vdi fordom tid Hedninge effter Kødet/ oc bleffue kallede Forhud / aff dem / ſom kalledis Omſkærelſe effter Kødet/ ſom ſkeer met haanden.

12. Daß jhr zu derſelbigen zeit waret ohn Chriſto/ frembde/ vnd auſſer der Bürgerſchafft Iſrael/ vnd frembde von den Teſtamenten der verheiſſung/ daher jr keine hoffnung hattet/ vnd waret ohn Gott in der Welt.

At i paa denn ſamme tid vaare vden Chriſto/ fremmede oc vden Iſraels Borgerſkaff / oc fremmede fra Forieettelſens Teſtamente/ Der faare haffde i inted Haab/ oc vaare vden Gud i Verden.

13. Nun aber die jr in Chriſto Jeſu ſeyt / vnd weiland ferne geweſen / ſeyt nun nahe worden / durch das Blut Chriſti.

Men nu/ i ſom ere vdi Chriſto Jheſu/ oc vaare vdi fordom tid longt borte / i ere nu komne nær til / formedelſt Chriſti Blod.

14. Denn er iſt vnſer Friede/ der auß beyden eines hat gemacht / vnnd hat abgebrochen den Zaun / der da zwiſchen war.

Thi hand er vor Fred/ ſom giorde Jt aff dem baade/ oc nedbrød det Gerde ſom der vaar emellem.

Kapitola II.

8 Neb miloſtij gſte k ſpaſenij přiwedeni ſkrze wijru / a to ne ſami z ſebe. Dar zagiſtě Božij geſt.

Abowiem láſka teſteſcie zbáwieni przez wiárę/ y to nie z was/ dar to Boży teſt.

9. Nez ſkutkům/ aby ſe žádný nechlubil.

Nie z vczynkow / áby ſie nikthe nie chlubił.

10. Neb gſme dijlo geho/ gſauce ſtwořeni ſkrze Kryſta Geżijſſe k ſkutkům dobrým/ kterěž geſt Buoh nakijdil/ abychom w nich chodili.

Abowiem teſteſmy ſpráwa tego ſtworzeni w Krystuſie Jezuſie ku vczynkám dobrym/ ktore przed thym Bog nágotował/ áby chmy w nich chodźili.

11. Protož pamatugte / že někdy wy gſte byli Pohané wedlě těla / ktěrýž gſte ſlauli neobřezaníſ/ a oddělení od těleſného obřezánij/ ktěrěž ſe včiniło rukau.

A przeto pámiętaycie/ że wy niekiedy bedąc pogány w ciele/ ktorzyſcie byli zwáni nieobrzezániem od onego ktore ieſt zwano obrzezániem w ciele/ y ktore rękomá była sprawowane.

12. Aw ten čas byli gſte bez Kryſta/ wzdáleni gſauce od obcowánj lidu Izraelſkeho/ a byli gſte odcyzeni od zaſlijbenij Zákona/ nemagijce naděge/ a byli gſte bez Boha na tomto Swětě.

Jżeſcie byli ná on czas bez Krystuſa/ oddalenі od rzeczy pospolitey Izráelſkiey/ y obcemi od vmow w ktorych ſie zámykały obietnice / nádźiele nie máiąc/ y przez Bogá bedąc ná świecie.

13. Ale nynij ſkrze Kryſta Geżijſſe wy/ ktěrijž gſte někdy byli daleko/ giž gſte nynij blijżko/ ſkrze Krew Kryſtowu.

Ale theraz w Krystuſie Jezuſie wy ktorzyſcie niekiedy byli dáleko/ zſtáliſcie ſie bliſko przez krew Krystuſowe.

14. Neb on geſt pokog náſs/ ktery včinil ze dwého gedno/ zbořiw zed w proſtředku/ ktěráž dělilana rúzno/

Abowiem on ieſt pokoiem náſzym/ ktory oboie iednym vczynił/ y zepſował przegrodzenie árzedniey ściány.

ב | ב | Β'.

15 וּבְפִעֻל דִּבְבוּתָא בְּבִסְרֵהּ וְנָמוּסָא דִּפּוּקָדְנָוָתְהִי בְּטֵל דִּלְתַרְוֵיהוֹן יְבָרֵא בְּקְיוֹמֵהּ לְחַד בַּר נָשָׁא חַדְתָא וְעָבַד שַׁיְנָא׃

Hauendo abolita ne la ſua carne l'inimicitia, cioè la Legge de comandamenti che è posta ne le ordinationi per coporre in se stesso i due in vn nuouo huomo, facendo pace.

15 אֶת־אֵיבָה בִּבְשָׂרוֹ אֶת־תּוֹרַת הַמִּצְוֹת בְּחֻקֹּת הַגִּיא אֲשֶׁר יִבְרָא אֶת־שְׁנֵיהֶם בְּנַפְשׁוֹ לְאָדָם אֶחָד חָדָשׁ לַעֲשׂוֹת שָׁלוֹם׃

Deshaziendo en ſu carne las enemiſtades, que eran la Ley de los mandemientos en los ritos para edificar en ſi miſmo lòs dos en vn nueuo hombre, haziendo la paz.

15. Τὴν ἔχθραν ἐν τῇ σαρκὶ αὐτοῦ, τὸν νόμον τῶν ἐντολῶν ἐν δόγμασι καταργήσας, ἵνα τοὺς δύο κτίσῃ ἐν ἑαυτῷ εἰς ἕνα καινὸν ἄνθρωπον, ποιῶν εἰρήνην.

Ayant aboli en ſa chair l'inimitié, aſſauoir la Loy des commandemens, qui giſt en ordõnances: afin qu'il creaſt les deux en ſoi-meſme vn homme nouueau, en faiſant la paix:

16 וְיַחֲלִיף וְיַכְפֵּר אֶת־שְׁנֵיהֶם בְּגַוְיָתָא אֲחָת לֵאלָהִים בְּתַמְרוּדָיו הוֹרֵג אֶת־הָאֵיבָה בְּנַפְשׁוֹ׃

E per riconciliare amendue in vn corpo à Dio per la croce, ammazzando con essa la nimicitia.

16 וְיַחֲלִיף וְיַכְפֵּר אֶת־שְׁנֵיהֶם בְּגַוְיָתָא אֲחָת לֵאלָהִים בְּתַמְרוּדָיו הוֹרֵג אֶת־הָאֵיבָה בְּנַפְשׁוֹ׃

Y reconciliar por ſu cruz con Dios à ambos en vn miſmo cuerpo, matãdo en ella las enẽiſtades.

16. Καὶ ἀποκαταλλάξῃ τοὺς ἀμφοτέρους ἐν ἑνὶ σώματι τῷ θεῷ διὰ τοῦ σταυροῦ, ἀποκτείνας τὴν ἔχθραν ἐν αὐτῷ.

Et qu'il rallíaſt les vns & les autres en vn corps à Dieu, par la croix, ayant deſtruit en icelle l'inimitié.

17 וְאָתָא סַבַּר שְׁלָמָא לְכוֹן דִּרְחִיקָא וְלִקְרִיבָא׃

E venendo, ha euangelizato la pace à voi che eraute da lungi, & à quelli che erano da presso.

17 וּבָא וּבְשַׂר אוֹתָנוּ שָׁלוֹם לָרְחוֹקִים וְלַקְרוֹבִים׃

Y vino, y annunciô la paz à voſotros que eſtauades lexos, y à los que eſtauan cerca:

17. Καὶ ἐλθὼν εὐηγγελίσατο εἰρήνην ὑμῖν τοῖς μακρὰν, καὶ τοῖς ἐγγύς.

Et eſtant venu il a euangelizé la paix à vous qui eſtiez loin, & à ceux qui eſtoyent pres.

18 מִטוּל דִּבֵּהּ הוּ דַּהֲוָאלַן קְרִיבָא לְתַרְיִן בְּחָדָא רוּחָא לְוָת אֲבָא׃

Perciochè per lui habbiamo amendue l'entrata in vno Spirito al Padre.

18 כִּי־בוֹ יֵשׁ לָנוּ לְשַׁנֵּינוּ בְּרוּחַ אֶחָת קִרְבַת הָאָב׃

Que por el los vnos y los otros tenemos entrada por vn miſmo Eſpiritu ál padre.

18. Ὅτι δι' αὐτοῦ ἔχομεν τὴν προσαγωγὴν οἱ ἀμφότεροι ἐν ἑνὶ πνεύματι πρὸς τὸν πατέρα.

Car par lui nous auons les vns & les autres en vn meſme Eſprit acces au Pere.

19 מִכֵּיל לָא הֲוַיְתוּן אַכְסְנָיָא וְלָא תּוֹתָבָא אֶלָּא בְּנֵי מְדִינְתָא דְּקַדִּישָׁא וּבְנֵי בַיְתֵהּ דַּאלָהָא׃

Voi non sete dunque piu forestieri è stranieri, ma cittadini insieme co i Santi, e domestici di Dio.

19 עַל־כֵּן אֵינְכֶם עוֹד גֵּרִים וְתוֹשָׁבִים כִּי־אִם עִירְוֵי הַקְּדוֹשִׁים וּבְנֵי־בֵית אֱלֹהִים׃

Anſi que ya no ſoys eſtrangeros y aduenedizos, ſino juntamente ciudadanos con los Sanctos y domeſticos de Dios:

19. Ἄρα οὖν οὐκέτι ἐστὲ ξένοι καὶ πάροικοι, ἀλλὰ συμπολῖται τῶν ἁγίων, καὶ οἰκεῖοι τοῦ θεοῦ.

Par ainſi vous n'eſtes plus eſtrangers ni forains, mais combourgeois des Saincts, & domeſtiques de Dieu.

20 וְאִתְבְּנִיתוּן עַל שֵׁת שַׁתָּאסְתָא דַּשְׁלַיְחָא וְדִנְבִיָּא וְהוּא רֵישׁ קַרְנָא דְּבִנְיָנָא יֵשׁוּעַ מְשִׁיחָא׃

Edificati sopra il fondamento de gli Apostoli è de Profeti, la cui somma pietra angulare è esso IESV Christo.

20 וַהֲבֻנִים עַל־יְסוֹד הַשְּׁלִיחִים וְהַנְּבִיאִים וְיֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ הָיָה לְרֹאשׁ פִּנָּה׃

Sobre edificados ſobre el fundamento de los Apoſtoles y de los Prophetas en la ſumma (piedra) de eſquina Ieſus el Chriſto:

20. Ἐποικοδομηθέντες ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τῶν ἀποστόλων καὶ προφητῶν, ὄντος ἀκρογωνιαίου αὐτοῦ Ἰησοῦ χριστοῦ.

Eſtans edifiés ſur le fondement des Apoſtres, & des Prophetes, Ieſus Chriſt lui-meſme eſtant la maiſtreſſe pierre du coin.

21 וּבֵהּ מִתְרַכֵּב כְּלֵהּ בִּנְיָנָא וְרָבֵא לְהֵיכְלָא קַדִּישָׁא בְּמֵימְרָא׃

Nel quale tutto l'edifitio congiunto insieme, cresce in vn tempio santo al Signore.

21 אֲשֶׁר בּוֹ כָּל־הַבִּנְיָן בְּנוּיָה לְהֵיכָל קָדוֹשׁ בַּיהוָה׃

En el qual todo edificio que ſe edifica, crece para Templo Sancto àl Sennor.

21. Ἐν ᾧ πᾶσα ἡ οἰκοδομὴ συναρμολογουμένη αὔξει εἰς ναὸν ἅγιον ἐν κυρίῳ.

En qui tout l'edifice rapporté & adiuſté enſemble, ſe leue pour eſtre vn temple ſainct au Seigneur:

22 בֵּהּ אַף אַנְתוּן בְּהּ מִתְבְּנִין לְמַעְמַדָא דַּאלָהָא בְּרוּחָא (דְּקוּדְשָׁא׃)

Nel quale ancor voi sete insieme edificati per essere habitacolo di Dio per lo Spirito (santo.)

22 אֲשֶׁר בּוֹ גַּם אַתֶּם נִבְנִיתֶם (הַקֹּדֶשׁ׃) לְמִשְׁכַּן אֱלֹהִים בְּרוּחַ

En el qual voſotros tambien ſoys juntamente edificados por morada de Dios en el Eſpiritu Sancto.

22. Ἐν ᾧ καὶ ὑμεῖς συνοικοδομεῖσθε εἰς κατοικητήριον τοῦ θεοῦ ἐν πνεύματι (ἁγίῳ.)

En qui vous auſſi eſtes enſemble edifiés pour eſtre vn tabernacle de Dieu en Eſprit (Sainct.)

15. Inimi-

15. Inimicitias in carne ſua, Legem mandatorum decretis evacuans: ut duos condat in ſemetipſo in unũ novum hominem, faciens pacem.

In abrogating through his fleſh the hatred / that is the Lawe of commandements which ſtandeth in ordinances / for to make of twaine one newe man in him ſelfe / ſo making peace.

15. Jn dem / daß er durch ſein fleiſch weg nam die Feindſchafft. Nemlich / das Geſetz / ſo in Gebotten fürgeſtellt was / auff daß er auß zweyen einen newen Menſchen in jm ſelber ſchaffete / vnd fride machete.

J det / at hand formedelſt ſit Kød borttog det Findſkaff / ſom vaar / Lowen / huilcken der vaar ſticket i bud / Paa det at hand aff Tuende vilde ſcabe it nyt Mennſke i ſig ſelff / oc gøre fred.

15. A odyaw nepkijzeñ tělem ſwým / Zákon ſtarých přikázanij wyprázniw / aby dwogij Lid wzdělal ſkrze ſamého ſebe / w gednoho nowého člowěka: včiniw pokog.

S gládzſtwým przez ciáło ſwoie nieprzyiáźni / to teſt / zákon przykazánia / ktory ſie zámyka w Ceremoniach / áby dwu ſtworzył w ſámym ſobie w iednego nowego człowieká / czyniąc pokoy.

16. Et reconciliet ambos in uno corpore Deo per crucem, interficiens inimicitias in ſemetipſo.

And that he might reconcile both vnto God in one body by his croſſe / and ſlaye hatred thereby.

16. Vnd daß er beyde verſöhnete mit GOTT in einem Leibe / durch das Creutz / vnnd hat die Feindſchafft getödtet / durch ſich ſelbs.

Oc at hand vilde forlige dem baade met Gud i it Legeme / formedelſt Kaarſſet / Oc hand haffuer ihielſlaget Findſkabet / formedelſt ſig ſelff.

16. Aby ſmijřil oboge w gednom těle s Bohem ſkrze Křiž / zkazyw nepřijzeň ſamým ſebau:

Aby theż poiednał z Bogiem obote w iednym ciele przez krzyż / zborzywſzy nieprzyiáźń przezeń.

17. Et veniens evangelizavit pacem vobis qui longè fuiſtis, & pacẽ iis qui propè.

And came / and preached peace to yon which were afarre of / and to them that were nere.

17. Vnd iſt kommen / hat verkündiget im Evangelio den Fride / euch / die jhr ferne waret / vnnd denen die nahe waren.

Oc hand er kommen / oc haffuer forkyndet eder Fred i Euangelio / i ſom vaare longt fra / oc dem ſom vaare nær.

17. A přiſſed zwěſtował wám pokog / kteříž gſte daleko byli / y tém kteříž byli blijzko.

A przyſzedſzy opowiedźiał pokoy wam ktorzyſcie dáleko / y ktorzy bliſko byli.

18. Quoniam per ipſum habemus acceſſum ambo in uno Spiritu ad Patrem.

For through him wee both haue an entrance vnto the Father by one ſpirit.

18. Denn durch jhn haben wir den zugang alle beyde / inn einem Geiſte / zum Vatter.

Thi at formedelſt hannem haffue wi baade ſammen Tilgong / vdi en Aand / til Faderen.

18. Nebo ſkrze něho / obogij w gednom duchu máme přijſtup k Otcy.

Abowiem przezeń mamy przyſtęp oboi w iednym duchu do Oyca.

19. Ergo iam non eſtis hoſpites & advenæ, ſed eſtis cives ſanctorum & domeſtici Dei.

Now therefore ye are no more ſtrangers and forreners: but citizens with ỳ Saints / and of the houſ holde of God.

19. So ſeyt jr nun nicht mehr Gäſte vñ Frembdlinge / ſondern Bürger mit den Heiligen / vnd Gottes Haußgenoſſen.

Saa ere i icke nu mere Geſter oc Fremmede / Men Borgere met de Hellige / oc Guds indbyggere.

19. Protož giž negſte hoſtě a přijchozý / ale gſte Měſtiané Swatých / á domácy Božij.

Przeto tedy iuż nie teſteſcie goścmi y komornikámi / ále mieſzczány pospołu z świętymi / y domownikámi Bożymi.

20. Superædificati ſuper fundamentum Apoſtolorũ & Prophetarum, ipſo ſummo angulari lapide Ieſu Chriſto.

And are built vpon the foundation of the Apoſtles and Prophets / Jeſus Chriſt him ſelfe being the chiefe corner ſtone.

20. Erbawet auff den grund der Apoſtel vnd Propheten / da Jeſus Chriſtus der Eckſtein iſt.

Opbygde paa Apoſtlernis oc Propheternis grund uol / der ſom Jheſus Chriſtus er Hiornеſtenen.

20. Wzděláni gſauce na základ Apoſtolſký a Prorocký / tijm ſwrchowaným vhlowým Kamenem Krystem Gežiſſem:

Zbudowáni ná fundámencie Apoſtołow y Prorokow / y owßem ná ſamym Jezuſie Kryſtuſie / ktory teſt kámieniem węgłowym.

21. In quo omnis ædificatio conſtructa, creſcit in templum ſanctum in Domino.

In whome all the building coupled tegether / groweth vnto an holy Temple in the Lorde.

21. Auff welchem der gantze Baw in einander gefügt / wechſt zu einem heiligen Tempel / in dem HERREN.

Paa huilcken den gantſke Bygning er tilhobe ſæt / oc voxer / til it hellige Tempel / vdi HERREN.

21. Na kterémž každé ſtawenij wzděłane / roſte w Chrám Swatý w PANU.

Ná ktorym wßytko budowánie ſłußnie ſpołone roſcie w kościoł świety Pánu.

22. In quo & vos coædificamini in habitaculum Dei in Spiritu ſancto.

In whome ye alſo are builte together to be the habitation of God by the Spirit.

22. Auff welchem auch jr mit erbauwet werdet / zu einer behauſung Gottes / im Geiſt.

Paa huilcken i bliffue oc bygde / til Guds Bolig / i Aanden.

22. Na kterémžto y wy wzděłáwáte ſe w přijbytek Božij / ſkrze ducha Swatého.

Ná ktorym też y wy pospołu teſteſcie zbudowáni / ábyſcie byli mießkániem Bożym w duchu.

ג

1 מָטוּל הָנָא אֲנָא פַּוְלוֹס אֲסִירָא אֲנָא דְּיֵשׁוּעַ מְשִׁיחָא עַל אַפַּיְכוּן ע עַמְמֵא׃

Per questa cagione io Paulo sono l'incarcerato di Christo IESV per voi Gentili.

2 אִן שְׁמַעְתּוּן מְדַבְּרָנוּתָא דְּטַיְבוּתֵהּ דַּאלָהָא דָא דֵּאתְיַהֲבַת לִי בְּכוּן׃

Se hauete vdita la dispensation de la gratia di Dio, che m'e stata data verso di voi.

3 דַּבְּגֶלְיָנָא אֶתְיַדַּע לִי אֲרָזָא אֵיכַנָּא דְּכְתֵבַת לְכוּן בַּזְעוּרְיָתָא׃

Cioè che per riuelatione m'ha fatto noto il misterio (si come innanzi ve ne scrissi breuemente.

4 אֵיךְ מָא דְּמֶשְׁכְּחִיתוּן כַּד קָרִין אַנְתּוּן לְמֶסְתַּכָּלוּ יִדַּעְתִּי דַּבַּאֲרָזֵהּ דַּמְשִׁיחָא׃

Onde potete leggendo intendere qual sia la mia intelligenza nel segreto di Christo.)

5 הָו דַּבְּדָרָא אַחֲרָנָא לָא אֶתְיַדַּע לַבְנֵי נָשָׁא אֵיךְ דְּהָשָׁא אֶתְגְּלִי לַשְׁלִיחֲוֹהִי קַדִּישֵׁא וְלַנְבִיֵּוהִי בְּרוּחַ׃

Ilqual ne l'altre eta non fu fatto noto à i figliuoli de gli huomini. si come hora è stato riuelato à i suoi santi Apostoli è Profeti per i Spirito.

6 דְּיֶהְווּן עַמְמֵא בְּנֵי יָרְתוּתֵהּ וְשַׁוְתָּפָא דְּפַגְרֵהּ וַבְּמוּלְכָנָא דֵּאתְיַהֲבַ בֵּהּ בְּיַד אֶוַנְגֵּלְיוּן׃

Cioè i Gentili essere insieme heredi, e d'vn medesimo corpo, & insieme partecipi de la sua promessa in Christo, per l'Euangelio.

ג

1 עַל־כֵּן אֲנִי פַּוְלוֹס אֲסוּר יֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ עֲלֵיכֶם הַגּוֹיִם׃

Por causa de esto yo Paulo preso soy Apostol del Christo Iesus, para vosotros los Gentiles.

2 אִם שְׁמַעְתֶּם אֶת־דְּבַר תְּחִנַּת אֱלֹהִים הַנִּתַּן לִי אֲלֵיכֶם׃

Si empero aueys oydo la dispensacion de la gracia de Dios que me ha sido dada en vosotros:

3 כִּי־בְחָזוֹן הוֹדִיעַנִי אֶת־הַמִּסְתָּר (כְּמוֹ בִמְעַט מִלְּפָנִים כָּתַבְתִּי׃

Es á saber que por reuelacion me fue declarado el Misterio, como arriba he escripto en breue.

4 אֲשֶׁר מִמֶּנּוּ אִם תִּקְרְאוּ תּוּכְלוּ לָדַעַת אֶת־תְּבוּנָתִי בְּסוֹד הַמָּשִׁיחַ׃)

Lo qual leyendo podeys entender qual sea mi intelligencia enel mysterio del Christo.

5 אֲשֶׁר לַדּוֹרוֹת אֲחֵרוֹת לֹא נוֹדָע לִבְנֵי־אֲנָשִׁים כְּמוֹ עַתָּ נִגְלָה לַשְׁלִיחָיו וְלַנְבִיאָיו הַקְּדוֹשִׁים בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ׃

El qual en los otros siglos no fue entendido de los hijos de los hombres como aora es reuelado à sus Sanctos Apostoles y prophetas en Espiritu:

6 כִּי גַם הַגּוֹיִם הָיוּ בְנֵי הַנַּחֲלָה וְעַצְמֵי הַגְּוִיָּה וְחַבְרֵי שְׁבוּעָתוֹ בַּמָּשִׁיחַ בַּבְּשׂוֹרָה׃

Que las Gentes sean juntamente herederas, y encorporadas, y consortes de su promessa enel Christo (Iesus) por el Euangelio:

ΚΕΦΑΛ. γ'.

Τούτου χάριν ἐγὼ παῦλος ὁ δέσμιος τοῦ χριστοῦ ἰησοῦ ὑπὲρ ὑμῶν (τῶν ἐθνῶν.)

Pour ceste cause, moi Paul suis le prisonnier de Iesus Christ pour vous les Gentils.

2. Εἴ γε ἠκούσατε τὴν οἰκονομίαν τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ τῆς δοθείσης μοι εἰς ὑμᾶς.

Voire si vous auez entendu la dispensation de la grace de Dieu, qui m'a este donnee enuers vous:

3. Ὅτι κατὰ ἀποκάλυψιν ἐγνώρισέ μοι τὸ μυστήριον, καθὼς προέγραψα ἐν ὀλίγῳ.

Comment par reuelation m'a esté donné à cognoistre le secret (ainsi que par ci deuant ie vous ai escrit en brief.

4. Πρὸς ὃ δύνασθε ἀναγινώσκοντες νοῆσαι τὴν σύνεσίν μου ἐν τῷ μυστηρίῳ τοῦ χριστοῦ.

Dequoi vous pouuez en lisant apperceuoir l'intelligence que i'ai au secret de Christ)

5. Ὃ ἑτέραις γενεαῖς οὐκ ἐγνωρίσθη τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, ὡς νῦν ἀπεκαλύφθη τοῖς ἁγίοις ἀποστόλοις αὐτοῦ καὶ προφήταις ἐν πνεύματι ἁγίῳ.

Lequel n'a point esté donné à cognoistre aux enfans des hommes és autres aages, ainsi que maintenant il a esté reuelé par l'Esprit à ses saincts Apostres & Prophetes:

6. Εἶναι τὰ ἔθνη συγκληρονόμα καὶ σύσσωμα, καὶ συμμέτοχα τῆς ἐπαγγελίας αὐτοῦ ἐν τῷ χριστῷ, διὰ τοῦ εὐαγγελίου.

Assauoir que les Gentils sont coheritiers, & d'vn mesme corps, & consors de la promesse d'icelui en Iesus Christ, par l'Euangelie:

CAP. III.

HVius rei gratia, ego Paulus vinctus Christi Iesu, pro vobis Gentibus.

For this cause/ I Paul am the prisoner of Jesus Christ for you Gentiles.

2. Si tamen audistis dispensationem gratiæ Dei quæ data est mihi in vobis.

If yee haue heard of the dispensation of the grace of God / which is giuen me to you warde.

3. Quoniam secundùm revelationem notum mihi factum est sacramentum, sicut supra scripsi in brevi.

That is / that God by reuelation hath shewed this mysterie vnto me (as I wrote aboue in few wordes.

4. Prout potestis legentes intelligere prudentiã meam in mysterio Christi.

Whereby when ye reade / ye may knowe mine vnderstanding in the mysterie of Christ.)

5. Quod aliis generationibus non est agnitum filiis hominum, sicuti nunc revelatum est sanctis Apostolis eius & Prophetis in Spiritu.

Which in other ages was not opened vnto the sonnes of men / as it is nowe reuelled vnto his holy Apostles and Prophets by the Spirit.

6. Gentes esse cohæredes & concorporales, & comparticipes promissionis eius in Christo Iesu per Evangelium.

That the Gentiles shoulde be inheriters also / and of the same body / and partakers of his promes in Christ by the Gospell.

Das III. Capitel.

Derhalben ich Paulus/der gefangner Christi Jesu/für euch Heyden.

FOr denne sag skyld er ieg Paulus Christi Jhesu fange/ for eder Hedninge.

2. Nach dem jr gehöret habt von dem Ampt der Gnade Gottes / die mir an euch gegeben ist.

Effter som i haffue hørt om Guds Maadis Embede/ som mig er giffuit til eder.

3. Daß mir ist kunth worden dises Geheimniß/durch offenbarung / wie ich droben auffs kürtzest geschrieben habe.

At denne Hemmelighed er mig kundgiort/ved obenbarelse/ lige som ieg tilforn haffuer screffuit paa det korteste.

4. Daran jhr / so jhrs leset / mercken köndt meinen verstand an dem Geheimniß Christi.

Aff huilcket i kunde/ der som i det læse/mercke min forstand i Christi hemmelige ting.

5. Welches nicht kunth gethan ist/ in den vorigen zeiten / den Menschenkindern / als es nun offenbaret ist seinen heiligen Aposteln vnd Propheten/ durch den Geist.

Huilcket som icke vaar kundgiort/ in den fremfarne tid faar Menniskens Børn/ som det er nu obenbaret hans hellige Apostler oc Propheter/ formedelst Aanden.

6. Nemlich/daß die Heyden Miterben seyen/vnd mit eingeleibet/vñ Mitgenossen seiner verheissung inn Christo/ durch das Evangelium.

Som er at Hedningene ere Metarffuinge/ oc it Legeme oc delactige i hans Foriettelse vdi Christo/Formedelst Euangelium

Kapitola. III.

PRo tu wěc yá Pawel wězeň gsem Krysta Gežijsse/ za wás Pohany.

Dla tego ia Páwel iesthem wiežniem Krystusá Jezusá zá was pogány.

2. Wssack gestliže gste slyssieli posluhowánij milosti Božij/ kteráž mi gest dána v wás:

Jesliscie slyßeli ßáfowánie łáski Božey/ ktora mnie iest daná do was.

3. Ze wedlě zgewenij známo mi gest včiněno tagemstwij / yakož gsem prwě psal krátce:

Iż Bog przez obiáwienie oznaymił mi taiemnice (iákom wam przed tym pisał ná krotce.

4. Yakož můžete čtauce porozuměti opatrnosti mě/ při posluhowánij Krystowu.

Zkad czytáiac / możećie obáżyć wy rozumienie moie/ w táiemnicy Krystusowey.)

5. Kteréž giných wěkuow nenij zgeweno Synům / lidským/ yakonyni zgeweno gest Swatým Aposstoluom geho/ a Prorokum skrze Ducha.

Ktora inßych wiekow nie byłá znáczna synom ludzkim/ iáko theraz oznaymioná iest świetym Apostołom iego/ y Prorokom przez Duchá.

6. Ze gsau Pohaně spolu dědicowě/ a těhož těla y spolu včastnjcy zaslibenij geho w Krystu Gežijssy/ skrze Ewangelium.

To iest / iż pogáni są spolu dziedzicmi/ y iednego ćiáłá / y społecznymi vczestniki obietnice iego w Krystusie/ przez Ewánielia.

ג

7 הוּ דְּאֶנָא הֲוֵית מְשַׁמְּשַׁנֵּהּ אֵיךְ מַוְהָבְתָא דְּטִיבוּתֵהּ דַּאלָהָא דְּאִתְיְהִבַת לִי מִן מַעְבְּדָנוּתָא דְּחֵילֵהּ׃

Del quale io sono stato fatto ministro, secondo il dono de la gratia di Dio, che m'è stato dato secondo l'efficacia de la sua potentia.

8 לִי דַּזְעוּרָא אֲנָא דְּכָלְהוֹן קַדִּישֵׁא אִתְיְהִבַת טִיבוּתָא הָדָא דְּאֶסְפַּר בְּעַמְמִין עוּתְרֵהּ דְּמְשִׁיחָא הוּ דְּלָא מְתַעַקַּב׃

A me dico che sono il minimo di tutti i Santi, e stata data questa gratia d'annuntiar tra i Gentili le incomprensibili richezze de Christo.

9 וְאַנְהַר לְכֹל נָשׁ אֵידְאָ הִי מְדַבְּרְנוּתָא דְּאַרְזָא הוּ דְּכְסָא הֲוָא מִן עָלְמִין בֵּאלָהָא דְּכָל בְּרָא׃

E far conoscer à tutti qual sia la communication del misterio, il qual era nascosto innanzi à i secoli in Dio, che ha create tutte le cose per IESV Christo.

10 דְּבִיד עִדְתָא תִּתִּידַע חָכְמְתֵהּ דַּאלָהָא מִלְּיִן פּוּרְשָׁנָא לַארְכּוֹס וְלִשְׁוֹלְטָנֵא דְּבִשְׁמַיָּא׃

Accioche la sapientia di Dio, che è diuersa in tutte le maniere, sia hora notificata à i principati è potestà ne le parti celesti per la Chiesa.

11 הִי דְּעִדִּיד הֲוָא מִן עָלְמָא וַעֲבָדָהּ בִּישׁוּעַ מָרָן׃

Secondo la determination fatta ab eterno, laquale egli ha fatta in Christo IESV nostro Signore.

12 הוּ דְּבֵהּ אִית לַן פַּרְהֶסְיָא וְקָרִיבוּתָא בְּתוּכְלָנָא דְּהֵימָנוּתֵהּ׃

Per cui habbiamo l'ardire, e l'entrata con confidentia, per la fede in lui.

13 מִטּוּל הָנָא שְׁאֵל אֲנָא דְּלָא תֵּאמְנִי לִי בְּאוּלְצָנִי דְּעַל אֲבֵיכוֹן דְּהָדָא הִי תִּשְׁבּוּחְתְּכוֹן׃

Per il che io domando che voi non vi stanchiate per le mie afflittioni, ch'io sopporto per voi, ilche è vostra gloria.

ג

7 אֲשֶׁר נִהְיֵיתִי מְשָׁרְתָהּ כְּמַתַּת חִנַּת אֱלֹהִים הַנְּתֻנָה לִי כְּכֹחַ גְּבוּרָתוֹ׃

Del qual yo soy hecho Ministro por el don de la gracia de Dios que me ha sido dado segun la operacion de su potencia.

8 לִי לַצָּעִיר מִכָּל־הַקְּדוֹשִׁים נִתְּנָה הַחִנָּה הַזֹּאת בַּגּוֹיִם לְבַשֵּׂר אֶת־עֹשֶׁר הַמָּשִׁיחַ אֲשֶׁר מִבְּלִי חֵקֶר הוּא׃

A mi, digo, el mas pequenno de todos los Sanctos es dada esta gracia de annunciar entre las Gentes el Euangelio de las inuestigables riquezas del Christo.

9 וּלְהָאִיר אֶת־כֻּלָּם מַה־הִיא חִבְרַת הַסּוֹד הַנֶּסְתָּר מֵעוֹלָם בֵּאלֹהִים אֲשֶׁר בָּרָא אֶת־כֹּל־ בִּישׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ׃

Y de alumbrar à todos qual sea la dispensacion del mysterio escondido desde los siglos en Dios, que crió todas las cosas (por Iesus el Christo:)

10 אֲשֶׁר תִּוָּדַע מַעַתָּה לַמִּשְׁרוֹת וְלַשִּׁלְטוֹנוֹת אֲשֶׁר עַל־שְׁמֵי שָׁמַיִם בְּעֵדָה רַב וְיֶתֶר חָכְמַת אֱלֹהִים׃

Para que la mucha sabiduria de Dios en los cielos sea aora notificada por la Igl'esia à los principados y potestades:

11 כְּגַוֶּדֶת הָעוֹלָמִים אֲשֶׁר עָשָׂה בְּיֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ אֲדֹנֵינוּ׃

Conforme à la determinacion eterna, que hizo en el Christo Iesus Sennor nuestro.

12 אֲשֶׁר בּוֹ יֶשׁ־לָנוּ בְטָחוֹן וְקִרְבַת אֱלֹהִים בֶּאֱמוּנָתוֹ׃

En el qual tenemos seguridad y entrada con confiançe por la fe del,

13 עַל־כֵּן שׁוֹאֵל אֲנִי מִפְּנֵיכֶם פֶּן־תִּיעֲפוּ בְּמַצּוֹקוֹתַי עֲלֵיכֶם אֲשֶׁר הִיא כְּבוֹדְכֶם׃

Portanto pido que no desmayeys por causa de mis tribulaciones por vosotros, lo qual es vuestra gloria.

γ'.

7. Οὗ ἐγενόμην διάκονος κατὰ τὴν δωρεὰν τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ τὴν δοθεῖσάν μοι κατὰ τὴν ἐνέργειαν τῆς δυνάμεως αὐτοῦ,

Duquel i'ai esté fait ministre, selon le don de la grace de Dieu, lequel m'a esté donné suiuant l'efficace de sa puissance.

8. Ἐμοὶ τῷ ἐλαχιστοτέρῳ πάντων (τῶν ἁγίων) ἐδόθη ἡ χάρις αὕτη, ἐν τοῖς ἔθνεσιν εὐαγγελίσασθαι τὸν ἀνεξιχνίαστον πλοῦτον τοῦ χριστοῦ.

Voire ceste grace m'a esté donnee à moi, qui suis le moindre de tous les saincts pour annoncer entre les Gentils les richesses incomprehensibiles de Christ:

9. Καὶ φωτίσαι πάντας τίς ἡ (κοινωνία) τοῦ μυστηρίου τοῦ ἀποκεκρυμμένου ἀπὸ τῶν αἰώνων ἐν τῷ θεῷ, τῷ τὰ πάντα κτίσαντι διὰ ἰησοῦ χριστοῦ.

Et pour mettre en euidence deuant tous quelle est la communication du secret qui estoit caché de tout temps en Dieu qui a creé toutes choses par Iesus Christ:

10. Ἵνα γνωρισθῇ νῦν ταῖς ἀρχαῖς & ἐξουσίαις ἐν τοῖς ἐπουρανίοις, διὰ τῆς ἐκκλησίας, ἡ πολυποίκιλος σοφία τοῦ θεοῦ.

Afin que la sapience de Dieu, qui est diuerse en toutes sortes, soit donnee à cognoistre aux principautés & puissances, és lieux celestes, par l'Eglise.

11. Κατὰ πρόθεσιν τῶν αἰώνων, ἣν ἐποίησεν ἐν χριστῷ ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν.

Suiuant le propos arresté dés les siecles, lequel il a estably en Iesus Christ nostre Seigneur:

12. Ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν παῤῥησίαν καὶ τὴν προσαγωγὴν ἐν πεποιθήσει, διὰ τῆς πίστεως αὐτοῦ.

Par lequel nous auons hardiesse & acces en confiance, par la foy que nous auons en lui.

13. Διὸ αἰτοῦμαι μὴ ἐκκακεῖν ἐν ταῖς θλίψεσί μου ὑπὲρ ὑμῶν, ἥτις ἐστὶ δόξα ὑμῶν.

Parquoi ie requier que ne vous abonchalissiez point à cause de mes tribulations que i'endure pour l'amour de vous, qui est vostre gloire.

CAP. III.

7. Cuius factus sum minister secundùm donum gratiæ Dei, quæ data est mihi secundùm operationem virtutis eius.

Whereof I am made a minister by the gifte of the grace of God giuen vnto mee through the working of his power.

8. Mihi omnium sanctorum minimo, data est gratia hæc, In Gentibus evangelizare investigabiles divitias Christi.

Euen vnto me the least of all saints is this grace giuen that I should preache among the Gentiles the vnsearchable riches of Christ.

9. Et illuminare omnes quæ sit dispensatio sacramenti absconditi à seculis in Deo, qui omnia creavit, (*per Iesum Christum.*)

And to make cleare vnto all men what the felowshippe of the mysterie is/ which from the beginning of the world hath bene hid in God/ who hath created all thinges by Jesus Christ.

10. Vt innotescat principibus & potestatibus, in cælestibus, per ecclesiam multiformis sapientia Dei.

To the intent/ that now vnto principalities and powers in heauenly places might be knowen by the Church the manyfolde wisedome of God.

11. Secundùm præfinitionem seculorum, quam fecit in Christo Iesu Domino nostro.

According to the eternall purpose/ which he wrought in Christ Jesus our Lord.

12. In quo habemus fiduciam & accessum in confidentia, per fidem eius.

By whome we haue boldenes & entrance with confidence/ by faith in him.

13. Propter quod peto ne deficiatis in tribulationibus meis pro vobis, quæ est gloria vestra.

Wherefore I desire that ye faint not at my tribulations for your sakes/ which is your glorie.

Das III. Capitel.

7. Deß ich ein Diener worden bin/ nach der gabe auß der gnade Gottes/ die mir nach seiner mechtigen krafft gegeben ist.

Hues Tienere ieg er bleffuen/ effter den Gaffue aff Guds naade/ som mig er giffuen effter hans mectige Krafft.

8. Mir/ dem allergeringsten vnter allen Heiligen/ ist gegeben dise Gnade/ vnter die Heyden zuverkündigen/ den vnaußforschlichen Reichthumb Christi.

Mig den aller ringeste iblant alle Helligen/ er denne naade giffuen/ at ieg skal forkynde iblant Hedninge Christi wbegribelige Rigdom.

9. Vnd zu erleuchten jederman/ welche da sey die gemeinschafft deß Geheimniß/ das von der Welt her inn Gott verborgen gewesen ist/ der alle ding geschaffen hat/ durch Jesum Christ.

Oc at opliuse huer mand/ huilcket der er Hemmelighedens Samfund/ som haffuer aff Verdens begyndelse veret skiult i Gud/ som skabte alle ting/ formedelst Jhesum Christum.

10. Auff daß jetzt kunth würde/ den Fürstenthumben/ vnnd Herrschafften in dem Himmel/ an der Gemeine/ die manchfaltige Weißheit Gottes.

Paa det at Guds mangfoldige visdom/ skulde nu bliffue kundgiort/ faar Førstedøme oc Herredøme i Himmelen/ ved Menigheden.

11. Nach dem fürsatz von der Welt her/ welche er beweiset hat in Christo Jesu vnserm HERREN.

Effter hans Opsæt aff Verdens begyndelse/ huilcket hand beuisde i Christo Jhesu vor HERRE.

12. Durch welchen wir haben freydigkeit vnnd zugang inn aller zuversicht/ durch den Glauben an jhn.

Formedelst huilcken wi haffue dristighed oc tilgang i al tillid/ ved Troen til hannem.

13. Darumb bitte ich/ daß jr nicht müde werdet/ vmb meiner trübsaln willen/ die ich für euch leide/ welche euch eine Ehre sind.

Der faare beder ieg/ at i skulle icke bliffue mistrøstige for min drøffuelse skyld/ som ieg lider for eder/ huilcken der er eder en ære.

Kapitola III.

7. Kterěhož yá včiněn gsem Služebnijkem/ wedlě daru milosti Božij/ kteráž mi gest dána/ wedlě puosobenij mocy geho.

Ktore iem sie zstal sluga z dáru láski Božey/ ktory dan iest mnie/ wedle skuteczney mocy iego.

8. Mně zagistě naymenssýmu ze wssech Swatých dána gest milost tato/ abych kázal mezy Pohany nestijhlá Bohatstwj Krystowa.

Mnie namnieyßemu ze wßytkich świetych daná iest láská tá/ ábym miedzy pogany przepowiedal niedościgłe bogáctwá Krystusowe.

9. A abych swětle wssechněm oznamowal/ kterě gest vdělenij tagemstwij skrytěho od wěkůw w Bohu/ kterýž stwořil wssecky wěcy skrze Gežijsse Krysta:

A iżbym obiáśnił wßytkim/ ktora iest społeczność tháiemnice skrytey od wiekow w Bogu/ kthory wßytki rzeczy sthworzył przez Jezusá Krystusá.

10. Aby zgewena byla Principátům/ y Potestátům na Nebesých skrze Cýrkew rozličná maudrost Božij.

Aby byłá teraz przez kościoł oznáymioná páństhwam y zwierzchnościam/ ktore ná niebie sa/ rozmáita madrość Boża.

11. Wedlě předzwěděnij wěkůw/ kterauž gest včinil Buoh w Krystu Gežijssy Pánu nassem.

Wedle postánowienia wiecznego/ ktore vczynił w Krystusie Jezusie Pánie náßym.

12. W kterěmžto máme směłost a přijstup s dauffánijm/ skrze Wijru geho.

W ktorym mamy wolność y przystep z vfániem przez wiáre iego.

13. Protož prosým wás/ ábysste nehynuli pro zámutky mě za wás/ genž gest sláwa wasse.

A przetož prosie ábyscie sie nie zstawáli leniwymi dla vciskow mo ich zá was/ ktora iest chwalá wáßá.

ד | ג | γ'.

14 וְכֵאף אֲנָא בּוּרְכִי לְוָת אֲבוּהִי דְּמָרָן יְשׁוּעַ מְשִׁיחָא׃

Per questa cagione io m'inginocchio al Padre del nostro Signor IESV Christo.

14 וּבַעֲבוּר כֵּן כֹּרֵעַ אֲנִי עַל־בִּרְכַי אֶל־אָבִי אֲדֹנֵינוּ יֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ׃

Por causa deesto hinco mis rodillas àl Padre del Sennor nuestro Iesus el Christo.

14. Τούτου χάριν κάμπτω τὰ γόνατά μου πρὸς τὸν πατέρα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Pour laquelle cause ie ploye mes genoux deuãt le Pere de noſtre Seigneur Ieſus Chriſt:

15 דְּהוּ דְּמִנֵּהּ מִשְׁתַּמְּהָא כָּל אֲבָהָתָא דְּבִשְׁמַיָּא וּבְאַרְעָא׃

(Da cui si nomina tutta la parentela in cielo è in terra.)

15 (אֲשֶׁר מִמֶּנּוּ נִקְרְאָה כָּל־אָבוֹת בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ׃)

(Del qual es nombrada toda la parentela en los cielos y en la tierra,)

15. Ἐξ οὗ πᾶσα πατριὰ ἐν οὐρανοῖς καὶ ἐπὶ γῆς ὀνομάζεται.

(Duquel) toute la parenté eſt nommee és cieux & en la terre)

16 דְּיִתֵּל לְכוֹן אֵיךְ עוּתְרָא דְּתֶשְׁבּוּחְתֵּהּ דְּתִתְחַסְּנוּן בְּרוּחֵהּ׃

Accioche secondo le richezze de la sua gloria vi dia che siate fortificati di forteZza per lo Spirito suo ne l'huomo interiore.

16 אֲשֶׁר יִתֵּן לָכֶם כַּעֲשֶׁר כְּבוֹדוֹ לְהִתְחַזֵּק וְלְהִתְאַמֵּץ בְּרוּחוֹ בָּאָדָם הַפְּנִימִי׃

Que hos de conforme à las riquezas de ſu gloria, que ſeays corroborados con potencia en el hombre interior por ſu Eſpiritu:

16. Ἵνα δῴη ὑμῖν κατὰ τὸν πλοῦτον τῆς δόξης αὐτοῦ, δυνάμει κραταιωθῆναι διὰ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ εἰς τὸν ἔσω ἄνθρωπον.

Afin que ſelon les richeſſes de ſa gloire, il vous doint que vous ſoyez puiſſamment fortifiés par ſon Eſprit en l'homme interieur.

17 דְּבֶבַר נְשֵׁכוּן דְּלָגוֹ יַצְמֵר מְשִׁיחָא בְּהֵימְנוּתְכוֹן וְבַלְבָבְוֹתְכוֹן׃

Accioche Christo habiti per fede ne vostri cuori, à fin che radicati & fondati in charità.

17 לְשָׁכֹן אֶת־הַמָּשִׁיחַ בֶּאֱמוּנָה בְּלִבְּוֹתֵיכֶם בְּאַהֲבָה שְׁרָשִׁים וּמוּסָדִים אַתֶּם׃

Que habite el Christo por la fe en vueſtros coraçones: Para que arraygados y fundados en Charidad.

17. Κατοικῆσαι τὸν Χριστὸν διὰ τῆς πίστεως ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν. ἐν ἀγάπῃ ἐῤῥιζωμένοι καὶ τεθεμελιωμένοι.

Tellement que Chriſt habite en vos cœurs par foy: Afin q'eſtans enracines & fondés en charité.

18 בְּחוּבָא דְּתֵיהוֵא שַׁרִיר עֲקַרְכוֹן וְשַׁתְאסַתְכוֹן וְתִשְׁפְּחוּן לְמַדְרְכוּ עִם כְּלְהוֹן קַדִּישֵׁא מָנוֹ רוּמָא וְעוּמְקָא וְאוּרְכָא וּפְתָיָא׃

Voi possiate comprender con tutti i Santi qual sia la larghezza, è la lunghezza, e la profondità, e l'altezza.

18 לְהָבִין אֶת־אֲשֶׁר הוּא רֹחַב וְאֹרֶךְ וְעֹמֶק וְגֹבַהּ׃

Podays comprehender con todos los Sanctos qual ſea la anchura, y la longura, y la profundidad, y la altura.

18. Ἵνα ἐξισχύσητε καταλαβέσθαι σὺν πᾶσι τοῖς ἁγίοις, τί τὸ πλάτος, καὶ μῆκος, καὶ βάθος, καὶ ὕψος.

Vous puiſſiez finalement comprendre auec tous les ſaincts, quelle eſt la largeur & la longeur, la profondeur & la hauteur:

19 וְתִדְּעוּן רַבּוּתָא דְּחוּבֵהּ דְּמְשִׁיחָא וְתִתְמַלּוֹן בְּכָלְּהוֹ מְלְיָא דַּאֱלָהָא׃

E conoscere la dilettion di Christo, laqual sopranuanza ogni cognitione, acciochè voi siate riempiuti d'ogni pienezza di Dio.

19 וְלָדַעַת אֶת־אַהֲבַת הַמָּשִׁיחַ שֶׁהִיא עַל־כָּל־דַּעַת אֲשֶׁר תִּמָּלְאוּ בְּכָל־מִלּוֹא אֱלֹהִים׃

Y conoçer la ſobre eminente charidad del Chriſto: para que ſeays cumplidos de todo cumplimiento de Dios.

19. Γνῶναί τε τὴν ὑπερβάλλουσαν τῆς γνώσεως ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ, ἵνα πληρωθῆτε εἰς πᾶν τὸ πλήρωμα τοῦ Θεοῦ.

Et cognoiſtre la dilection de Chriſt, laquelle ſurpaſſe toute cognoiſſance: afin que vous ſoyez remplis en toute plenitude de Dieu.

20 לְהוּ דִּין דְּמָצָא דְּחַיְלָא יַתִּיר מִן כָּל דְּמֵעְבַד לַן וְיַתִּיר מִן מַה דְּשָׁאֲלִינַן וְדַנְיִנַן אֵיךְ חַיְלֵהּ דְּמִסְתַּעַר בַּן׃

Or à colui che per la possanza, che adopera in noi, può fare assai ogni abondanza sopra tutto quello che noi domandiamo, o pensiamo.

20 וְלוֹ אֲשֶׁר יוּכַל עַל־כָּל־לַעֲשׂוֹת יוֹתֵר וְעַל־יֵתֵר מֵאֲשֶׁר נְבַקֵּשׁ אוֹ נָבִין בְּכֹחַ וּגְבוּרָה אֲשֶׁר פּוֹעֲלָה בָּנוּ׃

Y à aquel que es poderoſo para hazer todas coſas mucho mas abundantemente de lo que pedimos, o entendemos, por la potencia que obra en noſotros.

20. Τῷ δὲ δυναμένῳ ὑπὲρ πάντα ποιῆσαι ὑπὲρ ἐκ περισσοῦ ὧν αἰτούμεθα ἢ νοοῦμεν, κατὰ τὴν δύναμιν τὴν ἐνεργουμένην ἐν ἡμῖν.

Or à celui qui par la puiſſance qui beſongne auec efficace en nous, peut faire en toute abondance par deſſus tout ce que nous demandons & penſons:

CAP. III.

14. Huius rei gratia flecto genua mea ad Patrem Domini nostri Iesu Christi.

For this cause I bow my knees vnto the Father of our Lord Jesus Christ.

15. Ex quo omnis paternitas in cælis & in terra nominatur.

(Of whome is named the whole familie in heauen and in ehrth.)

16. Vt det vobis secundum divitias gloriæ suæ, virtutem corroborari per Spiritum eius in interiori homine.

That hee might graunt you according to the riches of his glorie / that yee may bee strengthened by his Spirit in the inner man.

17. Christum habitare per fidem in cordibus vestris, in charitate radicati & fundati.

That Christ may dwell in your hearies by faith / that yee / being rooted and grounded in loue.

18. Vt possitis comprehendere cum omnibus sanctis, quæ sit latitudo, & longitudo, & sublimitas, & profundum.

May bee able to comprehende with all Saintes / what is the breadth / and length / and depth / and height.

19. Scire etiam supereminentem scientię charitatem Christi, ut impleamini in omnem plenitudinem Dei.

And to knowe the loue of Christ / which passeth knowlege / that yee may bee filled with all fulnes of God.

20. Ei autem qui potens est omnia facere superabundanter quàm petimus aut intelligimus, secundùm virtutem quæ operatur in nobis.

Vnto him therefore that is able to doe exceeding aboundly aboue all that wee aske or thinke / according to the power that worketh in vs.

Das III. Capitel.

14. Derhalben beuge ich meine Knie / gegen dem Vater vnsers HERREN Jesu Christi.

For den skyld bøyer ieg mine Knæ / faar for HERRIS Jhesu Christi Fader.

15. Der der rechte Vater ist / über alles was da Vater heisset im Himmel vnd auff Erden.

Som er den rette Fader offuer alt det som kaldis Fader / i Himmelen oc paa Jorden.

16. Daß er euch krafft gebe / nach dem Reichthumb seiner Herrligkeit / starck zu werden / durch seinen Geist / an dem inwendigen Menschen.

At hand skal giffue eder Krafft / effter sin Herligheds Rigdom / at i kunde bliffue stercke formedelst hans Aand / i det induortis Menniske.

17. Vnd Christum zu wohnen durch den Glauben in ewren hertzen / vnnd durch die Liebe eingewurtzelt vnd gegründet werden.

Oc Christum at bo formedelst Troen i eders hierte / oc bliffue rodfest oc grundfest formedelst kærlighed.

18. Auff daß jr begreiffen möget mit allen Heiligen / welches da sey die breite / vnd die lenge / vnd die tieffe / vnnd die höhe.

Paa det i kunde begribe met alle Helligen / huilcket der er det brede / oc det longe / oc det dybe / oc det høye.

19. Auch erkennen / daß Christum lieb haben / vil besser ist denn alles wissen / auff daß jr erfüllet werdet mit alley Gottes fülle.

Oc kende at det er meget bedre / at elske Christum? end vide alting / At i kunde opfyldis met allehonde Guds opfyldelse.

20. Dem aber / der überschwenglich thun kan / über alles / daß wir bitten oder verstehen / nach der Krafft / die da in vns wircket.

Men den som kand offuerflødelige gøre / offuer alt det / som wi bede eller forstaa / effter den Krafft / som arbeyder i oss.

Kapitola III.

14. A pro tu wěc klekám na má kolena před Otcem Pána nasseho Gežjsse Krysta.

Dla tego skláníam kolána moie ku Oycu Páná naßego Jezu Krystá.

15. Z kterěhožto každě Otcowstwo na Nebi y na zemi gmenuge se.

Od ktorego wßytek narod ná niebie y ná ziemi bywa názywan.

16. Aby wám dal wedlě bohatstwij sláwy swě moc / abysste se posylnili skrze Ducha geho na wnitknijm člowěku.

Aby dal wam z obfitey łáski swoiey / żebyście byli mocnie vtwirdzeni przez Duchá iego / w wnetrznym człowiecze.

17. Aby přebýwal Krystus skrze wijru w Srdcých wassých / gsauce w Lásce wkořeněni a založeni.

Aby mießkal Krystus przez wiáre w sercach wáßych / żebyście w miłości wkorzenieni y vgruntowáni.

18. Abysste mohli stihnauti se wssemi Swatými / která gest ssyrokost / a dlauhost / a wysokost / a hlubokost:

Mogli dośćignać ze wßytkimi świętymi / ktora iest ßyrokość / y długość / y głębokość / y wysokość.

19. A abysste takě wěděli / kterak gest přewysokě vměnij lásky Krystowy / abysste naplněni byli we wsselikě plnosti Božij.

Y poznáć miłość Krystusowe / ktora przewyzßa wßelákie wyrozumienie / á iżbyście byli nápełnieni wßelakim nápełnieniem Bożym.

20. Tomu pak / kterýž mocen gest wssecko včiniti hogněgij / nežli prosýme neb rozumijme / podlě mocy kterauž puosobij w nás:

A temu ktory może dáleko obficiey wßytko vczynić nád tho o co prosimy ábo myslimy / z mocy oney kthora sie w nas okazuie.

ג

21 לֵהּ תֻּשְׁבּוּחְתָא בְּעִדָּתָא בִּישׁוּעַ מְשִׁיחָא ׀ בְּכָלְהוֹן דָּרֵא דְעָלְמֵי עָלְמִין אָמֵין׃

Siá gloria ne la Chieſa per Chriſto Iesv, in tutte l'età del ſecolo de ſecoli, Amen.

ג

21 לוֹ יְהִי־הַכָּבוֹד בַּעֵדָה בִּישׁוּעַ מָשִׁיחַ לְכָל־דּוֹרִים לְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים אָמֵן׃

Sea gloria en la Igleſia por el Chriſto Ieſus por todas edades del ſiglo de ſiglos, Amen.

Αὐτῷ ἡ δόξα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐν χριστῷ ἰησοῦ, εἰς πάσας τὰς γενεὰς τοῦ αἰῶνος τῶν αἰώνων. ἀμήν.

A lui ſoit gloire en l'Egliſe, en Ieſus Chriſt, en tous aages du ſiecle des ſiecles, Amen

ד

1 בְּעָא אֲנָא הֲכִיל מְגוּכוֹן אֲנָא ׀ אֲסִירָא ׀ בְּמָרָן דַּתְהַלְכוּן אֵיכְּנָא דְיָאֲבָ ׀ לְקָרְיָנָא דְאִתְקְרִיתוּן׃

Io dunque imprigionato nel Signore, ſi prego à caminar ſecondo che ſi conuiene à la vocatione, à laquale ſete ſtati chiamati.

ד

1 וּמִתְחַנֵּן לָכֶם אֲנִי אָסוּר בַּיהוָה בַּהוֹגֵן לַהֲלֹךְ בַּמִּקְרָא אֲשֶׁר נִקְרֵאתֶם׃

Ruego hos pues, y preſo, en el Sennor que andeys como es digno de la vocacion en que ſoys llamados, es à ſaber,

Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς ἐγὼ ὁ δέσμιος ἐν κυρίῳ, ἀξίως περιπατῆσαι τῆς κλήσεως ἧς ἐκλήθητε.

Ie vous prie donc, moi le priſonnier au Seigneur, que vous cheminiez dignement comme il eſt ſeant à la vocation à laquelle vous eſtes appeles:

2 בְּכָלָּה מַכִּיכוּת רַעֲיָנָא וְנִיחוּתָא וְנַגִּירוּת רוּחָ ׀ וַהֲוָיְתוּן מְסַיְּבְרִין חַד לְחַד בְּחוּבָ ׀׃

Con ogni humilità e manſuetudine, con patientia, tolerandoui l'vn l'altro in charità.

2 בְּכָל חָכְמָה בִינָה עֲנָוָה וַעֲנָוָה בְּאֶרֶךְ אַפַּיִם לָשֵׂאת אִישׁ אֶת־אָחִיו בְּאַהֲבָה׃

Con toda humilidad y manſedumbre; con tolerancia, ſupportando los vnos à los otros en Charidad:

2. Μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης καὶ πραότητος, μετὰ μακροθυμίας, ἀνεχόμενοι ἀλλήλων ἐν ἀγάπῃ.

Auec toute humilité & douceur, auec vn eſprit patient, ſupportans l'vn l'autre en charité.

3 יַהֲוָיְתוּן חָפְיִטִין לְמִטַּד אֲנִיוּתָא בְּרוּחָא בְּתָקוּ ׀ דְּשַׁלָּמָ ׀׃

Ingegnandoui di conſeruar l'vnità de lo Spirito per il vincolo de la pace.

3 דְּאָגִים לִנְצוֹר אֶת־יְחִידַת רוּחַ בְּאִזּוֹר הַשָּׁלוֹם׃

Solicitos à guardar la vnidad del Eſpiritu en el vinculo de la paz.

3. Σπουδάζοντες τηρεῖν τὴν ἑνότητα τοῦ πνεύματος ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης.

Eſtans ſoigneux de garder l'vnité d'Eſprit par le lien de paix.

4 וְתָהְווֹן בְּחַד פִּגְרָ ׀ וּבַחֲדָא רוּחָא אַפְּמָ ׀ דְּאִתְקְרִיתוּן בְּחַד סַבְרָא דְקָרְיָנְכוֹן׃

Non v'è ch'vn corpo & vno ſpirito, ſi come ancor ſete ſtati chiamati in vna ſperanza de la voſtra vocatione.

4 גּוּף אֶחָד וְרוּחַ אֶחָת כְּמוֹ אֲשֶׁר נִקְרֵאתֶם בְּיִחִידַת שִׂבְרַת קִרְיַאַתְכֶם׃

Vn cuerpo, y vn eſpiritu: como ſoys tambien llamados à vna miſma eſperança de vueſtra vocacion.

4. Ἓν σῶμα καὶ ἓν πνεῦμα, καθὼς καὶ ἐκλήθητε ἐν μιᾷ ἐλπίδι τῆς κλήσεως ὑμῶν.

Il y a vn ſeul corps & vn ſeul eſprit, comme auſſi vous eſtes appelés en vne ſeule eſperance de voſtre vocation.

5 חַד הוּ גְּיִר מָרְיָא וַחֲדָא הֵימְנוּתָ ׀ וַחֲדָ ׀ מַעְמוּדִיתָא׃

Non v'è che vn Signore, vna Fede, vn Batteſimo.

5 אֲדוֹן אֶחָד אֱמוּנָה אֶחָת טְבִילָה אֶחָת׃

Vn Sennor, vna fe, vn Baptiſmo:

5. Εἷς κύριος, μία πίστις, ἓν βάπτισμα,

Il y a vn ſeul Seigneur, vne ſeule foy, vn ſeul Bapteſme:

6 וְחַד אֱלָהָא אַבָּא דְּכֻל וְעַל כֻּל וּבְכֻלָּן׃

Vn Iddio è Padre di tutti, che è ſopra tutti, è per tutti, & in tutti voi.

6 אֱלֹהִים אֶחָד וְאָבִי־כֹל וְעַל־כֻּלָּם וּבְכֻלָּנוּ׃

Vn Dios y padre de todos, el qual es ſobre todas las coſas, y por todas las coſas, y en todos voſotros.

6. Εἷς θεὸς καὶ πατὴρ πάντων, ὁ ἐπὶ πάντων καὶ διὰ πάντων, καὶ ἐν πᾶσιν ὑμῖν.

Vn ſeul Dieu & Pere de tous, qui eſt ſur tous, & parmi tous, & en vous tous.

ΚΕΦΑΛ. δ'.

Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς ἐγὼ ὁ δέσμιος ἐν κυρίῳ, ἀξίως περιπατῆσαι τῆς κλήσεως ἧς ἐκλήθητε.

Ie vous prie donc, moi le priſonnier au Seigneur, que vous cheminiez dignement comme il eſt ſeant à la vocation à laquelle vous eſtes appeles:

2. Μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης καὶ πραότητος, μετὰ μακροθυμίας, ἀνεχόμενοι ἀλλήλων ἐν ἀγάπῃ.

Auec toute humilité & douceur, auec vn eſprit patient, ſupportans l'vn l'autre en charité.

3. Σπουδάζοντες τηρεῖν τὴν ἑνότητα τοῦ πνεύματος ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης.

Eſtans ſoigneux de garder l'vnité d'Eſprit par le lien de paix.

4. Ἓν σῶμα καὶ ἓν πνεῦμα, καθὼς καὶ ἐκλήθητε ἐν μιᾷ ἐλπίδι τῆς κλήσεως ὑμῶν.

Il y a vn ſeul corps & vn ſeul eſprit, comme auſſi vous eſtes appelés en vne ſeule eſperance de voſtre vocation.

5. Εἷς κύριος, μία πίστις, ἓν βάπτισμα,

Il y a vn ſeul Seigneur, vne ſeule foy, vn ſeul Bapteſme:

6. Εἷς θεὸς καὶ πατὴρ πάντων, ὁ ἐπὶ πάντων καὶ διὰ πάντων, καὶ ἐν πᾶσιν ὑμῖν.

Vn ſeul Dieu & Pere de tous, qui eſt ſur tous, & parmi tous, & en vous tous.

CAP. III.

21. Ipsi gloria in ecclesia, & in Christo Iesu in omnes generationes seculi seculorum, Amen.

Be praise in the Church by Christ Jesus/ throughout all generations for euer/ Amen.

Das III. Capitel.

21. Dem sey ehre in der Gemeine/ die inn Christo Jesu ist/ zu aller zeit/ von ewigkeit zu ewigkeit/ Amen.

Hannem vere ære i Menigheden/ som er i Christo Jhesu/ altid/ fra euighed til euighed/ Amen.

Kapitola III.

21. Gemu Sláwa w Cýrkwi/ skrze Krysta Gežijsse po wsseckny wěky/ na wěky wěkůw/ Amen?

Niechay bedźie chwałá w kościele przez Krystusá Jezusá/ po wszytki czásy/ y na wieki wiekow/ Amen.

CAP. IIII.

OBsecro itaque vos ego vinctus in Domino, ut dignè ambuletis vocatione qua vocati estis.

I therefore/ being prisoner in the Lord/ praye you that yee walke worthye of the vocation wherunto ye are called.

2. Cum omni humilitate & mansuetudine, cum patientia, supportantes invicem in charitate.

With all humblenes of minde/ and meekenesse/ with long suffring/ supporting one another through loue.

3. Soliciti servare unitatem spiritus in vinculo pacis.

Endeuouring to keepe the vnitie of the Spirit in the bond of peace.

4. Vnum corpus, & unus spiritus, sicut vocati estis in una spe vocationis vestræ.

There is one bodye/ and one Spirit/ euen as yee are called in one hope of your vocation.

5. Vnus Dominus, una fides, unum baptisma.

There is one Lorde/ one Faith/ one Baptisme.

6. Vnus Deus & Pater omnium, qui super omnes, & per omnia, & in omnibus nobis.

One God and Father of all/ which is aboue all/ and through all/ and in you all.

Das IIII. Capitel.

So ermane nun euch ich gefangener in dem HERREN/ daß jr wandelt/ wie sichs gebüret ewrem Beruff/ darinnen jr beruffen seyt.

SAa formaner nu ieg eder/ som er fangen i HERREN/ At i ville vandre/ lige som det er eders Kald tilbørligt/ der i ere kallede vdi.

2. Mit aller demut vnd sanfftmut/ mit gedult/ vnnd vertraget einer den andern in der Liebe.

Met al ydmyghed oc sactmodighed/ met taalmodighed/ Oc den ene fordrage den anden i Kærlighed.

3. Vnd seydt fleissig zu halten die einigkeit im Geist/ durch deß Band deß Friedes.

Oc verer flitige til at holde enighed i Aanden/ formedelst fredens baand.

4. Ein Leib vnnd ein Geist/ wie jhr auch beruffen seydt auff einerley hoffnung ewers beruffs.

Jt Legeme oc en Aand/ Lige som i oc ere kallede/ til it Haab i eders Kald.

5. Ein HERR/ ein Glaube/ eine Tauffe.

En HERRE/ en Tro/ en Daab.

6. Ein Gott vnd Vatter (vnser) aller/ der da ist über euch alle/ vnd durch euch alle/ vnd in euch allen.

En Gud oc allis (vaare) Fader/ som er offuer eder alle/ oc formedelst eder alle/ oc i eder alle.

Kapitola IIII.

PRotož prosým wás yá wězeň w PAnu/ abysste hodněchodili w powolánij/ kterýmž gste powoláni se wssý pokorau.

PRoße thedy ia wiežieň w Pánu ábyscie posthepowáli iáko sie godźi w powołániu/ ktorym iestescie wezwáni.

2. S tichostij/ s trpěliwostij/ snássegijce se wespolek w Lásce/ pilni gsauce.

Z weßeláka skromnościa/ ćichościa y z ćirpliwościa/ znoßac iedni drugich w miłości.

3. Abysste zachowáwali gednotu Ducha w swazku pokoge.

Stáráiac sie ábyscie záchowáli iednosć duchá przez zwiaske pokoiu.

4. Gedno tělo/ a geden Duch/ yakož gste powoláni w gedně nadegi powolánij wasseho.

Jedno iest ćiáło y ieden duch/ ták iáko iesthescie wezwáni w iedne nádćieie powołánia wáßego.

5. Geden PAN/ gedna Wijra/ geden Křest.

Jeden Pan/ iedná wiará/ ieden krzest.

6. Geden Bůh a Otec wssech/ kterýž gest nadewssecky wěcy/ a se wssemi/ y we wssech wás?

Jeden Bog y Oćiec wßytkich/ ktory iest nad wßytki rzeczy/ y powßytkich rzeczach/ y we wßytkich was.

ד | ד | δ.

ז וְלַחַד חַד מִנָּן יְהִיב אֵת אֲתַיְהַבַת טַיְבוּתָא אֵיךְ מְשׁוּחְתָא דְּמָיְהָבְתֵּהּ דַּמְשִׁיחָא׃

Ma à ciascun di noi è stata data la gratia secondo la misura de la donatione di Christo.

ח מְטוּל הָנָא אֲמִיר דַּסְלֵק לְמָרוֹמָא וְשָׁבָא שְׁבִיתָא וְיָהֵב מְוָהֲבָתָא לִבְנֵי נָשָׁא׃

Però dice, Essendo salito in alto, menò prigione la prigionia, & diede doni à gli huomini.

ט דְּסַלֵּק דִּין מָנָא הִי אֶלָּא אֲוֹ דְּאַף נְחֵת לְוִקְדָם לְתַחְתָיָתָהּ דְּאַרְעָא׃

Hor quello ch'ei salì, che altro è senon ch'egli era ancor prima disceso ne le parti inferiori de la terra?

י הָוֹ דְּנְחֵת הָוִיוּ הָוֹ דְּאַף סְלֵק לְעֵל מֵן כְּוֹלְהוֹן שְׁמַיָּא דְּיִשְׁלֵם כֹּל׃

Colui che discese, è il medesimo che ancor è salito sopra tutti i cieli, per empier tutte le cose.

יא וְהוֹא יְהֵב אִית דְּשְׁלִיחָא וְאִית דְּנְבִיוָּא וְאִית דְּמְסַבְּרָנָא וְאִית דְּרָעוּתָא וְאִית דְּמַלְפָּנָא׃

Egli dunque ne ha dati alcuni Apostoli, altri Profeti, altri Euangelisti, altri Pastori è Dottori.

יב לְגַמָּרָא דְּקַדִּישֵׁא לַעֲבָדָא דְּתַשְׁמִשְׁתָּא לִבְנְיָנָא דְּמְשִׁיחָא׃

Al raunamento de Santi, per l'opera del ministerio, in edification del corpo di Christo.

יג עַד מָא דְּנֶהֱוֵא כְּלָן חַד מְדֵם בְּהֵימָנוּתָא דִּבְרַעְוָתָא דְּבַרַהּ דַּאלָהָא וְחַד גַּבְרָא גְּמִירָא בְּמִשׁוּחְתָא דְּקָוְמָתָא דְּשׁוּמְלֵיָא׃

Infin che noi ci scontriamo tutti ne l'unità de la fede, è ne la cognittone del Figliuol di Dio, in huomo perfetto, à la misura de la perfetta statura di Christo.

ז וְלְאִישׁ מִמִּנּוּ נִתְּנָה הַחֲנָה כְּמִדַּת מַתַּת הַמְשִׁיחַ׃

Empero à cada vno de nosotros es dada gracia conforme à la medida del don del Christo.

ח עַל־כֵּן אוֹמֵר הוּא עָלִיתָ לַמָּרוֹם שָׁבִיתָ שֶׁבִי לָקַחְתָּ מַתָּנוֹת בָּאָדָם׃

Por lo qual dize, Subiendo à lo alto lleuó captiua la captiuidad, y dió dones à los hombres.

ט וְכִי עָלָה מַה הִיא כִּי אִם כִּי גַּם יָרַד בָּרִאשׁוֹנָה לַתַּחְתִּיוֹת הָאָרֶץ׃

Y que subió, que es sino que tambien auia decendido primero en las partes baxas de la tierra?

י אֲשֶׁר יָרַד הוּא גַּם הוּא אֲשֶׁר עָלָה עַל־כָּל־הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר יְמַלֵּא אֶת־כֹּל׃

El que decendió, el mismo es el que tambien subió sobre todos los cielos para cumplir todas las cosas.

יא וְהוּא נָתַן אֲנָשִׁים שְׁלִיחִים וְאֲנָשִׁים נְבִיאִים וַאֲנָשִׁים מְבַשְּׂרִים וַאֲנָשִׁים רוֹעִים וַאֲנָשִׁים מְלַמְּדִים׃

Y el mismo dió vnos ciertamente Apostoles; y otros, Prophetas; y otros, Euangelistas; y otros, Pastores, y Doctores:

יב לְתַכְלִית הַקְּדוֹשִׁים לְמַעֲשֵׂה הַכְּהֻנָּה לְמִבְנֵה גְוִיַּת הַמָּשִׁיחַ׃

Para la consumacion de los Sanctos en la obra del Ministerio, para la edificacion del cuerpo del Christo:

יג עַד כִּי נַגִּיעַ כֻּלָּנוּ וְנִוָּסְדָה כֻּלָּנוּ יַחַד לִיחִידַת אֱמוּנַת וְדַעַת בֶּן־אֱלֹהִים לְאִישׁ שָׁלֵם אֶל־מִדַּת מְלֹא קוֹמַת הַמָּשִׁיחַ׃

Hasta que todos salgamos en vnidad de fe y de conocimiento del Hijo de Dios cada vno en varon perfecto, à la medida de la edad cumplida del Christo.

ז Ἑνὶ δὲ ἑκάστῳ ἡμῶν ἐδόθη ἡ χάρις κατὰ τὸ μέτρον τῆς δωρεᾶς τοῦ Χριστοῦ.

Mais la grace est donnee à vn chacun de nous selon la mesure du don de Christ.

η Διὸ λέγει, ἀναβὰς εἰς ὕψος ᾐχμαλώτευσεν αἰχμαλωσίαν, καὶ ἔδωκε δόματα τοῖς ἀνθρώποις.

Pour laquelle chose il dit, Estant monté en haut il à mené captiue grande multitude de captifs, & a donné dons aux hommes.

θ Τὸ δέ, ἀνέβη, τί ἐστιν, εἰ μὴ ὅτι καὶ κατέβη πρῶτον εἰς τὰ κατώτερα μέρη τῆς γῆς.

Or ce qu'il est monté, qu'est ce autre chose sinon que premierement il estoit descendu ès parties les plus basses de la terre?

ι Ὁ καταβὰς, αὐτός ἐστι καὶ ὁ ἀναβὰς ὑπεράνω πάντων τῶν οὐρανῶν, ἵνα πληρώσῃ τὰ πάντα.

Celui qui est descendu, c'est le mesme qui est mõté sur tous les cieux, afin qu'il remplist toutes choses.

ια Καὶ αὐτὸς ἔδωκε τοὺς μὲν, ἀποστόλους· τοὺς δὲ, προφήτας· τοὺς δὲ, εὐαγγελιστάς· τοὺς δὲ, ποιμένας καὶ διδασκάλους.

Lui-mesme donc a donné les vns pour estre Apostres, & les autres pour estre Propheres, & les autres pour estre Euangelistes, & les autres pour estre Pasteurs & Docteurs.

ιβ Πρὸς τὸν καταρτισμὸν τῶν ἁγίων, εἰς ἔργον διακονίας, εἰς οἰκοδομὴν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ.

Pour l'assemblage des Saincts, pour l'œuure du ministere, pour l'edification du corps de Christ:

ιγ Μέχρι καταντήσωμεν οἱ πάντες εἰς τὴν ἑνότητα τῆς πίστεως, καὶ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ, εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ.

Iusqu'à-ce que nous nous rencontrions tous en l'vnité de la foy, & de la cognoissance du Fils de Dieu, en homme parfait, à la mesure de la parfaite stature de Christ:

CAP. IIII.

7. Vnicuique autem nostrum data est gratia secundùm mensuram donationis Christi.

But vnto euery one af vs is giuen grace / according to the measure of the gifte of Christ.

8. Propter quod dicit, Ascendens in altum, captivam duxit captivitatem: dedit dona hominibus.

Wherefore he saith / When he ascended vp on hie / he ledde captiuitie captiue / and gaue giftes vnto men.

9. (Quod autem ascendit, quid est, nisi quia & descendit primùm in inferiores partes terræ?

(Now / in that he ascended / what is it but that he had also descended first into the lowest partes of the earth?

10. Qui descendit, ipse est & qui ascendit supra omnes cælos, ut impleret omnia.)

He that descended / is euen the same that ascended / farre aboue all heauens / that hee might till all thinges.)

11. Et ipse dedit quosdam quidem Apostolos, quosdam autem Prophetas, alios verò Evangelistas, alios autem pastores & doctores.

He therefore gaue some to be Apostles / and some Prophets / and some Euangelists: and some Pastours / and Teachers.

12. Ad consummationem sanctorum in opus ministerii, in ædificationem corporis Christi.

For the gathering together of ẏ Saints / for the worke of the ministerie / and for the edification of the bodie of Christ.

13. Donec occurramus omnes in unitatem fidei, & agnitionis filii Dei, in virum perfectum, in mensuram ætatis plenitudinis Christi.

Till we all meete together (in the vnitie of faith / and knowledge of the Sonne of God) vnto a perfite man / and vnto the measure of the age of the fulnes of Christ.

Das IIII. Capitel.

7. Einem ieglichen aber vnter vns ist gegeben die Gnade / nach dem maß der gabe Christi.

Oc Naaden er giffuen huer iblant oss / effter Christi gaffuis maade.

8. Darumb spricht er: Er ist auffgefahren in die Höhe / vnd hat das Gefengniß gefangen geführet / vnd hat den Menschen gaben gegeben.

Der faare siger hand / Hand er opfaren i det Høye / Oc førde Fengselet fanget / Oc gaff Menisken Gaffuer.

9. Daß er aber auffgefahren ist / was ists? denn daß er zuvor ist hinunter gefahren in die vntersten örter der Erden?

Oc at hand opfoer / huad er det? Vden at hand tilforn foer net til Jordens nederste steder.

10. Der hinunter gefahren ist / das ist derselbige / der auffgefahren ist über alle Him̃el / auff daß er alles erfüllet.

Den som foer ned / det er den samme / som foer op offuer alle Himle / at hand vilde opfylde alting.

11. Vnnd er hat etliche zu Aposteln gesetzt / etliche aber zu Propheten / etliche zu Evangelisten / etliche zu Hirten vnd Lehrer.

Oc hand sette nogle til Apostler / oc nogle til Propheter / nogle til Euangelister / nogle til Hyrder oc Lærere.

12. Daß die Heiligen zugerichtet werden zum werck des Ampts / da durch der Leib Christi erbauet werde.

At de Hellige skulle bliffue beredde til Embedens gerning / met huilcket Christi Legeme kand opbyggis.

13. Biß daß wir alle hinan kommen / zu einerley Glauben vnd Erkenntniß des Sohns Gottes / vnd ein volkommen Mann werden / der da sey inn der masse deß volkommenen Alters Christi.

Indtil wi komme alle sammen / til en Tro oc Guds Søns kyndskaff / oc bliffue en fuldkommen Mand / som skal vere i Christi fuldkomne alders maade.

Kapitola IIII.

7. Gednomu pak každému z nás dána gest milost wedlé mjry obdarowánj Krystowa.

Ale káždemu z nas dáná iest láská wedle miáry dáru Krystusowego.

8 Protož prawij: Wstaupiw na wýsost / yaté wedl wězně / dal dary Lidem.

Dla tego mowi: Gdy wstapil ná gore / wiodl wiele wiezniow w poimánie / y dal dáry ludziam.

9. Ale že wstaupil / co gest / gedině že gest y sstaupil nayprwě do naynižssých Kragin Země?

A tho co wsthapil / což iest / iedno iž pirwey byl zsthapil do nanižssych stron ziemie?

10. Který pak sstaupil / tenť gest / kterýž y wstaupil nad wssecka Nebesa / aby naplnil wssecky wěcy.

Ktory zstapil / tenžeć iest ktory tež wstapil ná wssythki niebiosá / áby napelnil wssytko.

11. A týž dal některé zagisté Aposstoly / některé pak Proroky / a giné Ewangelisty / giné pak Pastýře / a Včitele.

Y tenže dal niektore Apostoly / á drugie Proroki / drugie záśie Ewánielisty / niektore thež pásterze / y vczyciele.

12. K doplněnij Swatých a dijla služebnosti / a k wzdělánij tela Krystowa:

Ku ziednoczeniu świętych do spráwy posługowánia / y ku budowániu ćiáłá Krystusowego.

13. Abychom se zběhli wssyckni w gednotu Wijry a poznánij Syna Božijho / w dokonalého muže / w mijru plnosti wěku Krystowa:

Až wssyscy przyidźiemy w iedność wiary / y poznánia Syna Božego / w meżá doskonálego / w miare zupełnego wzrostu Krystusowego.

ד | ד | δ'.

14 וְלָא נְהֵוֵה יַלוּדֵי מְטַלְטְלִין וְמִסְחַפְּקִין בְּכָל רוּחַ דְּיוּלְפָנָא נְכִילָא דִּבְנֵי נָשָׁא דְּגוּן דִּבְחֶרְעוּתְהוֹן מְצַטַּעְיִן דְּיַטְעוּן׃

Acioche noi non siamo piu fanciulli, che ondeggiamo, e siamo qua e la trasportati da ogni vento di dottrina, sul tauoliero de gli huomini, è per la fraude loro à inuidiosamente sedurre.

14 פֶּן־עוֹד נִהְיֶה עוֹלְלִים מִתְנַדְנְדִים וּמֻסָּחִים לְכָל־רוּחַ הַתַּלְמוּד בְּהַעֲלוּלֵי הָאֲנָשִׁים בְּתַחְבֻּלָה וּמִרְמָה אֶל־דֶּרֶךְ מַהֲתַעְתּוּעִים׃

Que ya no ſeamos ninnos inconſtantes, y ſeamos traydos arredor à todo viento de doctrina per maldad de hombres que engannan con aſtutos errores.

14. Ἵνα μηκέτι ὦμεν νήπιοι, κλυδωνιζόμενοι καὶ περιφερόμενοι παντὶ ἀνέμῳ τῆς διδασκαλίας, ἐν τῇ κυβείᾳ τῶν ἀνθρώπων, ἐν πανουργίᾳ πρὸς τὴν μεθοδείαν τῆς πλάνης.

Afin que nous ne ſoyons plus enfans, flottans, & eſtans demenés ça & là à tous vents de doctrine, par la pipperie des hommes, & par leur ruſe à cauteleuſement ſeduire.

15 וְאֲנַחְנוּ נֵאָמֵן בְּאַהֲבָה וְנֶרְבֶּה בּוֹ בְּכָל דְּבָרִים כְּמוֹ יֵשׁוּעַ הָרֹאשׁ׃

Anzi à fine che seguendo la Verità in charità, cresciamo in tutte le cose in colui che è il capo, cioè Christo.

15 אֲלָא הֵין שְׁרִירִין בִּחוּבָּן דְּכָל מִדֵּם הֵילַן נְרָבֵי בְּמְשִׁיחָא דְּהוּא רִישָׁא׃

Antes ſiguiendo la verdad en charidad, crezcamos en todo en el que es la cabeça, el Chriſto.

15. Ἀληθεύοντες δὲ ἐν ἀγάπῃ, αὐξήσωμεν εἰς αὐτὸν τὰ πάντα, ὅς ἐστιν ἡ κεφαλή, ὁ Χριστός.

Ains afin que ſuiuans verité auec charité, nous croiſſions en tout en celui qui eſt le chef, aſſauoir Chriſt.

16 וּמִנֵּהּ כְּלֵהּ פִּגְרָא מִתְרַכַּב וּמִתְקַטַּר בְּכָל שְׁרָיָנוֹ אֵיךְ מַוְהַבְתָּנוּ דְּהָמְתַיְהֲבָא בְּמִשְׁוְחָתָנוּ לְכָל הַדֵּם לְתַרְבִּיתָהּ דִּילֵהּ דְּפִגְרָא דְּבְחוּבָא יְשַׁתְלַם בְּנַיְנֵהּ׃

Del quale tutto il corpo insieme congiunto, è collegato per tutte le congiunture che sono somministrate, per la Virtù, che opera dentro, secondo la misura di ciascuna parte, prende accrescimento di corpo à edificatione di se stesso per charità.

16 אֲשֶׁר מִמֶּנּוּ כָּל־הַגְּוִיָּה נֶעֱרָכָה כַּהֹגֶן וְנֶאֱפֶדָה לְכָל־יַד בְּכָל־דֶּבֶק הַשֶּׁרֶת כְּמַעֲשֵׂה בְּמִדַּת חֶלֶק אֶחָד וְאֶחָד לְמַרְבֵּה הַגְּוִיָּה לִבְנוֹת נַפְשָׁהּ בְּאַהֲבָה׃

De elqual todo el cuerpo compueſto y ligado junto por todas las junturas de ſu alimento ſegun la operacion cada miembro conforme à ſu medida toma augmento de cuerpo edificandoſe en Charidad.

16. Ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα συναρμολογούμενον καὶ συμβιβαζόμενον διὰ πάσης ἁφῆς τῆς ἐπιχορηγίας, κατ' ἐνέργειαν ἐν μέτρῳ ἑνὸς ἑκάστου μέρους, τὴν αὔξησιν τοῦ σώματος ποιεῖται, εἰς οἰκοδομὴν ἑαυτοῦ ἐν ἀγάπῃ.

Duquel tout le corps bien adiuſté & ſerré enſemble par toutes les iointures du fourniſſement prend l'accroiſſement du corps, ſelon la vigueur qui eſt en la meſure d'vne chacune partie pour l'edification de ſoi-meſme en charité.

17 הָדָא דֵּין אֲמַר אֲנָא וַאֲסָהֵד בְּמָרְיָא דְּמִן הַשְׁתָּא לָא תֶּהֱווֹן מְהַלְכִין אֵיךְ שְׁרָנָא דְּעַמְמֵא דְּמְהַלְכִין בְּסַרְיְקוּתָא דְּרַעְיָנְהוֹן׃

Questo dunque dico, & sconginro ui per il Signore, che voi non caminiate piu, come caminano gli altri Gentili ne la vanita de la mente loro.

17 וְזֹאת אוֹמֵר אֲנִי וּמֵעִיד בַּיהוָה פְּן עוֹד תֵּהָלְכוּן כְּמוֹ הַגּוֹיִם הָאֲחֵרִים מְהַלְכִים בַּהֶבֶל שִׁכְלוֹתָם׃

Anſique eſto digo y requiero por el Sennor, que no andeys mas como las otras Gentes, que andan en la vanidad de ſu ſentido.

17. Τοῦτο οὖν λέγω καὶ μαρτύρομαι ἐν κυρίῳ, μηκέτι ὑμᾶς περιπατεῖν, καθὼς καὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη περιπατεῖ, ἐν ματαιότητι τοῦ νοὸς αὐτῶν.

Voici donc que ie di & atteſte de par le Segneur, que vous ne cheminiez plus comme auſſi le reſte des Gentils chemine en la vanité de leur penſee:

18 וְחַשׁוֹכִין בְּמַדְּעֵיהוֹן וּנְכוּבְרִין אֲנוּן מִן חַיֵּהִי דְּאֱלָהָא וּמְטוּל דְּלֵית בְּהוֹן יְדַעְתָּא וּמְטוּל עֲוִירוּתָא לִבְהוֹן׃

Hauendo i lor pensieri oscuri, essendo alienati da la Vita in Dio, per l'ignorantia che è in essi, per l'induramento del lor cuore.

18 הַחֲשׁוּכִים בְּחָבוּנָתָם הֻמָּה נָזוּדִים מֵחַיֵּי הָאֱלֹהִים בִּשְׁגָגָה אֲשֶׁר הִיא בָּהֶם בְּכֵהַת לִבָּם׃

Teniendo el entendimiento entenebrecido, agenos de vida de Dios por la ignorancia que en ellos ay, por la ceguedad de ſu coraçon.

18. Ἐσκοτισμένοι τῇ διανοίᾳ, ὄντες ἀπηλλοτριωμένοι τῆς ζωῆς τοῦ θεοῦ, διὰ τὴν ἄγνοιαν τὴν οὖσαν ἐν αὐτοῖς, διὰ τὴν πώρωσιν τῆς καρδίας αὐτῶν.

Ayans leur entendement obſcurci de tenebres, & eſtans eſtrangés de la vie de Dieu, à cauſe de l'ignorance qui eſt en eux par l'endurciſſement de leur cœur.

CAP. IIII.

14. Vt iam non ſimus parvuli fluctuantes, & circumferamur omni vento doctrinæ in nequitia hominum, in aſtutia ad circumventionem erroris.

That we henceforth be no more children/ wauering and caryed about with euerie winde of doctrine/ by the deceite of men/ and with craftineſſe/ whereby they lay in waite to deceiue.

15. Veritatem autem facientes in charitate, creſcamus in illo per omnia, qui eſt caput Chriſtus.

But let vs followe the trueth in loue/ and in all thinges growe vp into him/ which is the head/ that is Chriſt.

16. Ex quo totum corpus compactum, & connexum per omnem iuncturam ſubminiſtrationis, ſecundùm operationem in menſuram uniuſcuiuſq; membri, augmentum corporis facit in ædificationem ſui in charitate

By whome all the bodie being coupled and knitte together by euery ioynt/ for the furniture thereof (according to the effectuall power/ which is in the meaſure of euery part) receiueth increaſe of the body/ vnto the edifying of it ſelfe in loue.

17. Hoc igitur dico & teſtificor in Domino: ut iam non ambuletis ſicut & Gentes ambulant in vanitate ſenſus ſui.

This I ſay therefore and teſtifie in the Lorde/ that yee henceforth walke not as other Gentiles walke/ in vanitie of their minde.

18. Tenebris obſcuratum habentes intellectum, alienati à vita Dei per ignorantiã quæ eſt in illis, propter cæcitatem cordis ipſorum.

Hauing their cogitation darkened/ and being ſtraungers from the life of God through the ignorance that is in them/ becauſe of the hardenes of their heart.

Das IIII. Capitel.

14. Auff daß wir nicht mehr Kinder ſeyen/ vnd vns wegen vnd wiegen laſſen/ von allerley wind der Lehre/ durch ſchalckheit der Menſchen vnd teuſcherey/ damit ſie vns erſchleichen zuverführen.

Paa det wi ſkulle icke mere vere Børn/ oc lade oſſ røre ac vogge aff allehonde Lærdoms vær/ formedelſt Menniſkens ſkalckhed oc bedrageri/ met huilcket de ſledſke effter at bedrage oſſ.

15. Laſſet vns aber rechtſchaffen ſein inn der Liebe/ vnd wachſen in allen ſtücken/ an den/ der das Haupt iſt/ Chriſtus.

Men lader oſſ vere retſindige i Kærlighed/ oc voxe i alle ſtycker/ i den/ ſom er Hoffuedet/ Chriſtus.

16. Auß welchem der gantze Leib zuſammen gefüget/ vnd ein Glied am andern hanget/ durch alle Gelencke/ dadurch eins dem andern Handreichung thut/ nach dem werck eins ieglichen Gliedes/ inn ſeiner maſſe/ vnd machet/ daß der Leib wächſet zu ſein ſelbs beſſerung/ vnd das alles in der Liebe.

Aff huilcken det gantſke Legeme er tilſammen føyet/ oc en Lem henger til den anden/ ved alle Ledemod/ i det at den ene hielper den anden/ effter huer Lemmis gerning/ i ſin maade/ oc gør/ at Legemet voxer til ſin egen forbedring/ oc det altſammen i Kærlighed.

17. So ſage ich nun/ vnd zeuge inn dem HERRN/ daß jhr nicht mehr wandelt wie die andern Heiden wandeln/ in der eitelkeit jhres ſinnes.

Saa ſiger ieg nu/ oc vidner i HERREN/ at i ſkulle icke mere vandre ſom andre Hedninge vandre/ i deris ſinds forfengelighed.

18. Welcher verſtand verfinſtert iſt/ vnd ſind entfrembdet von dem Leben/ das auß Gott iſt/ durch die vnwiſſenheit/ ſo inn jhnen iſt/ durch die blindheit jhres hertzen.

Huilckis forſtand er formørcket/ oc de ere fremmede fra det Leffnet/ ſom er aff Gud/ formedelſt den vanuittighed/ ſom er i dem/ ved deris hiertis Blindhed.

Kapitola IIII.

14. Abychom giž nebyli maličcý/ nevſtawičnij gſauce/ a ſebau točiice každým wětrem včenij w neſſlechetnoſti lidſké/ a w chitroſti k oklamánij a ſwedenij w blud.

Abyſmi iuž nie byli dźiećmi chwieiącemi ſie/ y nie byli miotáni thámy ſam ledá wiátrem náuki/ przez chytrość ludźi/ y przez omyność/ ktora ieſt ná zdráde poſtáwiona.

15. Ale prawdu činijce w Láſce/ roſtme w něm wždycky/ kterýž geſt hlawa/ totiž Kryſtus:

Ale záchowywáiąc prawdę z miłośćią/ rośćmy weń we wſzytkim/ ktory ieſt głowa/ to ieſt Kryſtus.

16. Z kteréhožto wſſeckno Tělo ſpogeně a ſwázaně we wſſech klaubijch k poſluhowánij/ wedlě wzdělánij w mijru gednoho každého audu/ rozmnoženij těla činij k wzdělánij ſwému w Láſce.

Z ktorego wſzytko ćiáło ſłuſznie ſpoione/ y ſpołu złączone/ w káždym ſpoieniu zwiazánia mocy kthora wewnątrz ſpráwuie/ wedlug miáry káždeº członku bierze pomnożenie przyſtoyne ćiału/ ku zbudowániu ſámego ſiebie przez miłość.

17. Totoť pak prawijm a ſwědčijm w PAnu/ abyſſte giž wijce nechodili/ yako Pohaně chodij w marnoſti ſmyſla ſwého.

To thedy powiedám/ y vprzeymie proſſe przez Páná/ ábyſcie wiecey nie poſtepowáli/ táko ini pogáni poſtepuią w prożnośći vmyſlu ſwego.

18. Magijce rozum temnoſtmi zatmělý/ wzdáleni gſauce od žiwota Božijho ſkrze neznámoſt/ kteráž geſt w nich/ a pro ſlepotu ſrdcý gegich.

Máiąc myſl záćmiona/ á bedąc oddaleni od żywotá Bożego przez nieumieietność ktora w nich ieſt/ z zátwárdziałośći ſercá ich.

ד | ד | δ.

19 הֲנוּן דַּבַּסַקוּ סַבְרְהוּן וְאִשְׁלְמוּ נַפְשְׁהוּן לְפַחוּתָא וְלִפוּלְחָנָא דְּכָלְּהּ סַנְבוּתָא בְּיַצְנוּתְהוֹן׃

Iquali hauendo perduto ogni sentimẽto, si son dati lor medesimi à dissolutione, ad operare ogni immondittia à gara.

19 אֲשֶׁר נָבְלוּ וְחָדְרוּ מִמַּסְגְּרוֹתֵיהֶם וְנָתְנוּ אֶת־נַפְשָׁם לַפַּחוּת לַעֲבוֹדַת כָּל־טֻמְאָה בְּמַאֲוַיֵּיהֶם׃

Los quales despues que perdieron el sentido de la consciencia se entregaron à la desuerguença para cometer toda immundicia, (à auaricia.)

19. Οἵτινες ἀπηλγηκότες, ἑαυτοὺς παρέδωκαν τῇ ἀσελγείᾳ, εἰς ἐργασίαν ἀκαθαρσίας πάσης ἐν πλεονεξίᾳ.

Lesquels ayans perdu tout sentiment, se sont abandonnés à dissolution pour commettre toute souillure, à qui en seroit pis.

20 אַנְתּוּן דֵּין לָא הֲכֵנָא יַלְפְּתּוּנְיְהִי לְמַשִׁיחָא׃

Ma Voi non hauete gia in cotal modo imparato Christo.

20 וְאַתֶּם לֹא כֵן לְמַדְתֶּם אֶת־הַמָּשִׁיחַ׃

Mas vosotros no aueys aprendido assi àl Christo.

20. Ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως ἐμάθετε τὸν Χριστόν.

Mais vous n'auez point ainsi apprins Christ:

21 אִן שְׁרִירַאִית שְׁמַעְתּוּנְיְהִי וִילְפְּתּוּן אַכְּמָא דְּאִיתַיְהִי קוּשְׁטָא בְּיֵשׁוּעַ׃

Se pure l'hauete ben ascoltato, e sete stati in esso ammaestrati, si come è verità in Iesv.

21 וְאִם שְׁמַעְתֶּם אוֹתוֹ וּבוֹ לְמַדְתֶּם כְּמוֹ הִיא הָאֱמֶת בְּיֵשׁוּעַ׃

Si empero lo aueys oydo, y aueys sido por el ensennados, como la verdad está en Iesus.

21. Εἴ γε αὐτὸν ἠκούσατε, καὶ ἐν αὐτῷ ἐδιδάχθητε, καθώς ἐστιν ἀλήθεια ἐν τῷ Ἰησοῦ.

Voire si vous l'auez escouté, & si vous auez esté enseignés de par lui, ainsi que la verité est en Iesus:

22 אֶלָּא דְּתַנְחוּן מִנְּכוּן הוּבְּכִיכוּן קַדְמָיְא לְבַרְנָשָׁא הָו עַתִּיקָא דְּמִתְחַבַּל בְּרַגְּיָנָתָא דְּטוֹעֲיָי׃

Cioè, che Voi poniate giu l'huomo vecchio quanto à la conuersation di prima, ilqual si corrompe per le concupiscentie ingannatrici.

22 לָשִׂים מִמְּכֶם כַּתְּחִלָּה הָרִאשׁוֹנוֹת אֶת־הָאָדָם עָתִיק הַמָּשְׁחָת בְּמַאֲוֵיֵּי הַשָּׁגָה׃

A dexarhos quanto à la passada manera de biuir, es à saber el viejo hombre que se corrompe conforme à los desseos de error:

22. Ἀποθέσθαι ὑμᾶς κατὰ τὴν προτέραν ἀναστροφὴν τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον τὸν φθειρόμενον κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τῆς ἀπάτης.

Assauoir que vous despouilliez le vieil homme quant à la conuersation precedente, lequel se corrompt par les conuoitises qui seduisent:

23 וְתִתְחַדְּתוּן בְּרוּחַ דְּמַדְּעֵיכוּן׃

E che siate rinouati ne lo spirito de la vostra mente.

23 וְתִתְחַדְּשׁוּ בְּרוּחַ הֲבוֹנַתְכֶם׃

Y à renouarhos en el espiritu de vuestro entendimiento.

23. Ἀνανεοῦσθαι δὲ τῷ πνεύματι τοῦ νοὸς ὑμῶν.

Et que vous soyez renouellés en l'esprit de vostre entendement,

24 וְתִלְבְּשׁוּן לְבַר נָשָׁא חַדְתָּא דְּהוּ דְּבָאלָהָא אִתְבְּרִי בְּזַדִּיקוּתָא וּבְחַסְיוּתָא דְּקוּשְׁטָא׃

E vestiti del nuouo huomo che è creato secondo Dio in giustitia è vera santità.

24 וְלִבְשׁוּ אֶת־אָדָם חָדָשׁ אֲשֶׁר הוּא בֶּאלֹהִים נִבְרָא בַּצֶּדֶק בְּקֹדֶשׁ וּבֶאֱמֶת׃

Y vestir el nueuo hombre que es criado conforme à Dios en justicia y en sanctidad de verdad.

24. Καὶ ἐνδύσασθαι τὸν καινὸν ἄνθρωπον, τὸν κατὰ θεὸν κτισθέντα ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ὁσιότητι τῆς ἀληθείας.

Et soyez reuestus du nouuel homme creé selon Dieu en iustice & vraye saincteté.

25 עַל־כֵּן שִׁימוּ מִמְּכֶם אֶת־כָּזָב דַּבְּרוּ אֱמֶת אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ כִּי אִישׁ אִישׁ מִמֶּנּוּ נָתַח אֶחָיו הוּא׃

Por loqual, dexando la mentira, hablad verdad cada vno con su proximo: porque somos miembros los vnos de los otros.

25. Διὸ ἀποθέμενοι τὸ ψεῦδος, λαλεῖτε ἀλήθειαν, ἕκας ὁ μετὰ τοῦ πλησίον αὐτοῦ ὅτι ἐσμὲν ἀλλήλων μέλη.

Parquoi ayans despouillé le mensonge, parlez en verité chacun auec son prochain: car nous sommes membres les vns des autres.

25 מַשְׁוֹל הֲנָא אֲנִיחוּ מְנָכוּן כִּדְּבוּתָא וּמַלְּלוּ קוּשְׁטָא אֱנָשׁ עִם קְרִיבֵהּ הֲדָמָא חֲנָן גֵּיר חַד דְּחַד׃

Per laqual cosa, lasciando la menzogna, parlate la verità, ciascuno col prossimo suo: percioche noi siamo membri l'vn de l'altro.

CAP. IIII.

19. Qui desperantes semetipsos tradiderunt impudicitię, in operationem immunditiæ omnis, in avaritiam.

Which being past feeling / haue giuen themselues vnto wantonnes / to worke all vncleannes / euen with greedines.

20. Vos autem non ita didicistis Christum.

But ye haue not so learned Christ.

21. Si tamen illum audistis, & in ipso edocti estis, (sicut est veritas in Iesu.)

If so bee yee haue heard him / and haue bene taught by him / as y truth is in Jesus.

22. Deponite vos, secundùm pristinam conversationem, veterem hominem, qui corrumpitur secundùm desideria erroris.

That is / that yee cast of / concerning the conuersation in time past / the olde man / which is corrupt through the deceiueable lustes.

23 Renovamini autem spiritu mentis vestræ.

And bee renewed in the spirit of your minde.

24. Et induite novum hominem qui secundum Deũ creatus est in iustitia, & sanctitate veritatis.

And put on the newe man / which after God is created in righteousnesse / & true holines.

25 Propter quod deponentes mendacium, loquimini veritatem unusquisq; cum proximo suo, quoniam sumus invicem membra.

Wherefore cast of lying / and speake euery man trueth vnto his neighbour for we are members one of another.

An die Epheser.

Das IIII. Capitel.

19. **Welche ruchloß sind / vnd ergeben sich der vnzucht / vnd treiben allerley vnreinigkeit sampt dem geitz.**

Huilcke som ere Skødisløse / oc giffue sig til wnctighed / oc bedriffue allehonde wrenlighed oc der til met Gerighed.

20. **Jhr aber habt Christum nicht also gelernet.**

Men i haffue icke saa lært Christum.

21. **So jhr anders von jhm gehört habt / vnd in jhm gelehret seyt / wie in Jesu ein rechtschaffen wesen ist.**

Der som i ellers haffue hørt om hannem / oc ere lærde i hannem / huorledis der er it retsindigt væsen i Jhesu.

22. **So leget nun von euch ab / nach dem vorigen wandel / den alten Menschen / der durch lüste in irrtumb sich verderbet.**

Saa afflegger nu / det gamle Menniske / effter den første omgengelse / som forderffuer sig formedelst Lyst i vildfarelse.

23. **Ernewert euch aber im Geist ewers gemüths.**

Oc fornyr eder i eders sinds Aand.

24. **Vnd ziehet den newen Menschen an / der nach Gott geschaffen ist / inn rechtschaffener Gerechtigkeit vnnd Heiligkeit.**

Oc fører eder i det ny Menniske / som er skabt effter Gud / i retsindig Retferdighed oc Helligbed.

25. **Darumb leget die Lügen ab / vnd redet die Warheit / ein jeglicher mit seinem Nechsten / sintemal wir vntereinander Glieder sind.**

Der faare afflegger Løgn / oc taler sandhed huer met sin Neste / effterdi wi ere Lemmer iblant huer andre.

K Ephezskym.

Kapitola IIII.

19. **Ktekiż zauffawsse / sami se wydali w nestydatost / aby cinili każdau nečistotu s chciwostij.**

Ktorzy bez żałości vdali sami siebie ná hántebna sromothe / áby sie z chciwością wſzeláky mieczystłości dopuſczáli.

20. **Alewy ne tak gste se nauczili Krystu.**

Alesście wy nie ták sie Krystusa náuczyli.

21. **(Ač wſſak gste hoſtychali a gim gste naučeni) yakož gest to prawda w Gežissy.**

Jeſliście go ſłuchálí / y przez nie testeście náuczeni / táko iest prawdá w Jezusie.

22. **Zſložiti wedle prwnijſho obcowánij swého stárého člowéka / kterýž ſe ruſſý wedle žádoſtij bludu.**

To iest / ábyście złożyli z siebie co ſie dotycże pierwſzego poſtępowánia ſtárego onego człowieká / ktory zdrádliwemi pożądliwościámi bywa zepſowan.

23. **Obnowte se pak Duchem myſli waſſý.**

A ſzbyście ſie odnowili duchem vmyſłu wáſzego.

24. **A oblecte se w nowého člowéká kterýž wedle Boha ſtworen geſt / w Sprawedinoſti / a w ſwatoſti prawdy.**

A przyobleklí nowego człowieká / ktory wedle Boga ſtworzon teſt ku ſprawiedliwości / y świętobliwości prawdziwey

25. **Protož ſložijce każdau leż / mluwtež prawdu gedenkaždý s Bližnjm swým / neb gſme wespolek audowé.**

A przetoż odłożywſzy kłamſtwo / mowcie prawdę / każdy bliźniemu ſwemu / abowiem teſteſmy członkámi iedni drugich.

ד | ד | δ.

26 רְגָזוּ וְאַל־תֶּחֱטָאוּ הַשֶּׁמֶשׁ
לֹא יָבוֹא עַל־כַּעַסְכֶם׃

Ayrahos, y no pequeys, no ſe ponga el ſol ſobre vueſtro enojo.

26. Ὀργίζεσθε καὶ μὴ ἁμαρτάνετε. ὁ ἥλιος μὴ ἐπιδυέτω ἐπὶ τῷ παροργισμῷ ὑμῶν.

Courroucez-vous, & ne pechez point: que le ſoleil ne ſe couche point ſur voſtre courroux.

27 וְלֹא תִּתְּנוּ מָקוֹם לַמְכַלִּים׃

Ni deys lugar al Diablo.

27. Μήτε δίδοτε τόπον τῷ διαβόλῳ.

Et ne donnez point lieu au diable.

28 הַגַּנָּב אַל־יִוֹסֵיף לִגְנֹב כִּי אִם יוֹתֵר יִיגַע וּבִיגִיעַ כַּפָּיו יִפְעַל טוֹב לְהִוּתֹת לוֹ לָתֵת לָאֲבִיוֹנִים׃

El que hurtaua, no hurte ya: antes trabaje obrando de ſus manos loque es bueno: paraque tenga de que dè àlque padeciere neceſſidad.

28. Ὁ κλέπτων μηκέτι κλεπτέτω· μᾶλλον δὲ κοπιάτω ἐργαζόμενος τὸ ἀγαθὸν ταῖς ἰδίαις χερσίν, ἵνα ἔχῃ μεταδιδόναι τῷ χρείαν ἔχοντι.

Que celui qui deſrobboit, ne deſrobbe plus: mais pluſtoſt qu'il trauaille en beſongnant de ſes mains en ce qui eſt bon: afin qu'il ait pour departir à celui qui en a beſoin.

29 כָּל־דָּבָר רָע מִפִּיכֶם לֹא יֵצֵא כִּי־אִם הַטּוֹב לְמִבְנֵה הַצֹּרֶךְ לָתֵת חֵן לַשּׁמְעִים׃

Ninguna palabra corrupta ſalge de vueſtra boca: mas ſi la ay ſea buena, para edificacion.

29. Πᾶς λόγος σαπρὸς ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν μὴ ἐκπορευέσθω· ἀλλ' εἴ τις ἀγαθὸς πρὸς οἰκοδομὴν τῆς χρείας· ἵνα δῷ χάριν τοῖς ἀκούουσι.

Que nul propos infect ne ſorte de voſtre bouche: mais celui qui eſt bon à l'vſage d'edification afin qu'il donne grace à ceux qui oyent.

30 וְאַל תַּכְאִיבוּ אֶת־רוּחַ הַקֹּדֶשׁ אֶת־רוּחַ אֱלֹהִים אֲשֶׁר בָּהּ נֶחְתַּמְתֶּם לְיוֹם הַפְּדוּת׃

Y no contriſteys àl Eſpiritu Sancto de Dios por elqual eſtays ſellados para el dia de la redemcion.

30. Καὶ μὴ λυπεῖτε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον τοῦ θεοῦ, ἐν ᾧ ἐσφραγίσθητε εἰς ἡμέραν ἀπολυτρώσεως.

Et ne contriſtez point le Sainct Eſprit de Dieu, par lequel vous auez eſté ſeellés pour le iour de la redemption.

31 כָּל־מְרִירוּת וְחֵמָה וְכַעַס וְעָקָה וְקָלָלָה יִנָּשֵׂא מֵהֶם עִם כָּל־רָעָה׃

Toda amarulencia, y enojo, y yra, y bozes, y maledicencia, ſea quitada de voſotros, y toda malicia.

31. Πᾶσα πικρία, καὶ θυμὸς, καὶ ὀργὴ, καὶ κραυγὴ, καὶ βλασφημία ἀρθήτω ἀφ' ὑμῶν σὺν πάσῃ κακίᾳ.

Que toute amertume & colere, & ire, & crierie, & meſdiſance, ſoyent oſtees de vous, auec toute malice.

32 וִהְיוּ אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ טוֹבִים וּמְטִיבִים רַחֲמָנִים מְחוֹנְנִים אִישׁ אֶת־אָחִיו כְּמוֹ גַּם אֱלֹהִים בַּמָּשִׁיחַ חָנָנוּ׃

Antes ſed los vnos con los otros benignos, miſericordioſos, perdonando hos los vnos à los otros, como tambien Dios hos perdonò en el Chriſto.

32. Γίνεσθε δὲ εἰς ἀλλήλους χρηστοὶ, εὔσπλαγχνοι, χαριζόμενοι ἑαυτοῖς, καθὼς καὶ ὁ θεὸς ἐν Χριστῷ ἐχαρίσατο ἡμῖν.

Ains ſoyez benins les vns enuers les autres pleins de compaſsion, & pardonnans les vns aux autres, ainſi auſſi que Dieu vous a pardonné par Chriſt.

ד

26 רגזו ולא תחטאו השמש
לא יבוא על־כעסכם׃

Adirateui, e non peccate. Il ſole non ſi colchi ſopra la Voſtra ira.

27 ולא תתנו מקום למכלים׃

E non date luogo al diauolo.

28 גנאינא דגניב להוא מכיל לך לגנוב אלא ילאא בידוהי ויפלוח טבתא דיהוב לה למתל למן דסגיך׃

Colui che furaua, non furi piu: ma piu toſto ſ'affatichi operando queſ che ſia buono con le ſue mani, per hauer che dare à chi ha biſogno.

29 כל מלא סגיא מן פומכון לא תפוקי אלא אידא דשפירא ותשחא לבנינא דתתלי טיבותא לאולין דשמעין׃

Niuna parola diſoneſta eſca de La Voſtra bocca: ma quella che ſia buona all'vſo de la edificatione, acciochè apporti gratia à quei che l'odeno.

30 ולא תהוון מעיקין לרוחא קדישה דאלהא דאתחתמתון בה ליומא דבורקנא׃

E non contriſtate lo Spirito ſanto di Dio, colqual Voi ſete ſigillati per il dì de la redentione.

31 כלה מרירותא וחמתא ורוגזא ורבבא וגודפא ישתקלון מנכון עם כלה בישותא׃

Ogni amaritudine è collera, & ira, è gridamento, è maledicentia ſia rimoſſa da Voi, inſieme con ogni malitia.

32 והוון גבר לחבריה טבין ומטיבין רחמנין מחוננין גבר לחבריה כמה דאלהא במשיחא שבק לנא׃

E ſiate l'Vn verſo l'altro piaceuoli, miſericordioſi, perdonandous l'Vn à l'altro, ſi come ancor Idio per Chriſto ha perdonato à Voi.

26. Iraſcimini, & nolite peccare, ſol non occidat ſuper iracundiam veſtram.

Bee angrie/ but ſinne not: let not the ſunne go downe vpon your wrath.

26. Zürnet/ vnd ſündiget nicht laſſet die Sonne nicht über ewrem zorn vntergehen.

Bliffuer vrede/ oc ſynder icke/ Lader Solen icke gaa ned offuer eders vrede.

26. Hněwayte ſe/ a nehřeſſte/ Slunce nezapaday na hněwiwoſt waſſy.

Gnewayćie ſie á nie grzeſćie/ ſłońce niechay nie záchodźi nad rozgniewániem wáſzym.

27. Nolite locum dare diabolo.

Neither giue place to the deuill.

27. Gebt auch nicht raum dem Läſterer.

Giffuer oc icke Læſteren rum.

27. Nedáwayte miſſta Diáblu.

Anie dawáyćie mieyſcá dyabłu.

28. Qui furabatur, iam non furetur: magis autem laborer, operando manibus ſuis quod bonum eſt, ut habeat unde tribuat neceſſitatem patienti.

Let him that ſtole/ ſteale no more: but let him rather labour / and worke with his handes the thing which is good / that hee may haue to giue vnto him that needeth.

28. Wer geſtolen hat / der ſtele nicht mehr/ ſondern arbeite/ vnd ſchaffe mit den Händen etwas guts / auff daß er habe zu geben dem dürfftigen.

Huo ſom haffuer ſtaalet / hand ſtiele icke mere/ men hand ſkal arbeyde/ oc gøre noget gaat met henderne/ Paa det hand kand haffue at giffue den Nødtørfftige.

28. Kdo geſt kradł/ giż nekraď: ale radżgi pracug dżłage Rukama ſwýma / coż dobrżho geſt/ aby měł odkawád vdżłiti tomu/ ktereż nauzy trpij.

Then ktory kradł/ niechay iuż nie krádnie/ ále ráczey niechay robi/ prácuiąc rękoma coby było dobrego/ áby mogł vżyczáć potrzebnemu.

29. Omnis ſermo malus ex ore veſtro non procedat: ſed ſi quis bonus ad ædificationem fidei, ut det gratiam audientibus.

Let no corrupt communication proceed out of your moutes/ but that which is good to the vſe of edifying / that it may miniſter grace vnto the hearers.

29. Laſſet kein faul geſchwätz auß ewrem Munde gehen / ſondern was nützlich zur beſſerung iſt/ daß es noth thut/ daß es holdſelig ſey zu hören.

Lader ingen ſlem Snack gaa aff eders mund/ men det ſom er nyttetligt til forbedring/ der ſom det gøris behoff/ at det kand vere yndeligt at høre.

29 Zádná řeč zlá newychážech vſt waſſych: Ale geſtli která dobrá k wzdělánij wiſry / ktera żby ſłyżebnā była poſłuchaczuom.

Niechay żadna mowá ſproſna z vſth wáſzych nie wychodźi / ále teſli krora teſt dobra ku potrzebnemu zbudowániu / áby łáſke tym ktorzy ſłuchaią przyniosłá.

30. Et nolite contriſtare Spiritum ſanctum Dei: in quo ſignati eſtis in die redemptionis.

And grieue not the holy Spirit of God/ by whome yee are ſealed vnto the day of redemption.

30. Vnd betrübet nicht den heiligen Geiſt Gottes/ damit jr verſiegelt ſeyt/ auff den tag der erlösung.

Oc bedrøffuer icke den hellig Aand/ met huilcken i ere beſegelde/ til Forløſelſens dag.

30 A nezarmucugte Ducha Swatého Bożijho/ w ktérémżto gſte znamenáni / ke dni wykaupenij.

A nie zaſmucaycie Ducha onego świętego Bożego / przez ktorego teſteście zápieczętowáni na dzień odkupienia.

31. Omnis amaritudo, & ira, & indignatio, & clamor, & blaſphemia tollatur à vobis cum omni malitia.

Let all bitternes / and anger / and wrath / crying/ and euill ſpeaking be put away from you/ with all maliciouſnes.

31. Alle bitterkeit vnd grimm / vnd zorn/ vnd geſchrey/ vnd leſterung / ſey ferne von euch/ ſampt aller boßheit.

Al bitterhed oc grumhed/ oc vrede/ oc ſkrig/ oc beſpaattelſe ſkal vere longt fra eder/ oc al ondſtaff.

31. Wſſeliká hořkoſt a nadýmánij / y hněw / a křik / y złolayctwij buď odnato od wás/ y také wſſeliká złoſt.

Wßeláka przykrość/ y popędliwość/ y gniew/ y wołánie/ y złorzeczenie / niech będźie odiete od was/ z wßeláka złością.

32. Eſtote autem invicem benigni, miſericordes, donantes invicem ſicut & Deus in Chriſto donavit vobis.

Be ye courteous one to another/ & tender hearted / forgiuing one another / euen as God for Chriſtes ſake forgaue you.

32. Seyt aber vntereinander freundlich/ hertzlich/ vnd vergebet einer dem andern/ gleich wie Gott euch vergeben hat/ in Chriſto.

Oc verer venlige mod huer andre/ godhiertige/ oc forlader den ene den anden / Lige ſom Gud haffuer forlader eder i Chriſto.

32. Ale buďte geden k druhému dobrotiwij/ miloſrdnij/ odpauſtegijce ſobě wſpolek / yakożto y Bůh w Kryſtu odpuſtil wám.

Ale bądźćie dobrothliwymi iedni przeciwko drugim/ miłoſierni/ odpuſzczáiąc ſobie/ iáko y Bog w Krystuſie wam odpuścił.

ה

1 הֱוֵיתוּן הַכִּיל מְתַדְּמִין בַּאלָהָא ך אֵיךְ בְּנַיָא ך חַבִּיבֵא ך ׃

Siate dunque imitatori di Dio, come figliuoli diletti.

2 וְהַלְכוּ בְּחוּבָא אֵיךְ דְּאַף מְשִׁיחָא אֲחָבַן וְאַשְׁלֶם נַפְשֵׁהּ עַל אַפֵּין קוּרְבָּנָא וְדִבְחָא לַאלָהָא לְרִיחָ ך נִיחָא ך ׃

E caminate in amore, si come Christo ha amati noi, & ha dato se stesso per noi in offerta e sacrifitio à Dio, in odore di buono odoramento.

3 זָנוּתָא דֵּין וְכָלָּהּ טֻנְפוּתָא ך וְעָלוּבוּתָא אַף לָא מִשְׁתַּמְּהוּ תִּשְׁתַּמַּה ב בֵּינָתְכוֹן אֵיךְ דְּיָאֵא ך לְקַדִּישֵׁא ך ׃

Fornicatione, e qual si voglia immondittia, ò auaritia, non sia pur nominata tra voi, si come si conuiene à i Santi.

4 וְלָא צוּחְיָתָא וְלָא מְלָא דְּשָׁטְיוּתָא אֲוּ דְּבָחָא אֲוּ דְּשָׁאנָא הַלֵּין דְּלָא מִתְבַּעְיָן אֶלָּא תֻלָּף הַלֵּין תּוֹדְיָתָא ׃

O disoneſta, ò ſtolte parole, ò facetie dette, che non ſi conuengono: ma piu toſto rendimento di gratie.

5 הָדָא דֵּין הַוְיָתוּן יָדְעִין דְּכָל נָשׁ דְּאִיתַוְהִי זַנְיָא אֲוּ שַׁנְפָא אֲוּ עָלוּבָא אֲוּ פַלָּח דְּתַכְרָא לֵית לֵהּ יְרָתוּתָא בְּמַלְכוּתָ ך דְּמְשִׁיחָ ך וְדֶאלָהָ ך ׃

Perche voi sapete questo, che alcun fornicatore, ò immondo, ò auaro, il quale è idolatra, non ha heredità nel regno di Christo e di Dio.

6 דְּלָמָא אֲנָשׁ יְטַעְיוכוֹן בְּמִלֵּא סְרֵיקָתָא מְטוּ ך הָלֵין הוּ זֵיר אָתָא רוּגְזֵהּ דֶּאלָהָא עַל בְּנַיָא דְּלָ ך מָתְתַּבִּישָׁנוּתָא ׃

Niuno v'inganni con vane parole: perciochè per queste cose viene l'ira di Dio sopra i figliuoli rebelli.

7 לָא הֲכִיל תֶּהְווּן לְהוֹן שָׁוּתְּפִ ך ׃

Non siate dunque compagni loro.

ה

1 וְלָכֵן תִּדַּמּוּ לֵאלֹהִים כַּבָּנִים אֲהוּבִים ׃

Anſique ſed imitadores de Dios como hijos amados:

2 וְהַלְכוּ בְאַהֲבָה כְּמוֹ גַּם הַמָּשִׁיחַ אָהַב אוֹתָנוּ וַיִּשָּׁם אָשָׁם נַפְשׁוֹ עָלֵינוּ קָרְבָּן עוֹלוֹת וָזֶבַח וּמִנְחָה לֵאלֹהִים לְרֵיחַ נִיחֹחַ ׃

Y andad en charidad como tambien el Chriſto nos amó, y ſe entregó à ſi miſmo por noſotros por offrenda y ſacrificio à Dios en olor ſuaue.

3 אַךְ זְנוּת וְכָל טֻמְאָה אוֹ בֶצַע גַּם לֹא תִּנָּקֵב בָּכֶם אֵיךְ שׁוּיָה לַקְּדוֹשִׁים ׃

Y fornicacion y toda immundicia, ô auaricia, ni aun ſe miente entre voſotros, como conuiene à Sanctos.

4 וְלֹא בֻשָּׁה וְדִבְרֵי אִוֶּלֶת שְׂחוֹק וּמְשָׂחֵק וְנוּגִים אֲשֶׁר אֵינָם יוֹעִילוּן כִּי אִם יוֹתֵר הַתּוֹדָה ׃

Ni palabras torpes, ni locuras, ni truhanerias, que no conuienen: ſi no antes hazimiento de gracias.

5 וְתֵדְעוּ זֹאת כִּי כָל זוֹנֶה אוֹ טֻמְאָה אוֹ בוֹצֵעַ בֶּצַע זֶה הוּא עֹבֵד הַפְּסִילִים לֹא יֶשׁ לוֹ חֵלֶק וְנַחֲלָה בְּמַלְכוּת הַמָּשִׁיחַ וֵאלֹהִים ׃

Porque ya aueys entendido que ninguno fornicario, ô immundo, ó auaro, que tambien es ſeruidor de idolos, tiene herencia en el Reyno del Chriſto, y de Dios.

6 אִישׁ לֹא יַפְתֶּה אֶתְכֶם בְּדִבְרֵי שָׁוְא כִּי עַל הָאֵלֶּה בָּאָה חֲרוֹן אַף יְהוָה עַל בְּנֵי הַמַּרְדוּת ׃

Nadie hos enganne con palabras vanas: porque por eſtas coſas ha venido la yra de Dios ſobre los rebelles.

7 לָכֵן אַל תְּהִיוּ חֲבֵרֵיהֶם ׃

No ſeays pues aparceros deellos.

ΚΕΦΑΛ. ε'.

1. Γίνεσθε οὖν μιμηταὶ τοῦ θεοῦ, ὡς τέκνα ἀγαπητά.

Soyez donc imitateurs de Dieu comme chers enfans.

2. Καὶ περιπατεῖτε ἐν ἀγάπῃ, καθὼς καὶ ὁ χριστὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ παρέδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν προσφορὰν καὶ θυσίαν τῷ θεῷ, εἰς ὀσμὴν εὐωδίας.

Et cheminez en charité ainſi que Chriſt auſſi nous a aimés, & s'eſt donné ſoi-meſme pour nous, en oblation & ſacrifice à Dieu, en odeur de bonne ſenteur.

3. Πορνεία δὲ, καὶ πᾶσα ἀκαθαρσία, ἢ πλεονεξία μηδὲ ὀνομαζέσθω ἐν ὑμῖν, καθὼς πρέπει ἁγίοις.

Que paillardiſe, & toute ſouillure, ou auarice ne ſoit point meſme nommee entre vous, ainſi qu'il appartiẽt aux ſaincts.

4. Καὶ αἰσχρότης, καὶ μωρολογία, ἢ εὐτραπελία, τὰ οὐκ ἀνήκοντα· ἀλλὰ μᾶλλον εὐχαριστία.

Ni non plus choſe vilene, ni parole folle, ni plaiſanterie: qui ſont choſes qui ne ſont pas bien ſeantes, mais pluſtos action de graces.

5. Τοῦτο γὰρ ἔστε γινώσκοντες, ὅτι πᾶς πόρνος, ἢ ἀκάθαρτος, ἢ πλεονέκτης, ὅς ἐστιν εἰδωλολάτρης, οὐκ ἔχει κληρονομίαν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ χριστοῦ καὶ θεοῦ.

Car vous ſauez ceci, que nul paillard, ou immonde, ou auaricieux, qui eſt idolatre, n'a point d'heritage au royaume de Dieu.

6. Μηδεὶς ὑμᾶς ἀπατάτω κενοῖς λόγοις· διὰ ταῦτα γὰρ ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας.

Que nul ne vous ſeduiſe par vains propos: car pour ces choſes l'ire de Dieu vient ſur les enfans de rebellion.

7. Μὴ οὖν γίνεσθε συμμέτοχοι αὐτῶν.

Ne ſoyez point donc leurs compagnons.

AD EPHESIOS.

CAP. V.

Estote ergo imitatores Dei: sicut filii charissimi.

Be yee therefore followers of God/ as deere children.

2. Et ambulate in dilectione, sicut & Christus dilexit nos, & tradidit semetipsum pro nobis oblationem & hostiam Deo in odorem suavitatis.

And walke in loue/ euē as Christ hath loued vs / and hath giuen him selfe for vs/ to be an offring / and a sacrifice of a sweet smelling sauour to God.

3. Fornicatio autem & omnis immunditia, aut avaritia, nec nominetur in vobis, sicut decet sanctos.

But fornication / and all vncleannesse/ or couetousnesse / let it not bee once named among you/ as it becommeth Saintes.

4. Aut turpitudo, aut stultiloquium, aut scurrilitas, quæ ad rem non pertinet: sed magis gratiarum actio.

Neither filthinesse / neither foolish talking/ neyther iesting/ which are thinges not comely / but rather giuing of thankes.

5. Hoc enim scitote intelligentes, quòd omnis fornicator, aut immundus, aut avarus (quod est idolorum servitus) non habet hæreditatem in regno Christi & Dei.

For this yee knowe/ that no whoremonger/ neither vncleane persone/ nor couetous persone/ which is an idolater/ hat any inheritance in the kingdome of Christ/ and of God.

6. Nemo vos seducat inanibus verbis, propter hæc enim venit ira Dei in filios diffidentiæ.

Let no man deceiue you with vgine wordes: for / for such thinges commeth the wrath of God vpon the children of disobedience.

7. Nolite ergo effici participes eorum.

Bee not therefore companions with them.

An die Epheser.

Das V. Capitel.

So seyd nun Gottes nachfolger/ als die lieben Kinder.

Saa vere nu Guds Efterfølgere / som elskelige Børn.

2. Vnd wandelt in der liebe/ gleich wie Christus vns hat geliebet/ vnnd sich selbs dargegeben für vnns/ zur Gabe vnd Opfer/ Gott zu einem süssen geruch.

Oc vandrer i kærlighed / lige som Christus elskte oss/ oc gaff sig selff hen for oss/ til en Gaffue oc Offer/ Gud til en sød luct.

3. Hurerey aber vnd alle vnreinigkeit/ oder geitz/ lasset nicht von euch gesagt werden/ wie den Heiligen zustehet.

Oc lader icke Horeri oc al Wrenlighed eller Gerighed sigis om eder/ som det bør de Hellige.

4. Auch schandbare wort vnd narrentheiding / oder schertz/ welche euch nicht ziemen/ sondern vil mehr dancksagung.

Icke helder skendelige ord oc geckelig Snack/ eller Skemt/ som eder icke sømer / Men meget mere Tacksigelse.

5. Denn das solt jr wissen/ daß kein Hurer oder Vnreiner oder Geitziger (welcher ist ein Götzendiener) erbe hat an dem Reich Christi vnd Gottes.

Thi det skulle i vide/ at ingen Skiørleffnere/ eller Wren/ eller Gerig (huilcken der er en Affguds tienere) haffuer Arff i Christi oc Guds Rige.

6. Lasset euch niemand verführen mit vergeblichen worten / denn vmb diser willen kompt der zorn Gottes über die Kinder deß vnglaubens.

Lader ingen forføre eder met wnyttelige ort / Thi Guds vrede kommer for denne skyld offuer vantroens Børn.

7. Darumb seyt nicht jhre Mitgenossen.

Deu faare verer icke deris Tilhengeree

K Ephezskym.

Kapitola V.

Protož buďte následownijcy Božij yakožto Synowě naymilegssý.

Badźćież thedy násladowniki Bogá/ táko synowie mili.

2. A choďtež w milowánij / yakož y Krystus milowal nás/ a wydal sebe samého za nás wijtežnau Oběť a obětowánij Bohu/ k wuoni dobrě chuti.

A chodźćie w miłośći / táko y Krystus vmiłował nas / y wydał samego siebie zá nas ná ofiáre y ná zábićie Bogu / ku wonnośći dobrey woniey.

3. Smilstwo pak a každá nečistota neb lakomstwj / aniž buď gmenowáno mezy wámi/ yakož slussý na Swatě:

Grzech nieczysty y wszelkie plugástzwo ábo łákomstwo / niechay nie bedźie miedzy wámi áni pomieniono/ táko świetym przystoi.

4. Ani mrzkost/ ani bláznowě mluwenij/ anissprýmky opl zlě/ kteréž wěcy negsau naležitě: Ale raděgij dijkůw činěnij

Niewstydliwość y błazeńska mowá/ żárty/ y rzeczy ktore nie przystoia/ ále ráczey dźiekowánie.

5. Nebo toto wězte/ že žádný smilnijk/ aneb nečistý / ani lakomec/ genž gest modloslužebnijk/ nebude mijti dědictwij w Králowstwij Krystowě a Božijm.

Bo to wiećie iż wszelki niewstydliwy/ ábo nieczysty / ábo łákomy/ ktory iest bałwochwálcá/ niema dźiedźictwá w krolestwie Krystusowym/ y Bożym.

6. Zadný wás neswozug slowy marnými / neb pro tyto wěcy přissel hnew Božij na Syny nedowěry.

Niechay was nikt nie zwodźi pro żnemi słowy / ábowiem dla tych rzeczy przychodźi gniew Boży na ludźi nieposłuszne.

7. Protož nebýwayte gegich včastnjcy.

Nie badźćież thedy towárzyszmi ich.

לוט אפסיא

ה

8 אִיתַיְכוּן הֲוִיתוּן גֵּיר מִן
לוּקְדַם חֲשׁוֹכָא הָשָׁא דֵּין
נוּהֲרָא אַנְתוּן בְּמָרַן אֵיךְ
בְּנֵי נוּהֲרָא הֲכִיל הֲכַנָּא
הֲלִכוּ׃

Perchegia erauate tenebre, & hora sete luce nel Signore: caminate come figliuoli di luce.

9 בְּאַנְהִי גֵּיר דְּנוּהֲרָא
בְּכָלְהוּ אֲנוּן טָבוּתָא וּ
וּזְדַּיְקוּתָא וְקוּשְׁטָא׃

(Percioche il frutto de lo Spirito consiste in ogni bontà e giustitia e verità.)

10 וַהֲנִיתוּן בַּחְשִׁין מָנָא
שַׁפִּיר קֳדָם מָרַן׃

Prouando quel che sia grato al Signore.

11 וְלָא הֲנִיתוּן מְשַׁתּוּתִפִין
לְעוֹבָדֵי דַּחֲשׁוֹכָא
דְּבָאנָא לֵית בְּהוּן אֶלָּא
הֲנִיתוּן מְכַוְּנִין לְהוּן׃

E non communicate à l'opere infruttuose de le tenebre, ma piu tosto le riprendete.

12 מִדֵּם גֵּיר דְּבְטוּשְׁיָי
עֲבִדִין נְדִיד הוּ אַף לְמ
לַמְמַלְלוּתְהוֹן׃

Imperoche le cose che si fanno in segreto da essi, e disoneste ancora à dirle.

13 כֹּל דְּמִדֵּם גֵּיר מְתַכַּנוּ
מִן נוּהֲרָא וּמִתְגַּלְיָא כֹּל
מִדֵּם דְּגַלְיָא נוּהֲרָא הוּ׃

Ma tutte le cose essendo scoperte per la luce sono rese manifeste: imperoche la luce è quella che manifesta il tutto.

14 מְטוּל הֲנָא אָמִיר
דְּאִתְעִיר דְּמָכָא וְקוּם
מִן גִּיר מֵיתַיָּא וְנַנְהַר לָךְ
מְשִׁיחָא׃

Però dice, Suegliati tu che dormi, è risorge da i morti, e Christo t'illustrara.

15 חֲזוּ הֵכִיל אֵיכְנָא
תְּהַלְכוּן וְהֵיאִית לָא אֵיךְ
סַכְלָא אֶלָּא אֵיךְ חַכִּימָא׃

Guardate dunque come voi caminate accuratamente, non come stolti, ma come sauij.

אל אפסים

ה

8 כִּי־הֱיִיתֶם לָפָנִים חֹשֶׁךְ
וְעַתָּה אוֹר בַּיהוָה כְּמוֹ בְנֵי־אוֹר
הִתְהַלֵּכוּ׃

Porque otro tiempo erades tinieblas, mas aora soys luz en el Sennor: andad como hijos de luz.

9 כִּי־פְרִי־הָרוּחַ בְּכָל־מִיטָב
צֶדֶק וְאֱמֶת׃

Porque el fruto del Espiritu es en toda bondad, y justicia, y verdad.

10 בֹּחֲנוּ מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים
בְּעֵינֵי יְהוָה׃

Aprouando lo que es agradable àl Sennor.

11 וְאַל־תְּהִיוּ חַבְרֵי פְּעֻלּוֹת
עֲוֵלֹת הַחֹשֶׁךְ אַדְּרַבָּה יוֹתֵר הוֹכִיחוּ׃

Y no communiqueys con las obras infructuosas de las tinieblas, mas antes las redarguyd.

12 כִּי־הַנַּעֲשׂוֹת מֵהֶם בַּחֹשֶׁךְ
תּוֹעֵבָה הִיא גַּם לְדַבֵּר׃

Porque lo que estos hazen en occulto, torpe cosa es aun dezirlo.

13 וְכָל־דְּבָרִים הַנּוֹכָחִים בָּאוֹר
נִגָּלִים הֶמָּה לָכֵן כָּל דָּבָר גָּלוּי
אוֹר הוּא׃

Mas todas las cosas quando de la luz son radarguydas, son manifestadas. porque lo que manifiesta todo, la luz es.

14 עַל־כֵּן אוֹמֵר הוּא עוּרָה
לָמָּה תִּישַׁן הָקִיצָה מִמֵּתִים וְיָזַרַח
עָלֶיךָ הַמָּשִׁיחַ׃

Por lo qual dize, Despiertate el que duermes y leuantate de los muertos, y alumbrarteha el Christo.

15 וּרְאוּ אֵיכָכָה בְּשֶׁכֶל טוֹב
וְיָשָׁר תִּתְהַלְּכוּ לֹא בְּסִכְלוּת
כַּחֲכָמִים כִּי־אִם אֵין חֲכָמִים׃

Mirad pues (Hermanos) como andeys auisadamente: no como locos, mas como sabios:

ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ

ε΄.

8. Ἦτε γάρ ποτε σκότος, νυνὶ δὲ φῶς ἐν κυρίῳ· ὡς τέκνα φωτὸς περιπατεῖτε.

Car vous estiez autresfois tenebres: mais maintenant vous estes lumiere au Seigneur: cheminez comme enfans de lumiere,

9. Ὁ γὰρ καρπὸς τοῦ πνεύματος ἐν πάσῃ ἀγαθωσύνῃ καὶ δικαιοσύνῃ καὶ ἀληθείᾳ.

(Car le fruict de l'Esprit gist en toute de bonnaireté, iustice, & verité.)

10. Δοκιμάζοντες τί ἐστιν εὐάρεστον τῷ κυρίῳ.

Esprouuans ce qui est agreable au Seigneur.

11. Καὶ μὴ συγκοινωνεῖτε τοῖς ἔργοις τοῖς ἀκάρποις τοῦ σκότους, μᾶλλον δὲ καὶ ἐλέγχετε.

Et ne communiquez point aux œuures infructueuses de tenebres, ains mesmes redarguez-les plustost.

12. Τὰ γὰρ κρυφῇ γινόμενα ὑπ' αὐτῶν, αἰσχρόν ἐστι καὶ λέγειν.

Car il est mesme deshonneste de dire les choses qui sont faites par eux en cachette.

13. Τὰ δὲ πάντα ἐλεγχόμενα, ὑπὸ τοῦ φωτὸς φανεροῦται· πᾶν γὰρ τὸ φανερούμενον φῶς ἐστι.

Mais toutes choses estans mises en euidence par la lumiere, sont rendues manifestes: car la lumiere est celle qui manifeste tout.

14. Διὸ λέγει, Ἔγειραι ὁ καθεύδων καὶ ἀνάστα ἐκ τῶν νεκρῶν, καὶ ἐπιφαύσει σοι ὁ Χριστός.

A cause de quoi il dit, Resueille-toi, toi qui dors, & te releue des morts, & Christ t'esclairera.

15. Βλέπετε οὖν πῶς ἀκριβῶς περιπατεῖτε, μὴ ὡς ἄσοφοι, ἀλλ' ὡς σοφοί.

Aduisez donc comment vous cheminerez songneusement, non point comme estans desnuës de sagesse, mais comme estans sages:

CAP. V.

8. Eratis enim aliquando tenebræ: nunc autem lux in Domino. Vt filii lucis ambulate.

For ye were once darkenesse/ but are now light in the Lorde: walke as children of light.

9. (Fructus enim lucis, est in omni bonitate, & iustitia, & veritate.)

(For the fruite of the Spirit is in all goodnes / and righteousnes / and trueth.)

10. Probantes quid sit beneplacitum Deo.

Approuing that which is pleasing to the Lord.

11. Et nolite communicare operibus infructuosis tenebrarum, magis autem redarguite.

And haue no fellowship with the vnfruitfull workes of darkenes / but euen reproue them rather.

12. Quæ enim in occulto fiunt ab ipsis, turpe est & dicere.

For it is shame euen to speake of the things which are done of them in secret.

13. Omnia autem quæ arguuntur, à lumine manifestantur: omne enim quòd manifestatur, lumen est.

But all thinges when they are reproued of the light/ are manifest: for it is light that maketh all thinges manifest.

14. Propter quod dicit: Surge qui dormis, & exurge à mortuis: & illuminabit te Christus.

Wherefore he sayeth/ Awake thou that sleepest / and stand vp from the dead/ and Christ shall giue the light.

15. Videte itaque fratres quomodo cautè ambuletis: non quasi insipientes, sed ut sapientes.

Take heede therefore that ye walke circumspectly / not as fooles / but as wise.

Das V. Capitel.

8. Denn jhr waret weiland finsterniß / nun aber seyt jr ein Liecht in dem HERRN. Wandelt wie die Kinder deß Liechts.

Thi at i vaare nogen stund Mørckhed / Men nu ere i it Liuss vdi HERREN. Vandrer som Liusens Børn.

9. Die frucht deß Geistes ist allerley gütigkeit vnnd gerechtigkeit vnnd warheit.

Aandens Fruct er allehonde godhed/ oc retferdighed oc sandhed.

10. Vnd prüfet was da sey wolgefellig dem HERRN.

Oc prøffuer huad som er velbehageligt faar HERREN.

11. Vnnd habt nicht gemeinschafft mit den vnfruchtbarn wercken der finsterniß / straffet sie aber vil mehr.

Oc haffuer icke samfund met mørckens wfructsommelige Gerninger / Men straffer dem meget mere.

12. Denn was heimlich von jhnen geschicht / das ist auch schändlich zu sagen.

Thi huad som skeer lønlige aff dem/ det er oc skendeligt at sige.

13. Das alles aber wird offenbar/ wenn es vom Liecht gestraffet wirdt/ denn alles was offenbar wird/ das ist Liecht.

Men det bliffuer altsammen obenbaret/ naar det bliffuer straffet aff Liuset/ Thi alt det som bliffuer obenbare/ det er Liuss.

14. Darumb spricht er: Wache auff der du schläffest/ vnd stehe auff von den Toden/ so wird dich Christus erleuchten.

Der faare figer hand/ Vaage op du som soffuer/ oc stat op fra de Døde / Saa skal Christus opliuse dig.

15. So sehet nun zu/ wie jhr fürsichtiglich wandelt / nicht als die Vnweisen/ sondern als die Weisen.

Saa seer nu til/ huorledis i skulle vandre forsynlige/ icke som de wuise/ men som de Vise.

Kapitola V.

8. Byli gste někdy zagistě temnosti/ ále giž nynij gste swětlo w PAnu. Jakožto Synowe swětla chodte.

Abowiemeście byli niekiedy ciemnościámi / á teraz świátłościa w Pánie/ Chodźcież thedy iáko synowie świátłości.

9. (Neb Owotce swětla/ záležij we wssý dobrotě a sprawedlnosti/ a w prawdě.)

Bo owoc duchá należy w wszelkiey dobroci y w spráwiedliwości/ y w prawdźie.

10. Dokazugijce toho coby se dobrě lijbilo Bohu:

Doświádczáiac co iest wdźięcznego Pánu.

11. A neměgte zdijlnosti sskutky nevžitečnými temnostij/ ale raděgi ge trestcete.

Ani mieyćie społeczności z vczynki niepożytecznemi ciemnosći/ ale ie owszem iáwnemi czyńćie.

12. Nebo kterě wěcy od nich tayně se děgij/ mrzko gt o nich y mluwiti.

Abowiem ty rzeczy ktore sie táiemnie od tych dźieia / sromotá y powiedáć.

13. A wssecky wěcy kterě býwagij trestány/ od swětla býwagij zgeweny. Neb wssecko co se wygewuge / swětlo gest.

Ale wszytki rzeczy/ gdy sa okazáne od świátłości/ bywaia obiawione / gdyż świátłość iest to co wszytki rzeczy obiawia.

14. Protož prawij: Probuď se kterýž spijss/ a wstaň z mrtwých/ a zaswijtij se tobě Krystus.

Dla thego mowi: Ocuć sie ktory spiß/ y powstań zmartwych/ á oświe ći cie Krystus.

15 Protož Bratřij/ wizte kterakbysste opatrně chodili/ ne yako nemaudřij / ale yako maudřij.

Pátrćieß tedy iákobyśćie ostrożnie chodźili/ nie iáko głupi/ ále iáko madrzy.

ה | ה | ε.

16 הַשְׁכִּילוּ בְּעִתּוֹתֵיכֶם כִּי־ יָמִים רָעִים הֵמָּה׃

Ricomprando il tempo, percioche i giorni son mali.

Ganando el tiempo, porque los dias son trabajosos.

16. Ἐξαγοραζόμενοι τὸν καιρόν, ὅτι αἱ ἡμέραι πονηραί εἰσι.

Rachetans le temps: car les iours sont mauuais.

17 עַל־כֵּן לֹא תִהְיוּ פֹתָאִים כִּי־אִם מֵבִינִים מַה הִיא רְצוֹן יְהוָה׃

Per il che non siate imprudenti, ma intendenti qual sia la Volontà del Signore.

Portanto no seays imprudentes, sino entendidos de qual sea la voluntad del Sennor.

17. Διὰ τοῦτο μὴ γίνεσθε ἄφρονες, ἀλλὰ συνιέντες τί τὸ θέλημα τοῦ κυρίου.

Parquoi ne soyez sans prudence, ains bien entendans quelle est la volonté du Seigneur.

18 וְלֹא תִשְׁתַּכְּרוּ בַּיַּיִן אֲשֶׁר בּוֹ זְלֻלוּת כִּי־אִם הִמָּלְאוּ בְרוּחַ (הַקֹּדֶשׁ׃)

E non V'inebriate di Vino, nelquale è dissolutione, ma siate ripieni di Spirito.

Y no hos emborracheys de vino, enel qual ay dissolucion: mas sed llenos de Espiritu:

18. Καὶ μὴ μεθύσκεσθε οἴνῳ, ἐν ᾧ ἐστιν ἀσωτία, ἀλλὰ πληροῦσθε ἐν πνεύματι.

Et ne vous enyurez point de vin: auquel il y a dissolutiõ: mais soyez remplis de l'Esprit.

19 מְדַבְּרִים בֵּינֵיכֶם בְּמִזְמוֹרִים וּתְהִלִּים וּשְׁגִינוֹת רוּחַ בְּנַגְּנִים וּמְזַמְּרִים בְּלִבְבֵיכֶם לַיהוָה׃

Parlando tra Voi stessi con salmi, & hinni, e canzoni spirituali, cantando e sonando nel cuor Vostro al Signore.

Hablando entre vosotros con Psalmos, y con hymnos, y canciones espirituales cantando y alabando àl Sennor en vuestros coraçones.

19. Λαλοῦντες ἑαυτοῖς ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς, ἄδοντες καὶ ψάλλοντες ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν τῷ κυρίῳ.

Parlans entre vous par Pseaumes, louanges, & chansons spirituelles: chantans & psalmodians en vostre cœur au Seigneur.

20 מוֹדִים תָּמִיד עַל־כֹּל בְּשֵׁם אֲדֹנֵינוּ יֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ לֵאלֹהִים וְלָאָב׃

Rendendo sempre gratie di tutte le cose à Dio è Padre nostro nel nome del nostro Signor IESV Christo.

Haziendo gracias siempre de todo ál Dios y padre en el Nombre del Sennor nuestro Iesus el Christo.

20. Εὐχαριστοῦντες πάντοτε ὑπὲρ πάντων ἐν ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ, τῷ θεῷ καὶ πατρί.

Rendans tousiours graces pour toutes choses au nõ de nostre Seigneur Iesus Christ, à nostre Dieu & Pere:

21 וַהֲנִיתוּן מִשְׁתַּעְבְּדִין חַד לְחַד בְּחוּבְּהּ דִּמְשִׁיחָא׃

Stando soggetti l'Vn à l'altro nel timor di Dio.

Sujetos los vnos à los otros en el temor de Dios.

21. ὑποτασσόμενοι ἀλλήλοις ἐν φόβῳ θεοῦ.

Vous submettans les vns aux autres en la crainte de Dieu.

22 נְשֵׁי הֲנִיתוּן מִשְׁתַּעְבְּדִין לְבַעֲלֵיכִין אֵיךְ דִּלְמָרָן׃

Voi mogliere, siate soggette à i Vostri proprij mariti, come al Signore.

Las casadas sean sujetas à sus propios maridos, como àl Sennor:

22. Αἱ γυναῖκες τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν ὑποτάσσεσθε, ὡς τῷ κυρίῳ.

Femmes soyez suiettes à vos propres maris comme au Seigneur.

16. Redimentes tempus, quoniam dies mali sunt.

Redeeming the time: for the dayes are euill.

16. Vnd schicket euch in die zeit/ denn es ist böse zeit.

De sticker eder i tiden / Thi det er ond tid.

16. Wykupugisce čas / nebo dnowě zlij gsau.

Czás odkupuiąc/ przeto iż dni złe są.

17. Propterea nolite fieri imprudentes: sed intelligentes quæ sit voluntas Dei.

Wherefore / be ye not vnwise / but vnderstand what the will of the Lord is.

17. Darumb werdet nicht vnverstendig / sondern verstendig / was da sey deß HERRN wille.

Der faare bliffuer icke wforstandige / men forstandige / tidet som er HERRENS vilie.

17. Protož nebýwayte neopatrnij / ale rozuměgte která gest wuole Božij.

A przeto nie bądźcie głupi/ale rozumiejcie ktora iest wola Bożа.

18. Et nolite inebriari vino in quo est luxuria, sed implemini Spiritu (ńcto.)

And be not drunke with wine / wherein is excesse: but be fulfilled with the (holy) Spirit.

18. Vnd sauffet euch nicht vol Weins / darauß ein vnordig wesen folget / sondern werdet vol (deß heiligen) Geists.

Oc dricker eder icke druckne aff Vin / aff huilcket der følger it wstickeliget wæsen / Men bliffuer fulde aff (Helligen) Aanden.

18. A neopigeyte se Wijnem / w kterémž gest smilstwo / ale naplněni buďte duchem (swatým.)

A nie upijayćie się winem / w ktorym iest zbytek / ale bądźcie napełnieni duchá (świętym.)

19. Loquentes vobismetipsis in psalmis, & hymnis, & canticis spiritualibus, cantantes & psallentes in cordibus vestris Domino.

Speaking vnto your selues in psalmes / and hymnes / and spirituall songs / singing / and making melodie to the Lorde in your hearies.

19. Vnnd redet vntereinander von Psalmen vnd Lobgesängen vnd Geistlichen Liedern / singet vnd spielet dem HERRN in ewrem hertzen.

Oc taler met huer andre om Psalmer oc Loffsange oc Aandelige Viser / siunger oc leger saar HERREN i eders hierte.

19. Mluwijce sami sobě / w Žálmijch / w Chwalách / a w Pijsnickách Duchownijch / zpiiwagijce a chwálu wzdáwagijce w sdcych waſſych PAnu:

Mowiąc między sobą przez psálmy y pieśni / y śpiewánia duchowne / śpiewáiąc y gráiąc w sercu swoim Pánu.

20. Gratias agentes semper pro omnibus, in nomine Domini nostri Iesu Christi Deo & Patri.

Giuing thankes alwayes for all thinges vnto God euen the Father / in the Name of our Lorde Jesus Christ.

20. Vnd saget danck allzeit für alles / Gott vnd dem Vater / in dem Namen vnsers HERRN Jesu Christi.

Oc siger altid Gud oc Faderen tack for alting / i vor HERRIS Jhesu Christi Nafn.

20. Dękugijce wždycky ze wssech wěcy / we Gmenu Pána nasseho Gežijsse Krysta / Bohu a Otcy.

Dzięki czyniąc záwsze zá wszytko Bogu y Oycu / w imię Páná naszego Jezu Krystá.

21. Subiecti invicem, in timore Christi.

Submitting your selues one to another in the feare of God.

22. Vnd seydt vntereinander vnterthan / in der forcht Gottes.

Oc verer huer andre vnderdanige / i Guds fryct.

21. Poddáni gsauce sobě wespolek / w Bázni Krystowě.

Bedąc poddánemi iedni drugim / zbołáźnia Boża.

22. Mulieres viris suis subditæ sint, sicut Domino.

Wiues / submit your selues vnto your husbandes / as vnto the Lord.

22. Die Weiber seyen vnterthan jren Männern / als dem HERRN.

Quinderne skulle vere deris Mend vnderdanige / som HERREN.

22 Manželky poddány buďte Manželům swým / yako PAnu:

Żony bądźcie poddáne własnym mężom / iáko Pánu.

ה

23 מְטוּל דְּגַבְרָא רֵישָׁה הוּ דְּאִנְתְּתָא אֵיכְּנָא דְּאַף מְשִׁיחָא רֵישָׁא הוּ דְּעִדְתָּא וְהַיְוִי מַיְחָנָא דְּבִגְרָא׃

Imperoche il marito, è capo de la moglie, si come Christo è capo de la Chiesa: & esso è il Saluator del corpo.

24 אֶלָּא אֵיכְּנָא דְּעִדְתָּא מִשְׁתַּעְבְּדָא לַמְשִׁיחָא הָכַנָּא אַף נָשֵׁא לְבַעֲלַיְהִין בְּכָל מִדֵּם׃

Però si come la Chiesa è soggetta à Christo, così ancor le mogliere siano à i proprij mariti in ogni cosa.

25 גַּבְרֵא אֲחֵבוּ נָשֵׁיכוֹן אֵיךְ דְּאַף מְשִׁיחָא אֲחֵב לְעִדְתֵּהּ וְנַפְשֵׁהּ אַשְׁלֵם עַל אַפַּיְהָ׃

Voi mariti, amate le vostre mogliere, come ancor Christo ha amata la Chiesa, & ha dato se stesso per lei.

26 דְּיַקְדְּשִׁיהָ וְיַדְכֵּיהָ בְּפֻסְיָא דְּמַיָּא וּבְפוּלְתָא׃

Per santificarla, purificandola col lauamento de l'acqua per la parola.

27 וְיַקְיְמִיהָ עִדְתָּא לְנַפְשֵׁהּ כַּד מְשַׁבְּחָא וְלֵית בַּהּ טוּלְשָׁא וְלָא קְמָטָא וְלָא מִדֵּם אֶלָּא דְּלֵהֵין דַּמְיָא אֶלָּא תְּהֵוֵא קַדִּישָׁא דְּלָא מוּם׃

Per constituirla à se stesso Chiesa gloriosa, che non hauesse macchia, ò ruga, ò alcuna cosa tale: ma ch'ella fusse santa & irreprensibile.

28 הָכַנָּא וְלָא לְגַבְרֵא דְּיַחְבּוּן נָשֵׁיהוֹן אֵיךְ דְּלִבְגְרֵיהוֹן מָן דְּאִנְתְּתֵהּ גִּיר מַחֵב נַפְשֵׁהּ הוּ מָחֵב׃

Così debbono i mariti amare le lor moglij, come i lor proprij corpi. Chi ama la sua moglie, ama se stesso.

29 לָא גִּיר אֲנָשׁ מְמָרְתּוּם סָנֵא בִּגְרֵהּ אֶלָּא מְתַרְסָא לֵהּ וְעָצֵף דְּיִלֵּהּ אֵיכְּנָא דְּאַף מְשִׁיחָא דְּעִדְתָּא׃

Perche niuno hebbe mai in odio la sua propria carne: anzi la nutrisce & hanne cura, come ancora il Signor la Chiesa.

ה

23 כִּי־הָאִישׁ יְשׁ־רֹאשׁ הָאִשָּׁה כְּמוֹ גַּם הַמָּשִׁיחַ רֹאשׁ הָעֵדָה וְהוּא יְשׁ־מוֹשִׁיעַ הַגּוּיָּה׃

Porque el marido es cabeça de la muger, ansi como el Christo es cabeça de la Iglesia: y el es el que da la salud àl cuerpo.

24 כִּי־אִם כַּאֲשֶׁר הָעֵדָה נִכְנַעַת לְפָנֵי הַמָּשִׁיחַ כֵּן הַנָּשִׁים לְאִישֵׁיהֶן בַּכֹּל׃

Ansique como la Iglesia es subjeta al Christo, ansi tambien las casadas lo sean à sus maridos en todo.

25 הָאִישִׁים אֶהֱבוּ אֶת־נְשֵׁיכֶם כְּמוֹ גַּם הַמָּשִׁיחַ אָהַב אֶת־הָעֵדָה וְהִשִּׁים אֶשֶׁם נַפְשׁוֹ מִפְּשָׁעֶיהָ׃

Maridos, amad vuestras mugeres, ansi como el Christo amó la Iglesia, y se entregó à si mismo por ella.

26 לְקַדֵּשׁ אוֹתָהּ וְלַטֵּהֵר בְּרַחַץ הַמַּיִם בַּדָּבָר׃

Para sanctificarla, limpiandola en el lauamiento del agua por la palabra:

27 לְקַיֵּמָהּ לְנַפְשׁוֹ כָּל־כְּבֵדָה אֶת־הָעֵדָה אֲשֶׁר מוּם אֵין בָּהּ אוֹ־קֶמֶט אוֹ־בְּיָמָה אוֹ־מֵאוּמָה מִן־הָאֵלֶּה כִּי־אִם לִהְיוֹתָהּ קְדוֹשָׁה וּתְמִימָה׃

Para pararla glorioſa para ſi, Iglesia que no tuuiesse mancha ni ruga, ni cosa semejante: mas que fuesse sancta y sin mancha.

28 וְכֵן חוֹבִים הָאֲנָשִׁים לְאַהֲבָה אֶת־נְשֵׁיהֶם כְּמוֹ אֶת־גּוּפוֹת עַצְמוֹתָם כָּל־אֲשֶׁר אֹהֵב אֶת־אִשְׁתּוֹ חֵיקוֹ אֹהֵב אֶת־בְּשָׂרוֹ׃

Ansi han tambien los maridos de amar à sus mugeres, como à sus misмos cuerpos. el que ama à su muger, à si misмo ama.

29 וְאִישׁ בְּכָל עִתּוֹתָיו לֹא שָׂנֵא אֶת־בְּשָׂרוֹ כִּי־אִם אוֹמֵן וּמְחַמֵּם אוֹתוֹ כְּמוֹ הָאָדוֹן אֶת־הָעֵדָה׃

Porque ninguno aborreció jamas su propria carne: antes la sustenta y regala, como tambien el Sennor à su Iglesia:

ε'.

23. Ὅτι ὁ ἀνήρ ἐστι κεφαλὴ τῆς γυναικὸς, ὡς καὶ ὁ Χριστὸς κεφαλὴ τῆς ἐκκλησίας, καὶ αὐτός ἐστι σωτὴρ τοῦ σώματος.

Car le mari est chef de la femme, ainsi que Christ aussi est chef de l'Eglise, & pareillement est le Sauueur de son corps.

24. Ἀλλ' ὥσπερ ἡ ἐκκλησία ὑποτάσσεται τῷ Χριστῷ, οὕτω καὶ αἱ γυναῖκες τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν ἐν παντί.

Comme donc l'Eglise est suiete à Christ, que semblablement aussi les femmes le soyent à leurs propres maris en toutes choses.

25. Οἱ ἄνδρες, ἀγαπᾶτε τὰς γυναῖκας ἑαυτῶν, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἠγάπησε τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἑαυτὸν παρέδωκεν ὑπὲρ αὐτῆς.

Vous maris aimez vos femmes, cõme aussi Christ a aimé l'Eglise, & s'est donné soi-mesme pour elle:

26. Ἵνα αὐτὴν ἁγιάσῃ, καθαρίσας τῷ λουτρῷ τοῦ ὕδατος ἐν ῥήματι.

Afin qu'il la sanctifiast, apres l'auoir nettoyee par le lauement d'eau par la parole.

27. Ἵνα παραστήσῃ αὐτὸς ἑαυτῷ ἔνδοξον, τὴν ἐκκλησίαν μὴ ἔχουσαν σπίλον, ἢ ῥυτίδα, ἤ τι τῶν τοιούτων, ἀλλ' ἵνα ᾖ ἁγία καὶ ἄμωμος.

Afin qu'il se la rendist vne Eglise glorieuse, n'ayant tache, ni ride, ni autre telle chose: ains afin qu'elle fust saincte & irreprehensibile.

28. Οὕτως ὀφείλουσιν οἱ ἄνδρες ἀγαπᾶν τὰς ἑαυτῶν γυναῖκας, ὡς τὰ ἑαυτῶν σώματα. ὁ ἀγαπῶν τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα, ἑαυτὸν ἀγαπᾷ.

Ansi les maris doiuent aimer leurs femmes comme leurs propres corps. Qui aime sa femme il aime soi-mesme.

29. Οὐδεὶς γάρ ποτε τὴν ἑαυτοῦ σάρκα ἐμίσησεν, ἀλλ' ἐκτρέφει καὶ θάλπει αὐτὴν, καθὼς καὶ ὁ κύριος τὴν ἐκκλησίαν.

Car personne n'eut onques en haine sa chair, ains la nourrit & entretient, comme aussi fait le Seigneur l'Eglise.

CAP. V.

23. Quoniam vir, caput eſt mulieris: ſicut Chriſtus caput eſt eccleſiæ. Ipſe, ſalvator corporis eius.

For the huſband is the wiues head/ euen as Chriſt is the head of the Church and the ſame is the ſauiour of his bodie

24. Sed ſicut eccleſia ſubiecta eſt Chriſto, ita & mulieres viris ſuis in omnibus.

Therefore as the Church is in ſubiection to Chriſt/ euen ſo let the wiues be to their huſbands in euery thing.

25. Viri, Diligite uxores veſtras, ſicut & Chriſtus dilexit eccleſiam, & ſeipſum tradidit pro ea.

Huſbands/ loue your wiues/ euen as Chriſt loued the Church / and gaue him ſelf for it.

26. Vt illam ſanctificarer, mundans eam lavacro aquæ in verbo.

That hee might ſanctifie it/ and cleanſe it by the waſhing of water through the worde.

27. Vt exhiberet ipſe ſibi glorioſam eccleſiam, non habentem maculam, aut rugam, aut aliquid huiuſmodi, ſed ut ſit ſancta & immaculata.

That he might make it vnto him ſelfe a glorious Church/ not hauing ſpotte or wrincle / or any ſuch thing: but that it ſhould be holy and without blame.

28. Ita & viri debent diligere uxores ſuas ut corpora ſua. Qui ſuam uxorem diligit: ſeipſum diligit.

So ought men to loue their wiues/ as their owne bodies: he that loueth his wife/ loueth him ſelfe.

29. Nemo enim unquam carnem ſuam odio habuit: ſed nutrit & fovet eam, ſicut & Chriſtus eccleſiam.

For no man euer yet hated his owne fleſh / but nouriſheth / and cheriſhet it/ euen as the Lord doth the Church.

Das V. Capitel.

23. **Denn der Mann iſt deß Weibes Haupt/ gleich wie auch Chriſtus das Haupt iſt der Gemeine/ vnd er iſt ſeines Leibs Heiland.**

Thi Manden er Quindens Hoffuit/ lige ſom Chriſtus oc er Menighedens Hoffuit/ oc hand er ſit Lemis Saliggørere.

24. **Aber wie nun die Gemeine iſt Chriſto vnterthan/ alſo auch die Weiber jren Männern in allen dingen.**

Men lige ſom Menigheden nu er Chriſto vnderdanig/ ſaa ſkulle oc Quinderne vere deris Mend i alle ting.

25. **Jr Männer liebet ewre Weiber/ Gleich wie Chriſtus geliebet hat die Gemeine/ vnd hat ſich ſelbs für ſie gegeben.**

J Mend/ elſker eders Huſtruer/ lige ſom Chriſtus elſkte Menigheden/ oc gaff ſig ſelff for hende.

26. **Auff daß er ſie heiliget/ vnd hat ſie gereiniget durch das Waſſerbad im Wort.**

Paa det hand ſkulde hellige hende/ Oc hand renſede hende formedelſt Vandbadet i Ordet.

27. **Auff daß er ſie jm ſelbs darſtellet eine Gemeine/ die herꝛlich ſey/ die nicht habe einen flecken oder runtzel/ oder deß etwas/ ſondern daß ſie heilig ſey vnd vnſträfflich.**

Paa det hand ſkulden beſticke ſig ſelff hende/ en Menighed ſom er herlig/ ſom icke haffuer nogen beſmittelſe eller rynche/ eller noget ſaadant/ men at hun ſkulde vere vſtraffelig.

28. **Alſo ſollen auch die Männer jre Weiber lieben/ als jhre eigene Leibe. Wer ſein Weib liebet/ der liebet ſich ſelbs.**

Saa ſkulde oc Mendene elſke deris Huſtruer/ ſom deris eget Legeme. Huo ſom elſker ſin Huſtru/ hand elſker ſig ſelff.

29. **Denn niemand hat jemals ſein eigen fleiſch gehaſſet/ ſondern er nehret es/ vnnd pfleget ſein/ gleich wie auch der HERR die Gemeine.**

Thi aldri hadede nogen ſit eget Kød/ men hand føder det/ oc pleyer det/ Lige ſom HERREN oc ſaa Menigheden.

Kapitola V.

23. Neb muż/ geſt hlawá Zeni: yakożto y Kryſtus geſt hlawa Cyrkwe/ a on Spaſytel geſt tela gegijho.

Abowtem maż ieſt glowa zony/ táko y Kryſtus ieſt glowa Kośćioła/ a tenći ieſt ktory zbáwenie ciálu dáwa.

24. Protoż yakoż Cyrkew geſt poddaná Kryſtu/ tak y Zeny Mużům ſwým poddány byti magij wewſſem.

Jáko thedy Kośćioł poddány ieſt Kryſtuſowi/ ták też żony ſwoim mężom miech beda poddáne we wſzythkim.

25. Manżelé miluogte Manżelky waſſe/ yakoż y Kryſtus milował Cyrkew/ a wydal ſebe ſamého za ni:

Wy mężowie miłuyćie żony wáſze/ táko y Kryſtus vmiłował Kośćioł/ y ſamego ſiebie wydał zań.

26. Aby gi poſwętił/ vmyw gi omytijm wody ſkrze ſlowo.

Aby gi poświęćił/ oczyśćiwſzy ie omyćiem wody przez ſłowo.

27. Aby vkinił ſobe ſławnau Cyrkew/ ktoráżby nemiła poſſkwrny ani wráſky/ ani co takowého/ ale aby byla ſwatá nepoſſkwrnena.

Aby gi ſobie ſtáwił chwálebnym/ to ieſt/ Kośćiołem ktoryby nie miał zmázy/ abo zmárſku/ abo czego tákowego/ ále iżby był świethy/ y krom przygány.

28. Tak y Mużij magij miłowati Manżelky ſwé/ yako ciała swá. Neb kdo miluge Manżelku ſwau/ ſebe ſamého miluge.

Tákże mężowie máią miłować żony ſwoie/ táko ſwoie własne ciáłá/ Kto miłuie żonę ſwoię/ ſamego ſiebie miłuie.

29. Żádný zagiſtě nikdá ciała ſwého nemił w nenáwiſti/ ale chowá ge a krmij/ yakożto y Kryſtus Cyrkew.

Abowtem nigdy żaden ſwego własnego ciáłá nie miał w nienawiści/ owſſem ie wychowywa y zá grzewa/ táko też Pan Kośćioł.

ה

30 מָטוּל דְּהַדְמֵא חֲנַן דְּפַגְרֵהּ וּמֵן בָּסְרֵהּ חֲנַן וּמֵן גַּרְמַוְהִי׃

Percioche noi siamo membra del suo corpo, de la sua carne, e de l'ossa sue.

31 מָטוּל הָנָא יֶשְׁבּוּק גַּבְרָא לַאבוּהִי וְלֵאמֵהּ וְיָקֵף לַאנְתְּתֵהּ וְיֶהְווּן תַּר תְּרֵיהוּן חַד בְּסַר׃

Per questo l'huomo lasciarà il Padre è la Madre, & aggiugnerassi à la sua moglie, è i due saranno vna carne.

32 הָנָא אֲרָזָא רַב הוּ אֲנָא דֵּין אָמַר אֲנָא עַל מְשִׁיחָא וְעַל עִדְתֵהּ׃

Questo misterio è grande: ma io dico in Christo è ne la Chiesa.

32 בְּרַם אַף אַנְתּוּן כֻּל חַד חַד מַנְּכוּן הָכַנָּא יְרַחֵם אַנְתְּתֵהּ אֵיךְ דַּלְנַפְשֵׁהּ אַג אַנְתְּתָא דֵּין תֶּהְוֵא דָּחְלָא מֵן בַּעֲלָהּ׃

Per laqual cosa ancor voi particolarmente, ciascuno ami cosi la sua moglie come se stesso: è la moglie tema il suo marito.

ו

1 בְּנָיָא אֶשְׁתַּמְעוּ לֹא לַאבָהַיְכוּן בְּמָרַן הָדָא גֵּיר כְּאַנָּא׃

Figliuoli, obbedite à i vostri genitori nel Signore: perche cosi è giusto.

2 וְהָנַו פּוּקְדָנָא קַדְמָיָא דַּמְלִיךְ יַקַּר לַאבוּךְ וְלֵאמֵךְ׃

Honora tuo Padre è tua Madre: che è il primo comandamento in promessa.)

3 דְּיֶהְוֵא לָךְ דְּשַׁפִּיר וְיִאֲרְכוּן חַיָּיךְ עַל אַרְעָא׃

Accioche tu habbi bene, e sii di lunga vita sopra la terra.

ה

30 כִּי־נִתְחֵי גְוִיָּתוֹ הוֹיִם אֲנַחְנוּ בָשָׂר מִבְּשָׂרוֹ וְעֶצֶם מֵעֲצָמָיו׃

Porque somos miembros de su cuerpo, de su carne, y de sus huessos.

31 עַל־כֵּן יַעֲזָב־אִישׁ אֶת־אָבִיו וְאֶת־אִמּוֹ וְדָבַק בְּאִשְׁתּוֹ וְהָיוּ שְׁנֵיהֶם לְבָשָׂר אֶחָד׃

Por esto dexara el hombere àl padre y à la madre, y pegarsehá à su muger: y seran dos en vna carne.

32 הַסּוֹד וּמִסְתָּר הַזֶּה גָדוֹל הוּא וַאֲנִי מְדַבֵּר עַל־הַמָּשִׁיחַ וְעַל־הָעֵדָה׃

Este mysterio grande es, digo empero en el Christo y en la Iglesia.

33 אֲבָל גַּם אַתֶּם כֻּלְּכֶם אִישׁ אִישׁ אֶת־אֵשֶׁת חֵיקוֹ כֹּה יֶאֱהַב כְּמוֹ אֶת־בְּשָׂרוֹ וְהָאִשָּׁה תִּירָא אֶת־אִישָׁהּ׃

Ansi tambien haga cada vno de vosotros cada vno ame à su muger, que tenga en reuerencia à su marido.

ו

1 הַבָּנִים שִׁמְעוּ אֶל־יוֹלְדֵיכֶם בַּאֲדֹנֵינוּ כִּי־זֹאת הַצְּדָקָה הִיא׃

Hijos, obedeced en el Sennor à vuestros padres: que esto es justo.

2 כַּבֵּד אֶת־אָבִיךָ וְאֶת־אִמֶּךָ (אֲשֶׁר הִיא הַמִּצְוָה הָרִאשֹׁנָה בַּשְּׁבוּעָה׃)

Honrra à tu padre y madre (que es el primer mandamiento con promessa.)

3 לְמַעַן־יִיטַב לָךְ וְיַאֲרִיכוּן יָמֶיךָ עַל־הָאֲדָמָה׃

Paraque ayas bien: y seas de luenga edad sobre la tierra.

ε'.

30. Ὅτι μέλη ἐσμὲν τοῦ σώματος αὐτοῦ, ἐκ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, καὶ ἐκ τῶν ὀστέων αὐτοῦ.

Car nous sommes membres de son corps, estans de sa chair, & de ses os.

31. Ἀντὶ τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα, καὶ προσκολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν.

Pour cela l'homme delaissera pere & mere, & s'adioindra à sa femme: & les deux seront vne mesme chair.

32. Τὸ μυστήριον τοῦτο μέγα ἐστίν· ἐγὼ δὲ λέγω εἰς χριστὸν, καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν.

Ce secret est grand: or ie parle touchant Christ & l'Eglise.

33. Πλὴν καὶ ὑμεῖς οἱ καθ' ἕνα, ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα οὕτως ἀγαπάτω ὡς ἑαυτόν. ἡ δὲ γυνὴ ἵνα φοβῆται τὸν ἄνδρα.

Pourtant quant à vous aussi qu'vn chacun en son endroit aime sa femme comme soi-mesme, & que la femme reuere son mari.

ΚΕΦΑΛ. ϛ'.

Τὰ τέκνα, ὑπακούετε τοῖς γονεῦσιν ὑμῶν ἐν κυρίῳ· τοῦτο γάρ ἐστι δίκαιον.

Enfans, obeissez à vos peres & meres au Seigneur: car cela est iuste.

2. Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα· ἥτις ἐστὶν ἐντολὴ πρώτη ἐν ἐπαγγελίᾳ.

Honore ton pere & ta mere: (qui est le premier commandement auec promesse.)

3. Ἵνα εὖ σοι γένηται, καὶ ἔσῃ μακροχρόνιος ἐπὶ τῆς γῆς.

Afin que bien te soit, & que tu sois de longue vie sur la terre.

CAP. V.

30. Quia membra sumus corporis eius, de carne eius, & de ossibus eius.

For we are members of his body / of his flesh / and of his bones.

31. Propter hoc relinquet homo patrem & matrem suam, & adhærebit uxori suæ, & erunt duo in carne una.

For this cause shall a man leaue father and mother / and shall cleaue to his wife / & they twaine shalbe one flesch.

32. Sacramentum hoc magnum est, ego autem dico in Christo & in ecclesia.

This is a great secret / but I speake concerning Christ / and concerning the Church.

33. Veruntamen & vos singuli, unusquisque uxorem suam sicut seipsum diligat: uxor autem timeat virum suum.

Therefore euery one of you / doe ye so: let euery one loue his wife / euen as him selfe / and let the wife see that shee feare her husband.

Das V. Capitel.

30. Denn wir sind Glieder seines Leibes / von seinem Fleisch vnnd von seinem Gebeine.

Thi wi ere hans Legemis Lemmer / aff hans Kød oc aff hans Been.

31. Vmb deß willen wird ein Mensche verlassen Vater vnd Mutter / vnd seinem Weib anhangen / vnd werden zwey ein Fleisch sein.

For den skyld skal it Menniske forlade Fader oc Moder / oc bliffue hoss sin Hustru / oc tho skulle vere it Kød.

32. Das Geheimniß ist groß / ich sage aber von Christo vnd der Gemeine.

Denne hemmelige ting er stor / Men ieg siger om Christo oc Menigheden.

33. Doch auch jhr / ja ein ieglicher habe lieb sein Weib als sich selbs / das Weib aber förchte den Mann.

Dog i ocsaa / ia huer elske sin Hustru som sig selff / oc Hustruen skal frycte Manden.

Kapitola V.

30. Proto žegsme audowě těhož těla geho / z geho těla a z geho kostij.

Bo iestesmy członkámi ćiáłá iego / z ćiáłá iego y z kośći iego.

31. Protožť opustij Człowěk Otce swěho y Matku swau / a bude se přijdržeti Manželky swě / a budau dwá w gedno tělo.

A przeto opuśći człowiek oycá y matke / y przyłaczy sie ku żenie swoiey / y będą dwá w iednym ćiele.

32. Tagemstwij toto welikě gest / ale to prawijm o Krystu a Cýrkwi.

Táiemnica tá iestći wielka / a mowieć o Krystusie y kośćiele.

33. Ale wssak y wy obzwlásstně geden každý Manželku swau yako sebe samého milůg: a Manželka bog se Manžela swěho.

A ták y z was každy z osobná niech miłuie żone swoie iáko siebie sámego / á żoná niechay ma w vczćiwośći męża swoiego.

CAP. VI.

Filii, obedite parentibus vestris in Domino, hoc enim iustum est.

Children / obey your parentes in the Lorde: for this is right.

2. Honora patrem tuum & matrem tuam, (quod est mandatum primum in promissione.)

Honour thy father and mother / (which is the first commaundement with promes.)

3. Vt bene sit tibi, & sis longæ vus super terram.

That it may be well with thee / and that thou maist liue long on earth.

Das VI. Capitel.

Ihr Kinder seyt gehorsam ewren Eltern in dem HERRN / denn das ist billich.

I Børn / verer eders Foreldre lydige / i HERREN / Thi det er tilbørligt.

2. Ehre Vater vnd Mutter / das ist das erste Gebot / das verheissung hat.

Oere Fader oc Moder / Det er det Første Bud / som haffuer foriettelse.

3. Auff daß dirs wol gehe / vnd lange lebest auff Erden.

Paa det / at det skal gaa dig vel / oc du skalt leffue lenge paa Jorden.

Kapitola. VI.

Synowě poslauchayte Rodičuow wassých w PANu / neb to iest za sprawedliwě.

Dźieći słuchayćie rodźicow wáßych w Pánie / boć to iest rzecz spráwiedliwa.

2. Cti Otce twěho y Matku twau (kterěž gest Přikázanij prwnij s zaslijbenijm.)

Czći oycá twego y matke (kthore iest pirwße przykazánie z obietnicą.)

3. Aby dobře stalo se tobě / a byl dlauho žiw na zemi.

Abyć sie dobrze dźiáło / y ábyś był długo żyw ná źiemi.

ו

4 וְאַבְהֵא לָא תַּרְגְּזוּן בְּנֵיכוֹן אֶלָּא רַבּוּן בְּמַדְרוּתָא וּבְיוּלְפָנָא דְּמָרָן׃

E Voi padri, non prouocate ad ira i Vostri figliuoli, ma alleuateli ne l'instruttione & ammonition del Signore.

5 עַבְדָא אֶשְׁתְּמְעוּ לְמָרֵיכוֹן דְּבִבְשַׂר בִּדְחִלְתָּא וּבְרְתִיתָא וּבְפִשִׁיטוּ לִבָּא אֵיךְ דְּלִמְשִׁיחָא׃

Serui, obbedite à quelli che Vi son signori secondo la carne, con timore è tremore. in simplicità del cuor Vostro come à Christo.

6 לָא בְּמַחֲזָא עַיְנָא אֵיךְ דְּהוֹ דְּלִבְנֵי נָשָׁא שָׁפְרִין אֲנָתוּן אֶלָּא אֵיךְ עַבְדֵי דְּמְשִׁיחָא דְּעָבְדִין צְבְיָנָא דְּאֱלָהָא׃

Non seruendo ad occhio, come per Voler piacere à gli huomini, ma come serui di Christo, faccendo la Volontà di Dio di cuore.

7 וְשַׁמְּשׁוּ אֲנָתוּן מִן כֻּלָּא נַפְשְׁכוֹן בְּחוּבָא אֵיךְ דְּלִמָרָן וְלָא אֵיךְ דְּלִבְנֵי נָשָׁא׃

Seruendo di buona affettione al Signore: è non à gli huomini.

8 כַּד יָדְעִין אֲנָתוּן דְּהָוֵי מִדֵּם דְּעָבֵד אֱנָשׁ דְּשַׁבְּיר הָוֵי הוּ מִתְבְּרַע מִן מָרָן אֲן עַבְדָא הוּ וְאֲן בַּר חוֹרָא׃

Sapendo, che quel bene che ciascuno harà fatto, lo riceuerà dal Signore, ò sia seruo, ò sia libero.

9 אַף אֲנָתוּן מָרְוָא הָכְנָא הַוְיָתוּן עָבְדִין לְעַבְדֵיכוֹן ה הַוְיָתוּן שָׁבְקִין לְהוֹן סב סְנָלוּתָא מְטוּל דְּיִדְעִין אֲנָתוּן דְּאַף מָרֵיכוֹן דִּילְכוֹן אִיתַּוְהִי בִּשְׁמַיָּא ז וּמַסַּב בְּאַפָּא לֵית לְוָתֵהּ׃

E Voi signori, fate il medesimo verso loro, lasciando le minaccie: sapendo ch'el Vostro è lor Signore è in cielo: è non riguarda à l'apparenza de le persone.

ה

4 וְהָאָבוֹת לֹא תַגְדִּפוּ וְלֹא תַּכְעִיסוּ אֶת־בְּנֵיכֶם כִּי־אִם רַבּוּ וְנַהֲלוּ אֹתָם בְּמוּסָר וּבְתוֹרַת יְהוָה׃

Y los padres, no prouoqueys à yra à vueſtros hijos: ſi no crialdos en diſciplina y caſtigo del Sennor.

5 הָעֲבָדִים שִׁמְעוּ לַאֲדֹנֵיכֶם אֲשֶׁר בַּבָּשָׂר חֻמָּה בְיִרְאָה וַחֲרָדָה בְּתֹם לְבַבְכֶם בַּמָּשִׁיחַ׃

Sieruos, obedeced à los ſennores ſegun la carne con temor y temblor, con ſenzillez de vueſtro coraçon, como àl Chriſto.

5 לֹא תַעֲבְדוּ לַעַיִן בַּמּוֹ לְמְצֹא חֵן בְּעֵינֵי הָאֲנָשִׁים כִּי־אִם כְּעַבְדֵי הַמָּשִׁיחַ עֹשֵׂי־רָצוֹן אֱלֹהִים מִנַּפְשָׁם׃

No ſiruiendo ál ojo, como losque agradan ſolamente à los hombres: ſi no como ſieruos del Chriſto, haziendo de animo la voluntad de Dios.

7 מֵלֵב טוֹב וּמִנַּפְשׁ עֹבְדִים לַיהוָה וְלֹא לַאֲנָשִׁים׃

Siruiendo con buena voluntad, àl Sennor, y no à los hombres.

8 יוֹדְעִים כִּי־כָל־אֲשֶׁר אִישׁ אִישׁ יַעֲשֶׂה טוֹבָה אוֹתָהּ יְסַבּוֹל מֵאֱלֹהִים אִם־עֶבֶד וְאִם חָפְשִׁי הוּא׃

Eſtando ciertos que el bien que cada vno hiziere, eſto recibirá del Sennor, ſea ſieruo, ó ſea libre.

9 וְהָאֲדֹנִים כָּמוֹ כֵן תַּעֲשׂוּ לָהֶם מַרְפִּים אֶת־הַזַּעַם וְיוֹדְעִים כִּי־גַם אֲדֹנֵכֶם וְגַם־אֲדֹנָם בַּשָּׁמַיִם הוּא אֲשֶׁר אֵין עִמּוֹ מַשָּׂא פָּנִים׃

Y voſotros los ſennores, hazeldes à ellos lo miſmo, dexando las amenazas: ſabiendo que el Sennor deellos y vueſtro eſtà en los cielos: y que no ay reſpecto de perſonas acerca de Dios.

ה'.

4. Καὶ οἱ πατέρες, μὴ παροργίζετε τὰ τέκνα ὑμῶν. ἀλλ' ἐκτρέφετε αὐτὰ ἐν παιδείᾳ καὶ νουθεσίᾳ κυρίου.

Et vous peres, ne deſpitez point vos enfans: mais nourriſſez les en diſcipline & remonſtrance du Seigneur.

5. Οἱ δοῦλοι, ὑπακούετε τοῖς κυρίοις κατὰ σάρκα, μετὰ φόβου καὶ τρόμου, ἐν ἁπλότητι τῆς καρδίας ὑμῶν, ὡς τῷ Χριστῷ.

Seruiteurs, obeiſſez à ceux qui ſont vos maiſtres ſelon la chair, auec crainte & tremblement, en ſimplicité de voſtre cœur, comme à Chriſt.

6. Μὴ κατ' ὀφθαλμοδουλείαν ὡς ἀνθρωπάρεσκοι· ἀλλ' ὡς δοῦλοι τοῦ Χριστοῦ, ποιοῦντες τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ ἐκ ψυχῆς.

Non point ſeruans à l'œil, comme voulans complaire aux hommes, mais comme ſerfs de Chriſt, faiſans de courage la volonté de Dieu.

7. Μετ' εὐνοίας δουλεύοντες ὡς τῷ κυρίῳ, καὶ οὐκ ἀνθρώποις.

Seruans de bonne affection au Seigneur, & non point aux hommes:

8. Εἰδότες ὅτι ὃ ἐάν τι ἕκαστος ποιήσῃ ἀγαθόν, τοῦτο κομιεῖται παρὰ τοῦ κυρίου, εἴτε δοῦλος, εἴτε ἐλεύθερος.

Sachans qu'vn chacun receura du Seigneur le bien qu'il aura fait, ſoit ſerf, ſoit franc.

9. Καὶ οἱ κύριοι, τὰ αὐτὰ ποιεῖτε πρὸς αὐτούς, ἀνιέντες τὴν ἀπειλήν· εἰδότες ὅτι καὶ ὑμῶν καὶ αὐτῶν ὁ κύριός ἐστιν ἐν οὐρανοῖς, καὶ προσωπολημψία οὐκ ἔστι παρ' αὐτῷ.

Et vous maiſtres, faites enuers eux le ſemblable, relaſchans les menaces, ſachans que le Seigneur autant d'eux que de vous, eſt és cieux: & qu'enuers lui, il n'y a point d'acception de perſonne.

CAP. VI.

4. Et vos patres, nolite ad iracundiam provocare filios vestros: sed educate illos in disciplina & correptione Domini.

And ye/ fathers/ provoke not your children to wrath: but bring them vp in instruction/ and information of the Lord.

5. Servi, obedite dominis carnalibus, cum timore & tremore, in simplicitate cordis vestri, sicut Christo.

Seruants/ be obedient vnto them that are your masters/ according to the flesh/ with feare and trembling in singlenes of your hearts as vnto Christ.

6. Non ad oculum servientes, quasi hominibus placentes, sed ut servi Christi, facientes voluntatem Dei ex animo.

Not with seruice to the eye/ as men pleasers/ but as the seruants of Christ/ doing the will of God from the heart.

7. Cum bona voluntate servientes, sicut Domino & non hominibus.

With good will seruing the Lorde/ and not men.

8. Scientes quoniam unusquisque quodcunque fecerit bonum, hoc recipiet à Domino, sive servus, sive liber.

And knowe yee that whatsoeuer good thing any man doeth/ that same shall he receiue of the Lorde/ whether he be bonde of free.

9. Et vos domini eadem facite illis, remittentes minas: scientes quia & illorum & vester Dominus, est in cælis: & personarum acceptio non est apud eum.

And ye masters/ do the same thinges vnto them/ putting away threatening: and knowe that euen your master also is in heauen/ neither is there respect of person with him.

Das VI. Capitel.

4. Vnd jhr Väter reitzet ewre Kinder nicht zu zorn/ sondern ziehet sie auff in der zucht vnnd vermanung zu dem HERRN.

Oc icke Fedre/ opuecker icke eders Børn til vrede Men føder dem op i tuct oc formaning til HERREN.

5. Jhr Knecht seyt gehorsam ewren leiblichen Herrn/ mit forcht vnd zittern inn einfeltigkeit ewers hertzen/ als Christo.

I Tienere/ verer eders legemlige Herrer lydige med fryct oc redzel/ i eders hiertis enfoldighed/ lige som Christo.

6. Nicht mit dienst allein für augen/ als den Menschen zugefallen/ sondern als die Knechte Christi. Das jr solchen willen Gottes thut von hertzen/ mit guten willen.

Icke aleniste met tieniste faar øyene/ til at teckis Mennisken/ men som Christi Tienere. At i gøre denne Guds vilie aff hiertet/ met god vilie.

7. Lasset euch düncken/ das jhr dem HERREN dienet/ vnnd nicht den Menschen.

Lader eder tycke/ at i tiene HERREN/ oc icke Mennisken.

8. Vnd wisset/ was ein jeglicher gutes thun wirdt/ das wirdt er von dem HERrn empfahen/ er sey ein Knecht oder ein Freyer.

Oc vider/ at huad gaat som huer gør/ det skal hand anamme aff HERREN/ huad helder hand er en Tienere eller Fri.

9. Vnd jr Herrn thut auch dasselbige gegen jhnen/ vnd lasset das trohen/ vnd wisset/ daß auch ewer HERR im Himmel ist/ vnd ist bey jhm kein ansehen der Person.

Oc i Herrer/ gører ocsaa det samme mod dem/ oc lader eders trusel/ Oc vider/ at eders HERRE er ocsaa i Himmelen/ Oc der er oss hannem ingen Personis anseelse.

Kapitola VI.

4. A wy Otcowě nepopauzegce k hněwu Synůw wassých/ ale chowayte ge w wyvčowánij/ a w trestánij PAnie.

A wy oycowie nie pobudzayćie ku gniewowi dźieci waßych/ ale ie wychowayćie w náuce y w kárnośći Páńskiey.

5. Služebnijcy buďte posslussni Panůw wassých tělesných se wssý báznj a s strachem/ w vpřijmnosti srdce wasseho/ yakožto Krysta:

Sludzy słuchayćie tych ktorzy sa pány wedle ćiáłá/ z boiáznia y ze drženiem/ z prostośćia sercá wáßego/ iáko Krystusá.

6. Ne na oko slaužijce/ iako Lidem se lijbiti chtěgijce/ ale yakož služebnijcy Krystowi/ činijce wůli Božij z vpřijmnosti.

Nie ná oko służac/ iáko ći ktorzy sie chca podobáć ludźiam: Ale iáko słudzy Krystusowi/ czyniac z sercá woia Boża.

7. As dobrau wolij slaužijce/ yako PAnu a ne Lidem.

Z życzliwośćia służac Pánu/ á nie ludźiam.

8. Wědauce že gedenkaždy cožkoli včinij dobrěho/ to wezme od PAna/ buď služebnijk neb swobodný.

Wiedzac iż káżdy coby vczynił dobrego/ to odniesie od Páná/ choć sługá/ choć wolny.

9. A wy PAni těž také činte gim/ odpausstěgijce winy: wědauce že y gegich y wáss PAN gest na Nebi/ a přigijmánij osob nenij v něho.

A wy panowie tož czyńćie przećiwko im/ odpußczáiac grożby/ wiedzac iż też y sámych was Pan iest ná niebie/ á brákowánia osob v niego niemaß.

ו

10 מֵכִיר אֲחַי אֶתְחַיְלוּ
בְּמָרָן וּבְתוּקְפָא דְחַיְלֵהּ׃

Quanto al resto, fratelli miei, siate forti nel Signore, è ne la potentia de la sua fortezza.

11 וּלְבַשׁוּ כְּלֵהּ דִּינָא
דְאֱלָהָא אֵיכְּנָא דְתֶשְׁכְּחוּן
לְמֶקֱם לְהֵקְבָל צְנָעָתֵהּ
דְּאֶכְלַקְרָצָא׃

Vestiteui tutta l'armatura di Dio, accioche Voi possiate star saldi contra le insidie del diauolo.

12 מְטוּל דְּתֶכְתּוּשְׁכוּן לָא
הִוָא עִם בִּסְרָא וְדָמָא אֶלָּא
עִם אַרְכָּוס וְעִם שַׁלִּיטָנֵי
וְעִם אֲחִידֵי עָלְמָא הָנֵי
חֶשׁוּכָא וְעִם רוּחָא בִּישָׁתָא
דְּתֶתְחֵית שְׁמַיָּא׃

Imperoche noi non habbiam la guerra contra l sangue è la carne, ma contra i principati, contra le potestà, contra i mondani rettori de le tenebre di questo secolo, contra le spirituali malitie ne le parti celesti.

13 מְטוּל הָנָא לְבַשׁוּ כְּלֵהּ
דִּינָא דְאֱלָהָא דְתֶשְׁכְּחוּן
תֵּיאֲרְעוּן בִּישָׁא וְכַד מְצַתְּדִין
אֲנָתוּן בְּכֹל מֶדֵם תְּקוֹמוּן׃

Per laquai cosa, pigliate tutta l'armatura di Dio, acciochè Voi possiate resistere nel mal giorno, è restare in pie doppo l'hauer condutto à fine tutte le cose.

14 קוּמוּ הָכִיר וְחוּקוּ
חַצַיכוּן בְּקוּשְׁטָא וְלָבַשׁוּ
שְׁרִינָא דִּזְדִּיקוּתָא׃

Siate dunque saldi co i Vostri lombi cinti di Verità, e Vestiti del pettoral de giustitia.

15 וְסַאֲנוּ בְּרַגְלֵיכוּן טוּבֵהּ
דְּאוּנְגֶלְיוֹן דְּשָׁלָמָא׃

E calzati i piedi per esser preparati à l'Euangelio de la pace.

16 וְעִם הָלֵין סַבוּ לְכוּן
סַנְרָא דְּהֵימָנוּתָא דְּבֵהּ
תֶּתְמְצוּן חֵילָא לְמַדְעָכוּ
כְּלֵהוֹן גְּאַרְוֵי יָקְדָא
דְּבִישָׁא׃

In tutte le cose pigliando lo scudo de la fede, con cui possiate ammorzare tutte le saette infocate del maligno.

ו

10 וְהָנְשְׁאָר אַחַי חִזְקוּ וְאִמְצוּ
בַּיהוָה וּבְכֹחַ גְּבוּרָתוֹ׃

Resta, Hermanos mios, que hos conforteys en el Sennor y en la potencia de su fortaleza.

11 לִבְשׁוּ אֶת־הַצֶּן וְנָשֹׁק אֱלֹהִים
אֲשֶׁר תּוּכְלוּ לַעֲמֹד עַל־עֲרַמַּת
אַרְבוֹת הַשָּׂטָן׃

Vestios de toda la armadura de Dios paraque podays estar firmes contra las assechanças del diablo.

12 כִּי־לֹא יֵשׁ־לָנוּ לְהֵאָבֵק עִם
דָּם וּבָשָׂר כִּי־אִם עִם חַמְשְׁרוֹת
עִם הַשִּׁלְטוֹנוֹת עִם רָאשֵׁי
שָׂרֵי חֹשֶׁךְ הָעוֹלָם הַזֶּה עִם־
רוּחוֹת רָעוֹת תַּחַת הַשָּׁמַיִם׃

Porque no tenemos lucha contra sangre y carne: si no contra principados, contra potestades, contra sennores del mundo, gouernadores de estas tinieblas, contra malicias espirituales en los cielos.

13 עַל־כֵּן קְחוּ לָכֶם אֶת־הַצֶּן
וְנֶשֶׁק אֱלֹהִים אֲשֶׁר תּוּכְלוּ לָקוּם
בְּיוֹם רָע וּבְכָל־דָּבָרִים נָכוֹנִיךְ
לַעֲמֹד׃

Portanto tomad toda la armadura de Dios paraque podays resistir en el dia malo, y estar firmes acabado todo.

14 וְעִמְדוּ נָא נֶאְזָרִים בְּמָתְנֵיכֶם
בֶּאֱמֶת וְנִלְבָּשִׁים בְּתַחְרָא הַצְּדָקָה׃

Estad pues firmes cennidos los lomos de verdad, y vestidos de cota de justicia.

15 וּנְעוּלִים בְּרַגְלֵיכֶם בְּמָכוֹן
בְּשׂוֹרַת הַשָּׁלוֹם׃

Y calcados los pies con la preparacion del Euangelio de paz.

16 וְעַל־כֹּל תֹּאחֲזוּ אֶת־מָגֵן
הָאֱמוּנָה אֲשֶׁר בּוֹ תּוּכְלוּ לְכַבּוֹת
אֶת־כָּל־חִצֵּי אֵשׁ הַשָּׂטָן׃

En todo caso tomando el escudo de la fe, en el qual podreys apagar todos los dardos de fuego del Maligno.

ς'.

10. Τὸ λοιπὸν, ἀδελφοί μου, ἐνδυναμοῦσθε ἐν κυρίῳ, καὶ ἐν τῷ κράτει τοῦ ἰσχύος αὐτοῦ.

Au reste mes freres, fortifiez vous au Seigneur, & en la puissance de la force d'icelui,

11. Ἐνδύσασθε τὴν πανοπλίαν τοῦ θεοῦ πρὸς τὸ δύνασθαι ὑμᾶς στῆναι πρὸς τὰς μεθοδείας τοῦ διαβόλου.

Soyez reuestus de toutes les armures de Dieu, afin que vous puissiez resister contre les embusches du diable.

12. Ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἡ πάλη πρὸς αἷμα καὶ σάρκα, ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχὰς, πρὸς τὰς ἐξουσίας, πρὸς τοὺς κοσμοκράτορας τοῦ σκότους τοῦ αἰῶνος τούτου, πρὸς τὰ πνευματικὰ τῆς πονηρίας ἐν τοῖς ἐπουρανίοις.

Car nous n'auons point la luite contre le sang & la chair, mais contre les principautés, contre les puissances, contre les seigneurs du mõde, gouuerneurs des tenebres de ce siecle, contre les malices spirituelles qui sont ès lieux celestes.

13. Διὰ τοῦτο ἀναλάβετε τὴν πανοπλίαν τοῦ θεοῦ, ἵνα δυνηθῆτε ἀντῆναι ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ πονηρᾷ, καὶ ἅπαντα κατεργασάμενοι στῆναι.

Parquoi, prenez toures les armures de Dieu, afin que vous puissiez resister au mauuais iour, & ayans tout surmonté demeurer fermes.

14. Στῆτε οὖν περιζωσάμενοι τὴν ὀσφῦν ὑμῶν ἐν ἀληθείᾳ, καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν θώρακα τῆς δικαιοσύνης.

Soyez donc fermes, ayans vos reins ceints de verité & estans reuestus du halecret de iustice:

15. Καὶ ὑποδησάμενοι τοὺς πόδας ἐν ἑτοιμασίᾳ τοῦ εὐαγγελίου τῆς εἰρήνης.

Et ayans les pieds chaussés de la preparation de l'Euangile de paix.

16. Ἐπὶ πᾶσιν ἀναλαβόντες τὸν θυρεὸν τῆς πίστεως, ἐν ᾧ δυνήσεσθε πάντα τὰ βέλη τοῦ πονηροῦ τὰ πεπυρωμένα σβέσαι.

Prenans sur tout le bouclier de la foy, par lequel vous puissiez esteindre tous les dards enflammés du Malin.

CAP. VI.

10. De cætero, fratres, confortamini in Domino, & in potentia virtutis eius.

Finally/my brethren / be strong in the Lord/and in the power of his might.

11. Induite vos armaturam Dei: ut possitis stare adversus insidias diaboli.

Put on the whole armour of God/ that ye may be able to stand against ẏ assaultes of the deuill.

12. Quoniam non est nobis colluctatio adversus carnem & sanguinem: sed adversus principes & potestates, adversus mundi rectores tenebrarum harum, contra spiritualia nequitiæ, in cælestibus.

For wee wrestle not against fleshe and blood / but against principalittes / against powers/ and against the worldly gouernours/the princes of the darkenesse of this worlde/against spirituall wickednesses / which are in the hie places.

13. Propterea accipite armaturam Dei: ut possitis resistere in die malo, & in omnibus perfecti stare.

For this cause take vnto you the whole armour of God / that ye may bee able to resist in the euill day / & hauing finished all things/stand fast.

14 State ergo succincti lumbos vestros in veritate, & induti loricam iustitiæ.

Stande therefore/and your loynes girde about with veritie / & hauing on the brestplate of righteousnes.

15. Et calceati pedes in preparationem Evangelii pacis.

And your feete shod with the preparation of the Gospell of peace.

16. In omnibus sumentes scutum fidei, in quo possitis omnia tela nequissimi ignea extingere.

Aboue all/take the shield of faith / wherewith ye may quench all the firie dartes of the wicked.

Das VI. Capitel.

10. Zu letzt / meine Brůder / seydt starck in dem HERRN / vnd in der macht seiner stärcke.

Paa det fiste/ mine Brødre/ Verer stercke i HERREN/ oc vdi hans styrckis mact.

11. Ziehet an den Harnisch Gottes/ daß jhr bestehen köndt gegen die listige anlauff deß Teuffels.

Fører eder i Guds Harnsk/ at i kunde bliffue stadige mod Dieffuelens listige tilløb.

12. Denn wir haben nicht mit Fleisch vnd Blut zu kempffen / sondern mit Fürsten vnd gewaltigen/ nemlich/ mit den Herrn der Welt/die in der Finsterniß diser Welt Herrschen / mit den bösen Geistern vnter dem Himmel.

Thi wi haffue icke / at stride met Kæd oc Blod/ Men met Førster oc Veldige / som er / met Verdens Herrer / som regnere i denne Verdens mørck / met de onde Aander vnder Himmelen.

13. Vmb deß willen / so ergreiffet den Harnisch Gottes/ auff daß jhr/ wenn das böse stündlein kompt/ widerstand thun / vnd alles wol außrichten / vnd das Feld behalten möget.

For din skyld/ da tager Guds Harnsk paa / paa det at i kunde staa imod/naar den onde stund kommer/ oc vdrette alting vel/ oc beholde Marcken.

14. So stehet nun/ vmbgürtet ewre Lenden mit Warheit / vnd angezogen mit dem Krebs der Gerechtigkeit.

Saa staar nu/ omgiørdede om eders Lender met Sandhed/ oc iførde met Retferdigheds Krefft.

15. Vnd an Beinen gestieffelt / als fertig zu treiben das Evangelium deß Friedes/ damit jr bereitet seyet.

Oc haffuer støffle paa Benene/ som de der ere ferdige til at driffue Fredens Euangelium/ met huilcket i ere beredde.

16. Vor allen dingen aber/ergreifft den Schild deß Glaubens / mit welchem jr außleschen köndt alle fewrige Pfeile deß Bösewichtes.

Men faar alle ting / tager Troens Skiold / met huilcken i kunde vdslycke alle den forgifftige Fiendis gloende Pile.

Kapitola VI.

10. Dále pak Bratřij / posylňugte sebe w PAnu/ a skrze moc sýly geho:

Náostátek bráćia moi badźćie vmocnieni przez Páná/ y przez moc śiły iego.

11. Oblecte se w oděnij Božij / abysste mohli státi proti aukladům Dyábelským.

Przyobleczież zupełna zbroie Bożą/ ábyscie mogli stać przećiwko naiázdom cżártowskim.

12. Neb nemáme Boge proti tělu a krwy: ale proti Knjžatům a mocem/ proti Zpráwcům Swěta temnostij těchto/ proti duchom nesslechetným w powětřij.

Abowiem nie mamy boiu przećiwko krwi y ćiáłu / ále przećiwko Páństwam/przećiwko zwirzchnośćiam/ przećiwko panom świáta/ sprawcam ćiemnośći wieku tego/ przećiwko duchownym złośćiam/ ktore sa ná wysokośći.

13. Protož wezměte na sebe oděnij Božij/ abysste mohli odolati w den zlý / a wewssem dokonalij státi.

A przeto wežmćie zupełna zbroie Bożą/ ábyscie mogli sprzećiwić sie cżásu złego/ y spráwiwszy wszytki rzeczy/ mocnie stánąć.

14. Stuogtež tehdy magijce podpásaná bedra wasse Prawdau / a oblečeni gsauce w pancýř sprawedlnosti.

Badźćie tedz trwáłemi opásawszy biodrá wásze prawda/ y wźiawszy/ ná sie przedni pleszek spráwiedliwośći.

15. A obutě magijce nohy/ hotowi gsauce k Ewangelium pokoge.

Obuwszy nogi w gotowánie Ewánieliey pokoiu.

16. Předewssemi wěcmi wezmauce sstjt Wijry / wkterěmž bysste mohli wssecky ssýpy ohniwě nesslechetnijka vhasyti.

Ktemu wźiawszy tharcza wiáry/ ktorabyscie mogli wszytki strzały ognisté onego złego pogaśić.

ו

17 וְסִימוּ סַנְוַרְתָּא דְּפוּרְקָנָא וְאַחוּדוּ סֵיפָא דְּרוּחָא דְּאִתַּיְהִי מִלְּתָא דֵּאלָהָא׃

Prendete ancora l'elmo de la ſalute, è il coltello de lo Spirito, che è la parola di Dio.

18 וּבְכָל צְלוֹתָן וּבְכָל בָּעְוָן צַלּוּ בְּכָל זְבַן בְּרוּחַ וּבָהּ בְּצַלוֹתָא הֲוֵיתוּן שָׁהֲרִין בְּכָל אֲתָר בְּד מְצַלִּיתוּן אֲמֵינָאִית וּמִתְּפַשְׁבִין עַל אַפֵּי כָּלְהוֹן קַדִּישֵׁא׃

Pregando in tutte ſorte di preghiere è ſupplicationi d'ogni tempo in Spirito, e Vegliando in queſto ſteſſo con ogni perſeuerãza, è oratione per tutti i Santi.

19 וְאַף עָלַי דְּתִתְיְהֵב לִי מִלְּתָא בְּמִפְתַּח פּוּמִי דְּאִין בְּגֵלּוּ אַכְרוֹ אֲנָה דְּסַבְרְנָא׃

E per me, che mi ſia data parola ne l'aprir de la mia bocca con libertà, per notificare il miſterio de l'Euangelio.

20 דִּי דְּאֲנָה אִיתְּנְדַּה בְּשַׁלְשְׁלְתָּא דַּבְּבַרְהַסְיָא אֲמַלֵּל דִּיהֵי אֵיךְ דְּיָלְנָא לְמִמַּלְלוּתַהּ׃

Per ilquale io ſono ambaſciatore in catena: à fine dico che io ne parli liberamente, come mi conuien parlare.

21 דְּתִדְּעוּן דִּין אַף אַנְתּוּן מִדֵּם דַּלְוָתִי וּמִדֵּם דְּסָעַר אֲנָה הָא מוֹדַּע לְכוֹן טוּכִיקוֹס אָחָא חֲבִיבָא וּמְשַׁמְּשָׁנָא מְהֵימְנָא בְּמָרָן׃

Et acciochè ancor Voi ſappiate le coſe mie, quel ch'io faccio, tutte Ve le farà noto Tichico amato fratello, è fedel miniſtro nel Signore.

22 דְּלָהּ שַׁדַּרְתִּי לְוָתְכוֹן עַלַּיהָ עַל הָדָא דְּתִדְּעוּן מָא דַּלְוָתִי וְיַבֵּא לֵבְוָתְכוֹן׃

Ilquale io ho mandato à Voi per queſto iſteſſo, acciochè intendiate le coſe noſtre, e ch'egli conſoli i Voſtri cuori.

ו

17 וְאֶת־כּוֹבַע הַתְּשׁוּעָה תְּקָחוּ וְאֶת־חֶרֶב הָרוּחַ אֲשֶׁר הוּא דְּבַר אֱלֹהִים׃

Y el yelmo de ſalud tomad, y el cuchillo del Eſpiritu, que es la palabra de Dios.

18 בְּכָל־תְּפִלָּה וּשְׁאֵלָה מִתְפַּלְלִים בְּכָל־עֵת בְּרוּחַ וְלוֹאת שֹׁקְדִים בְּכָל־עֵצַח וּתְפִלָּה עַל־כָּל־הַקְּדוֹשִׁים׃

Por toda oracion y ruego orando todo tiempo en el Eſpiritu, y velando en ello con toda inſtancia y ſupplicacion por todos los Sanctos.

19 וְגַם עָלַי אֲשֶׁר יִנָּתֵן לִי הַדָּבָר בְּמִפְתַּח שְׂפָתַי בְּבִטָּחוֹן לְהוֹדִיעַ אֶת־מִסְתַּר הַבְּשׂוֹרָה׃

Y por mi, Que me ſea dada palabra con abrimiento de mi boca con confiança, para hazer notorio el miſterio del Euangelio.

20 אֲשֶׁר עָלֶיהָ מְצַעֵיר אֲנִי בַּאֲזוֹקִים אֲשֶׁר בָּהּ אוֹתְיַע בְּבִטָּחוֹן לְדַבֵּר כְּצָרְכִי׃

Por el qual ſoy embaxador en eſta cadena: que oſadamente hable de el como me conuiene.

21 וַאֲשֶׁר גַּם אַתֶּם תֵּדְעוּ אֶת־כָּל־דְּבָרַי וּמַעֲשַׂי אֶת־כֻּלָּם יוֹדִיעֲכֶם טוּכִיקוֹס אָחִי יָדִידִי וּמְשָׁרֵת נֶאֱמָן בַּיהוָה׃

Y porque tambien voſotros ſepays mis negocios y que haga, todo os lo hará ſaber Tychico Hermano amado, y fiel ſieruo en el Sennor.

22 אֲשֶׁר שְׁלַחְתִּיו אֲלֵיכֶם עַל־הַדָּבָר הַזֶּה אֲשֶׁר תֵּדְעוּ אֶת־דְּבָרֵינוּ וְיִנַּחֵם אֶת־לִבּוֹתֵיכֶם׃

Elqual hos he embiado para eſto miſmo, paraque entendays loque paſſa entre noſotros, y paraque conſuele vueſtros coraçones.

ς'.

17. Καὶ τὴν περικεφαλαίαν τοῦ σωτηρίου δέξασθε, καὶ τὴν μάχαιραν τοῦ πνεύματος, ὅ ἐστι ῥῆμα θεοῦ.

Prenez auſſi le heaume de ſalut, & l'eſpee de l'Eſprit, qui eſt la parole de Dieu:

18. Διὰ πάσης προσευχῆς καὶ δεήσεως προσευχόμενοι ἐν παντὶ καιρῷ, ἐν πνεύματι, καὶ εἰς αὐτὸ τοῦτο ἀγρυπνοῦντες ἐν πάσῃ προσκαρτερήσει καὶ δεήσει περὶ πάντων τῶν ἁγίων.

Prians en toutes ſortes de priere & requeſte en tout temps en eſprit, & veillans à cela auec toute perſeuerance, & requeſte que vous preſentiez pour tous les ſaincts:

19. Καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ, ἵνα μοι δοθείη λόγος ἐν ἀνοίξει τοῦ στόματός μου, ἐν παῤῥησίᾳ γνωρίσαι τὸ μυστήριον τοῦ εὐαγγελίου.

Et pour moi, afin que parole me ſoit donnee à bouche ouuerte en hardieſſe: afin de donner à cognoiſtre le ſecret de l'Euangile.

20. Ὑπὲρ οὗ πρεσβεύω ἐν ἁλύσει· ἵνα ἐν αὐτῷ παῤῥησιάσωμαι, ὡς δεῖ με λαλῆσαι.

Pour lequel ie ſuis ambaſſadeur en la chaine: voire afin que ie parle franchement comme il me faut parler.

21. Ἵνα δὲ εἰδῆτε καὶ ὑμεῖς τὰ κατ' ἐμὲ, τί πράσσω, πάντα ὑμῖν γνωρίσει Τυχικὸς ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ πιστὸς διάκονος ἐν κυρίῳ.

Or afin que vous auſſi entendiez mon eſtat, & que c'eſt que ie fay, Tychique noſtre frere bien-aimé, & fidele miniſtre au Seigneur vous fera ſauoir le tout:

22. Ὃν ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο, ἵνα γνῶτε τὰ περὶ ἡμῶν, καὶ παρακαλέσῃ τὰς καρδίας ὑμῶν.

Lequel ie vous ai enuoyé expres pour cela, afin que vous entendiez noſtre eſtat, & qu'il conſole vos cœurs.

17. Et galeam salutis assumite: & gladium spiritus, (quod est verbum Dei.)

And take the helmet of saluation / and the sword of the Spirit / which is the word of God.

17. Vnd nemet den Helm deß Heils / vnnd das Schwert deß Geistes / welches ist das Wort Gottes.

Oc tager Saligheds Hielm / oc Aandens Suerd / som er Guds ord.

17. A Lebku Spasenij wezmete / a Mec Ducha / ktery gest Slowo Bozij.

Helm tez zbáwienstwa wezmicie / y mieczˊ duchowny / to iest / slowo Boże.

18. Per omnem orationem & obsecrationem orantes omni tempore in spiritu: & in ipso vigilantes in omni instantia, & obsecratione pro omnibus sanctis.

And pray alwayes with all maner prayer and supplication in the Spirit: and watch thereunto with all perseuerance and supplication for all Saintes.

18. Vnd betet stets in allem anligen / mit bitten vnd flehen / im Geist / vnnd wachet dazu mit allem anhalten vnd flehen / für alle Heiligen.

Oc beder stedze i al nødtørfftighed met bøn oc formanelse / i Aanden / Ocvaager der til / met al waraffighed oc formanelse / for alle Helligen.

18. Modlisce se wsselikau Modlitbau a prosbau każdeho casu w Duchu / a proto take bedliwij gsauce we wssý vstawičnosti a s Swatau žádostij za wssecky Swatˊ.

Z dźeka / modlitwa / y prośba / modlac sie ná káżdy czás przez Duchá y w tymże czuiąc wżeláka trwałośćia / y prośba / zá wżyrkˊ świete.

19. Et pro me, ut detur mihi sermo in apertione oris mei cum fiducia, notum facere mysterium Evangelii.

And for me / vtterance may be giuen vnto me / that I may open my mouth boldly to publish the secret of the Gospell.

19. Vnd für mich / auff daß mir gegeben werde das wort / mit freydigem auffthun meines Mundes / Daß ich möge kunth machen das geheimniß deß Evangelij.

Oc for mig / Paa det at Ordet kand giffuis mig / met min Mundis frimodige opladelse / At ieg kand kundgøre Euangelij hemmelighed.

19. Y zámne / aby mi dána byla kecˊ w otewrzecnij ust mych smele a swobodnˊ oznamowati tagemstwij Ewangelium.

A zá mie / aby mi bylá daná mowa / ku otworzeniu vst mych z bespieczeństwem / ábym oznaymił tátemnice Ewánielicy.

20. Pro quo legatione fungor in catena, ita ut in ipso audeam, prout oportet me, loqui.

Whereof I am ỹ ambassadour in bonds / that therein I may speake boldly / as I ought to speake.

20. Welches Botte ich bin inn der Ketten / auff daß ich darinnen freydig handeln möge / vnnd reden wie sichs gebüret.

Hues sende Bud ieg er i Lencken / paa det ieg kand handle dristelige der vdi / oc tale som det sig bør.

20. Pro nežto poselstwij konám w okowách / tak abych w nˊem smele mluwil / yak na mnˊ slussý mluwiti.

Zá ktorą iestem posłem w káńcuchu / ábym o niey bespieczˊnie mowił / tak iáko mam mowićˊ.

21. Vt autem & vos sciatis quæ circa me sunt, quid agam? omnia vobis nota faciet Tychicus, charissimus frater & fidelis minister in Domino.

But that ye may also knowe mine affaires / and what I doe / Tychicus my deare brother & faithfull minister in the Lord / shall shewe you of all thinges.

21. Auff daß aber jhr auch wisset / wie es vmb mich stehet / vnd was ich schaffe / wirds euch alles kunth thun Tychicus / mein lieber Bruder vnd getrewer Diener in dem HERREN.

Oc paa det at i ocsaa kunde vide huorledis det gaar mig / oc huad ieg gør / da skal Tychicus min kære Broder oc tro tienere i HERREN / kundgøre eder det alt sammen.

21. Abysste pak y wy wiedˊeli / co se mne dotýče / co činim / o wssem o tom wám oznámij Tychykus / naymilegssý bratr a wˊerný Služebnijk w PAnu.

A iżbyście y wy wiedzieli o moich rzeczach / y co czynię / wżytko wam oznaymi Tychikus miły brát / y wierny sługá w Pánie.

22. Quem misi ad vos in hoc ipsum, ut cognoscatis quæ circa nos sunt, & consoletur corda vestra.

Whome I haue sent vnto you for the same purpose / that yee might knowe mine affaires / and that hee might comfort your hearts.

23. Welchen ich gesand hab zu euch / vmb desselbigen willen / daß jr erfahret / wie es vmb mich stehet / vnd daß er ewre hertzen tröste.

Huilcken ieg sende til eder / for den samme skyld / at i kunde faa at vide / huorledis det gaar mig / Oc at hand skal troste eders hierter.

22. Gehoz gsem poslal k wám pro to samo / abysste znáti mohli na tem nasse wˊci gest / a aby potˊssyl srdcý wasssých.

Ktoregom posłał do was náthо / ábyście wiedzieli o nászych rzeczach / y áby pocieszył serca wásze.

לות אפסיא

ו

23 שְׁלָמָא עַם אַחִין וְחוּבָּא
עַם הַיְמָנוּתָא מִן אֱלָהָא
אַבָּא וּמִן מָרַן יֵשׁוּעַ מ
מְשִׁיחָא ׃

Pace sia à i fratelli, è charità con fede da Dio Padre è dal Signor Iesv Christo.

24 טַיְבוּתָא עַם כֻּלְּהוּן
אִילֵין דְּמַחֲבִין לְמָרַן יֵשׁוּעַ
מְשִׁיחָא דְּלָא חָבָל אַמִּין ׃

La gratia sia con tutti quelli che amano il nostro Signor Iesv Christo con sincerità. Amen.

שַׁלְמֵת אִגַּרְתָּא דַּלְוָת
אֵפֵסָיֵא דֵּאתְכַּתְבַת מִן
רְהוּמָא וֵאשְׁתַּדְרַת
בְּיַד טוּכִיקוֹס ׃

אל אפסים

ו

23 שָׁלוֹם לַאַחִים וְאַהֲבָה עִם
אֱמוּנָה מֵאֱלֹהִים הָאָב־וּמֵאֲדֹנֵנוּ
יֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ ׃

Paz sea à los Hermanos, y Charidad y fe por Dios Padre, y el Sennor Iesus el Christo.

24 הַתְחִנָּה תְּהִי־עִם כָּל־
הָאוֹהֲבִים אֶת אֲדֹנֵנוּ יֵשׁוּעַ
הַמָּשִׁיחַ בְּלִי שַׁחַת אָמֵן ׃

Gracia con todos los que aman àl Sennor nuestro Iesus el Christo en incorrupcion, Amen.

אֶל־אֶפְסִים נִכְתְּבָה
מֵרְהוֹמָה בְּיַד
טוּכִיקוֹס ׃

ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ.

ϛ'.

23. Εἰρήνη τοῖς ἀδελφοῖς καὶ ἀγάπη μετὰ πίστεως, ἀπὸ θεοῦ πατρὸς καὶ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ.

Paix soit aux freres, & charité auec foy de par Dieu le Pere, & de par le Seigneur Iesus Christ.

24. Ἡ χάρις μετὰ πάντων τῶν ἀγαπώντων τὸν κύριον ἡμῶν ἰησοῦν χριστὸν ἐν ἀφθαρσίᾳ. ἀμήν.

Grace soit auec tous ceux qui aiment nostre Seigneur Iesus Christ en pureté, Amen.

Πρὸς ἐφεσίους ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης διὰ τυχικοῦ.

AD EPHESIOS.	An die Epheser.	K Ephezskym.
CAP. VI.	Das VI. Capitel.	Kapitola VI.
23. Pax fratribus & charitas cum fide à Deo Patre, & Domino Iesu Christo.	23. Friede sey den Brüdern/ vnd liebe mit glauben von Gott dem Vater/ vnd dem HERRN Jesu Christo.	23. Pokog Bratřijm a Láska s wěrau od Boha Otce a od Pána Gežijsse Krysta.
Peace be with the brethren/ and loue with faith from God the Father/ and from the Lord Jesus Christ.	Fred vere met Brødrene/ oc kærlighed met Troen/ aff Gud Fader/ oc den HERRE Jhesu Christo.	Pokoy niech bedžie bráčiey/ y miłość z wiárą/ od Bogá Oycá/ y Páná Jezu Krystá.
24. Gratia cum omnibus qui diligunt Dominum nostrum Iesum Christum in incorruptione, Amen.	24. Gnade sey mit allen/ die da lieb haben vnsern HERREN Jesum Christ vnverruckt.	24. Milost budiž se wssemi kteřjž milugij Pána nasseho Gežijsse Krysta w neporussytedlnosti/ Amen.
Grace be with all them which loue our Lorde Jesus Christ/ to their immortaline/ Amen.	Naade vere met alle dem/ som elske vor HERRE Jhesum Christum retsindige/ AMEN.	Láská niech bedžie ze wszytkimi ktorzy miluią Páná nászego Jezu Krystá/ ku nieśmiertelnośći/ Amen.
Scripta fuit ex urbe Roma ad Ephesios, per Tychicum.	Geschrieben von Rom/ an die Epheser durch Tychicum.	Skonáwá se List Swatého Pawla k Effezským/ z Ržijma po Tychykowi poslaný.